VANDAAG

NED.ANTILLEN

* Martina: opzegging fiscaal verdrag niet einde van de wereld p.3
* Wegproject Rincon- Washingtonpark ondertekend p.15

SPORT

* Nederlands hockeyteam met 1-0 langs Spanjaarden p.12

DON MARTINA ...startblokken...

ARUBA

* Tegen Berlinski ondermeer gevangenisstraf en boete geëist p.5
* Op Curaçao geweigerd vlees naar Aruba p.1

INTERNATIONAAL

* Veel doden bij explosie in Barcelona p.1

Picke: **Martina mag in die startblokken wel oppassen voor een valse start**

Amigoe

104E JAARGANG — NO.: 139

ZATERDAG 20 JUNI 1987

Nieuws in vogelvlucht

MANAMA — Een Liberiaanse supertanker liep gisteravond op een mijn op 44 km van Kuweits olie- terminal Mina All Ahmadi. De schade viel mee maar uit voorzorg keerde men toch terug naar deze haven. Irak zei een tanker te hebben geraakt bij het Iraanse olie- eiland Kharg.

*****

WASHINGTON — VS- president Reagan heeft zijn Tsjaad- collega Habre toegezegd dat de VS hun militaire hulp op "het noodzakelijke niveau" handhaven. Na een gesprek met Habre uitte Reagan zijn bewondering voor Tsjaad dat "de agressie van Libie heeft weten te weerstaan".

*****

MOSKOU — De SU hield vanmorgen een kernproef in het test- gebied Semipalatinsk met een bom van tussen de 20 en 150 kiloton. Het was de 7e sinds Moskou zijn eenzijdig kernproeven- moratorium ophief.

*****

SEOUL — Anti- regerings- betogers hebben vrijdag in het anders erg rustige stadje Taejon met een bus ingereden op een groep politie- agenten, waarbij er 1 om het leven kwam. Hij zou daarmee het 1e dodelijke slachtoffer zijn van 1,5 week betogingen. Ook vandaag werd er weer volop betoogd. Premier Lee Han- Key heeft via de tv gezegd dat er buitengewone maatregelen komen als de onrust aanhoudt. De katholieke primaat van Zuid Korea, kard. Kim, zei vrijdag dat de regering zich onwettig heeft gedragen door de eisen voor meer democratie te negeren. Men trekt zich niets aan van de wensen van de bevolking, zei hij.

*****

JERUZALEM — **Israel zegt op de** westelijke Jordaanoever een Palestijns moord- commando te hebben ... gerold dat oa schuldig was voor de moord op de Arabische burgemeester van Nablus in 86. Het is een guerrilla- cel van het Volksfront voor de bevrijding van Palestina van George Habash.

******

AMSTERDAM — De dollar veranderde vrijdag nauwelijks in koers. Ook de goudprijs vertoonde nauwelijks beweging. In New York bereikte de Dow Jones index voor de 3e achtereenvolgende dag een nieuw record na een stijging met 12,71 punten: 2420,85 pnt.

*****

SJARJAH — De nieuwe heerser over de VAE- staat Sjarjah, sjeik Abdel Aziz, die eerder zijn broer afzette heeft gezegd dat hij het schuldenprobleem wil saneren. Hij had ingegrepen wegens het "financiele wanbeleid" van zijn afgezette broer. Daardoor had Sjarjah nu een schuld van ruim 1 miljard dollar. Het oliestaatje rekent dit jaar op inkomsten ad 200 miljoen dollar. Daarvan zou ruim 60 % gereserveerd moeten worden voor aflossingen.

*****

HONGKONG — China's Buitenland- minister Wu Xueqian bracht vandaag een verrassend bezoek aan de Britse kroonkolonie Hongkong, welke in 97 aan China wordt overgedragen en waar hij een onderhoud had met de Britse gouverneur Sir David Wilson. Hij is de hoogste Chinese functionaris die Hongkong bezoekt sedert 49.

*****

WENEN — Op de internationale VN- conferentie over de drugshandel komt men slechts heel mondjesmaat tot voorstellen welke de internationale samenwerking bij de bestrijding van deze handel kunnen bevorderen. Er zit weinig schot in het werk van het centrale comite dat de ontwerpen moet opstellen voor een "handboek" waarin vragen omtrent de bestrijding van de drugshandel worden beantwoord. De vergadering verloopt erg slepend, werd gezegd.

*****

WASHINGTON — Kapitein Brindel van het VS- fregat Stark dat laatst in de Golf door Iraakse Exocetraketten werd getroffen is uit zijn functie ontheven. Samen met 2 andere officieren werd hij vervangen "wegens gebrek aan vertrouwen in hun optreden". Het is nog niet bekend of Brindel voor de krijgsraad moet verschijnen in deze zaak.

*****

OOST BERLIJN — Oost Duitsland heeft "krachtig" geprotesteerd bij West Berlijn ivm de "toenemende provocaties" aan de grens tussen de DDR en West Berlijn. Dit protest houdt verband met een demonstratie van Westduitse jongeren bij de Muur, waarbij men probeerde deze in brand te steken en men stenen gooide naar de oostelijke stadshelft.

*****

MOSKOU — De joodse activist Edelstein heeft toestemming om naar Israel te emigreren, zo kreeg hij vrijdag in Moskou te horen. De leraar Engels en Hebreeuws had 3 weken geleden opnieuw een verzoek tot emigratie ingediend.

*****

*PARADERA — Te Nuñe, bij Paradera, verrichtte minister van Vervoer en Communicatie, mr. Angel Bermudez, gistermiddag het «ground- breaking» ceremoniëel voor het gebouw van Caribbean Satellite Systems (CSS). **De CSS ging op 1 mei vorig jaar** officieel in operatie en met de bouw van een eigen gebouw te Nuñe zullen binnenkort alle faciliteiten en operaties van CSS op Aruba gecentraliseerd zijn. Bij de foto: minister Bermudez — gezeten op een payloader — bezig met zijn «ground- breaking»- werk.*

POLITIE VERMOEDT AANSLAG VAN ETA

Spaanse premier onderbreekt bezoek aan Brazilië

Ondanks bommelding veel doden bij explosie in Barcelona

MADRID — Bij een explosie in een garage onder een supermarkt in Barcelona zijn zeker vijftien doden gevallen en tientallen gewonden. Aangenomen wordt dat het een aanslag van de ETA is. Het bloedbad had men misschien kunnen voorkomen doordat er aan de explosie een bommelding voorafging. Omdat die zich wel meer voordoen, had men het in de wind geslagen. Premier Felipe González van Spanje heeft in verband met de aanslag zijn officiële bezoek aan Brazilië afgebroken en is spoorslags teruggekeerd naar Madrid. González zegde toe dat de strijd tegen de guerrilla onverminderd wordt voortgezet.

Bij een krachtige bomexplosie in de garage onder een supermarkt in het centrum van Barcelona zijn minstens vijftien mensen om het leven gekomen en meer dan 35 ernstige gewonden gevallen. Twaalf van hen zijn in levensgevaar. De meeste slachtoffers zijn gestikt in de rook, die ontstond, omdat meer dan twintig auto's in de parkeergarage na de explosie vlam vatten. Dit heeft de politie in deze Spaanse stad vrijdag bekendgemaakt. Na de ontploffing brak in de garage brand uit. De autoriteiten vermoeden dat sprake is van een aanslag.

Het reddingswerk en het onderzoek naar de explosie ondervonden veel hinder van dikke rookwolken, die in de garage hingen. Het is mogelijk dat de explosie is veroorzaakt door een autobom, maar zekerheid hierover bestond vrijdag vroeg in de avond nog niet. Na de ontploffing brak er paniek uit in de drukbezochte supermarkt. Uit de garage kwamen de mensen tevoorschijn met ernstige brandwonden.

Kort voor de ontploffing kwam bij het in Barcelona verschijnende Catalaanse dagblad «Poui» een telefoontje binnen. Een onbekend gebleven persoon, die zei lid te zijn van de Baskische Afscheidings- beweging ETA, meldde dat zich in de supermarkt Hipercor een explosie zou voordoen.

Barcelona, dat in 1992 de Olympische Spelen organiseert, is dit jaar al diverse malen getroffen door bomaanslagen waarvoor ETA de verantwoordelijkheid heeft opgeëist. Eerder deze week deed zich een explosie voor bij de kantoren van een Amerikaans computer- bedrijf. Hierbij vielen geen gewonden. Vorig jaar juli kwamen, bij de grootste aanslag tot nu toe, twaalf leden van de Guardia Civil door een autobom om het leven. Het is een van de zwaarste guerrilla- aanslagen in Spanje sinds jaren. Twee jaren geleden eiste een aanslag op een restaurant bij Madrid, waar veel Amerikaanse militairen kwamen, achttien mensenlevens.

De bomexplosie in Barcelona is van tevoren gemeld aan de politie, maar de supermarkt werd niet ontruimd "omdat bommeldingen te vaak voorkomen". Dit heeft de gouverneur van Barcelona, Ferran Cardenal, vrijdag meegedeeld. Twee uur voor de bom explodeerde, ontving de supermarkt een bommelding. De **politie ging op zoek naar de bom,** maar vond hem niet en achtte het evenals de directie van de supermarkt niet nodig de winkel te ontruimen, "vanwege de vele keren dat er loos alarm is".

De Spaanse minister van Binnenlandse Zaken, José Barrionuevo, heeft vrijdag de top van de politie en de Guardia Civil bijeengeroepen voor een vergadering, waaraan ook de staats- secretaris voor Binnenlandse Veiligheid, Rafael Vera, deelnam. De politieke partijen hebben om maatregelen tegen het ETA- terrorisme gevraagd en de bevolking opgeroepen krachtig zijn afkeuring te uiten.

Premier Felipe González heeft vrijdag een bezoek aan Brazilië voortijdig afgebroken wegens de bomaanslag in Barcelona. Hij maakte een privé-reis door het noordoosten van Brazilië na een officieel bezoek aan dat land. González keerde zaterdagmorgen terug in Spanje. "Deze aanslag is van een andere aard dan wij tot nu toe gezien hebben. Het is een poging de regering te dwingen van koers te veranderen. Maar wij zullen niet toegeven aan blind geweld. Wij zullen doorgaan het terrorisme te bestrijden met alle middelen, die ons ter beschikking staan", zo zei de premier tegen verslaggevers.

Havana: hoge functionaris vast wegens corruptie

HAVANA — Wegens corruptie is de voormalige voorzitter van de Cubaanse commissie voor de Burger- luchtvaart, Luis Orlando Dominguqez, aangehouden. Hij werd onlangs uit zijn voorzitters- ambt ontslagen en ook verloor hij toen zijn status als staatsraad. Volgens het bericht in het officiele Cubaanse dagblad Granma heeft Dominguez de "wetten van de socialistische staat ernstig geschonden". Hij zou misbruik hebben gemaakt van zijn privileges. Dit bleek bij het voor- onderzoek.

Vliegtuig in Perú nog niet teruggevonden

LIMA — Het zoeken naar het Antonov- vliegtuig van de Peruaanse luchtmacht met 46 man aan boord dat sinds donderdagmorgen wordt vermist heeft nog geen resultaat opgeleverd. Men vreest dat het toestel is neergestort op zijn binnenlandse vlucht van Lima naar Saposoa, dat in het oerwoud ligt. Naast een zeskoppige militaire bemanning vervoerde het veertig passagiers. Men concentreert het onderzoek op de omgeving van Saposoa, omdat landbouwers uit die omgeving gezegd hebben dat zij een vliegtuig hebben zien vallen dat "op een vreemde manier" was aan komen vliegen.

Verzoek gisteren formeel ingediend

Antillen vragen Nederland om 500 miljoen extra steun

-door Frans Kok-

DEN HAAG — De Antilliaanse regering heeft gisteren bij Nederland het formele verzoek ingediend om vijfhonderd miljoen extra steun om de begrotings- tekorten gedurende de komende vier jaar te kunnen dekken.

Al eerder dit jaar had premier Don Martina tijdens diverse besprekingen met de Nederlandse regering aangedrongen op financiële ondersteuning bij de ingrijpende sanerings- operatie van de Antilliaanse overheid. Bedragen waren tot dusverre door minister- president Martina echter niet genoemd. Gisteren arriveerde per telex bij Nederlands premier Ruud Lubbers het verzoek van de Antilliaanse regering. Het zal in de loop van de volgende week gevolgd worden door een nadere onderbouwing op basis van de nieuwste cijfers, die gisteren in Willemstad nog niet beschikbaar waren. Het Antilliaanse verzoek moest rond half juni in Den Haag binnen zijn om nog behandeld te kunnen worden in het overleg met minister van Financiën Ruding over de begroting voor 1988.

De Antillen krijgen per jaar ongeveer tweehonderd miljoen gulden van Nederland. Dit geld wordt vrijwel uitsluitend besteed aan ontwikkelings- projecten. Nederland is principieel tegenstander van het verlenen van begrotings- steun (het dekken van de tekorten op de lopende uitgaven, zoals de ambtenarensalarissen), omdat dit de onafhankelijkheid van de Antillen volgens de Nederlandse regering eerder zou vergroten dan verkleinen.

Door de slechte economische situatie op Curaçao en het wegvallen van honderden miljoenen aan inkomsten uit de offshoresector zijn de tekorten echter zo toegenomen, dat Nederland volgens de Antilliaanse regering toch over de brug moet komen. Ondanks de bezuinigings- maatregelen van de regering in Willemstad en het ontslag van meer dan duizend ambtenaren, dreigt tot 1992 een structureel tekort van vijfhonderd miljoen gulden. De Antillen wijzen daarbij op het precedent van Aruba, dat na de plotselinge sluiting van de Lago- raffinaderij honderd miljoen gulden extra steun kreeg van Nederland om de tekorten te kunnen dichten totdat de bezuinigings- operatie effect zou hebben. Dit bedrag kon minister van Antilliaanse en Arubaanse Zaken Jan de Koning met toestemming van minister Ruding halen uit een ongebruikt noodfonds voor ontwikkelings- hulp. De Tweede Kamer aanvaardde enige tijd later echter een motie die verbood om het fonds voor dat doel te gebruiken, aangezien de Antillen en Aruba volgens de Kamer niet behoren tot de landen waarvoor het fonds was bestemd, gezien hun relatief welvarende situatie.

Minister Ruding zal zich vrijwel zeker verzetten tegen het verhogen van de begrotings- post voor Antilliaanse Zaken. De hulp voor de Antillen en Aruba samen is enige jaren geleden al structureel verhoogd en gefixeerd op vijf procent van het budget voor ontwikkelings- samenwerking van Nederland. Minister De Koning heeft herhaaldelijk verklaard dat deze vijf procent een absoluut plafond betekent en dat eventuele begrotings- steun uit dat bedrag moet komen. De Antillen menen echter dat dit een sigaar uit eigen doos zou zijn en staan op het standpunt dat Nederland, gezien de economische nood- situatie, moreel verplicht is bij te springen.

Nisbet alarmeert overheid:

Container met op Curaçao geweigerd vlees op Aruba

ORANJESTAD — PPA- voorzitter Benny Nisbet heeft via de pers aan de regering- Eman een aantal vragen gesteld over de invoer van vlees op Aruba, welk op Curaçao geweigerd zou zijn voor de invoer. Dit vlees zou zich in een container bevinden en door de Veterinaire dienst van Curaçao zijn geweigerd Curaçao binnen te komen.

De heer Nisbet zou zelfs over gegevens beschikken, dat dit vlees ook reeds in Boston geweigerd werd. Ook vraagt hij of het de regering bekend is, dat dit vlees zich in container FDSU nummer 506660 op Aruba bij een bepaalde firma zou bevinden.

De heer Nisbet wil nu graag weten hoe dergelijke lading geweigerd wordt in Boston en Curaçao en nu op Aruba terecht is gekomen. Hij wil weten of de regering, in casu de Veterinaire Dienst, op de hoogte is van een en ander en of toestemming wordt verleend dit vlees op Aruba te verkopen. De heer Nisbet is van mening, dat zowel de regering- Eman als de leden van de Staten wat moeten gaan doen aan de "zorg voor de Veterinaire wetgeving".

Van de regerings- woordvoerder vernam de Amigoe desgevraagd, dat door de inspectie van Volksgezondheid en Veterinaire Dienst reeds maatregelen werden genomen tegen de container met afgekeurd vlees. De kwestie had direct de aandacht van de overheid, aldus de woordvoerder.

Mexicaans-Argentijnse top-conferentie

MEXICOSTAD — De presidenten van Argentinie en Mexico, respectievelijk Raul Alfonsin en Miguel de la Madrid ontmoeten elkaar op 23 juni in Mexico. Aan de orde komen dan enige regionale kwesties zoals de integratie en het vredesproces in Midden Amerika. De plaats van samenkomst is Ixtapa aan de Pacific- kust.

CIA gewaarschuwd voor ontvoering Amerikaan

Extreme Libanese groep meldt executie van joodse gijzelaar

BEIRUT — Een Libanese extremistische groep heeft gemeld, dat de joodse gijzelaar Elie Srour is gedood. Vrijdag hebben er gevechten gewoed in de Beirutse wijken waar mogelijk gijzelaars worden vastgehouden. In Washington verluidt dat de CIA gewaarschuwd was, dat de Amerikaan Charles Glass kans liep ontvoerd te worden. Hij is nog niet teruggevonden.

Een extremistische Moslim- organisatie in Libanon heeft gezegd gijzelaar Srour te hebben geëxecuteerd uit wraak voor Israëlische aanvallen in Zuid- Libanon. In een verklaring aan het Libanese dagblad An Nahar beschuldigt de groepering "verdrukten der aarde" Srour ervan te spioneren voor Israël. "Om het bloed van ons volk te wreken kondigen wij de executie aan van de grote Israëlische spion Elie Srour", zo staat in de handgeschreven verklaring. De "verdrukten der aarde" eisten vorig jaar de verantwoordelijkheid op voor de ontvoering van Srour. De organisatie zegt het lijk van de 68-jarige man niet vrij te geven totdat al haar eisen zijn ingewilligd. In eerdere verklaringen heeft deze groepering, die vermoedelijk bestaat uit pro- Iraanse extremisten, de vrijlating geëist van driehonderd gevangenen, die door Israël worden vastgehouden.

In zuidelijke buitenwijken van de Libanese hoofdstad Beirut, waar voornamelijk Shi'itische Moslims verblijven, zijn vrijdag gevechten uitgebroken tussen elkaar vijandige facties. Dit heeft de politie vrijdag meegedeeld. De straatgevechten spelen zich af op plaatsen waar volgens sommige bronnen Westerse gijzelaars gevangen worden gehouden.

Volgens de politie gaan de gevechten, die met raketten en machinegeweer worden gevoerd, tussen de Shi'itische Amal- militie en de Mikdad- factie, die verbonden is met de pro-Iraanse Hizbollah (Partij van God). De buitenwijken zouden mogelijk de verblijfplaats vormen van enkele van de 29 buitenlanders, die in Libanon zijn ontvoerd.

Het is niet duidelijk of de gevechten in verband staan met de ontvoering van de Amerikaanse journalist Glass en de zoon van de Libanese minister van Defensie, Ali Osseiran. De twee worden sinds donderdag vermist. Ooggetuigen hebben gemeld dat zij naar de zuidelijke buitenwijken zijn overgebracht.

In kringen van Islamitische veiligheids- diensten is eerder vernomen dat de Hizbollah verantwoordelijk is voor de ontvoering van beide mannen, de eerste sinds meer dan zevenduizend Syrische militairen in februari van dit jaar West-Beirut binnentrokken. De Hizbollah heeft tot nu toe echter iedere betrokkenheid bij ontvoeringen van buitenlanders ontkend.

De Amerikaanse inlichtingendienst CIA had, 24 uur voor de ontvoering van de Amerikaanse journalist Charles Glass, de inlichting gekregen dat in Libanon "een Amerikaan ontvoerd zou worden, die reisde met de Libanese minister van Defensie". Dit heeft de Washington Post vernomen uit regerings- bronnen. De CIA sloeg er toen geen acht op dat Glass in Libanon verbleef bij de familie van de minister van defensie. Glass werd woensdag samen met de zoon van de minister van Defensie, Ali Osseiran, ontvoerd.

Bahamas:

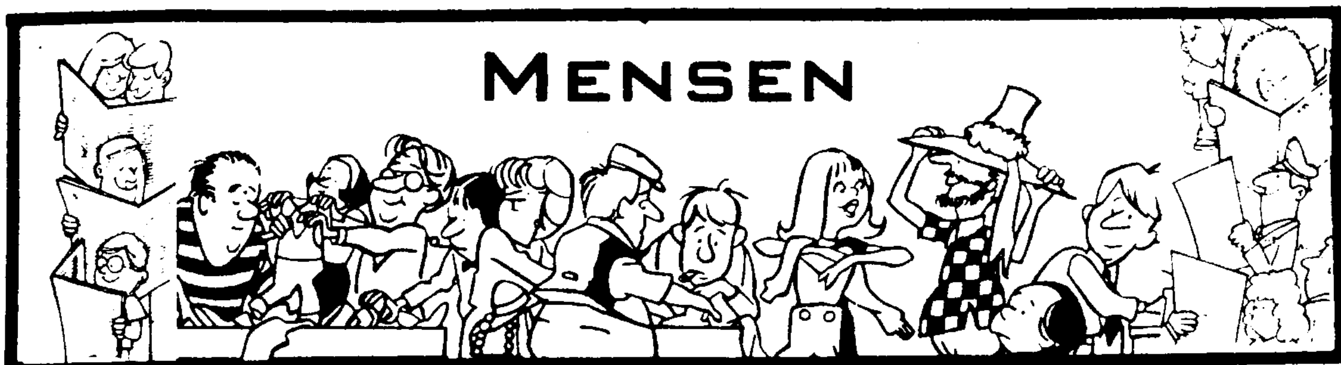
Pindling weer aan het winnen

NASSAI — De regeringspartij van premnier Sir Lynden O. Pindling van de Bahamas heeft de vrijdag gehouden parlements- verkiezing gewonnen. Van de 49 zetels zou de Progressieve Liberale partij van de premier er zeker 25 veroverd hebben.

Vier uur nadat de stembureaus waren gesloten werd officieus al bericht dat Pindling weer had gewonnen. Hij is in het Caribisch gebied de politieke leider die het bij parlementaire verkiezingen het langste heeft uitgehouden. Ondanks het feit dat zich een paar jaar geleden een drugsschandaal rond hem afspeelde heeft hij ook ditmaal de meeste kiezers achter zich gekregen.

Toen de uitslag van 35 zetels bekend was bleek dat Pindlings partij kreeg- officieus -25 zetels, terwijl de oppositie- partij Nationale vrije beweging er negen in beslag zal nemen. De resterende tiende zetels zijn voor een onafhankelijke kandidaat. In regerings- kringen verwacht men dat men dertig zetels zal veroveren. In het oude parlement dat 42 telde had zijn partij er 32.

Dat de uitslag nog niet bekend is komt ook doordat bij twee stembureaus het stemmen moest worden onderbroken omdat er geen stembiljetten meer voorradig waren.

SUPERVISOR AMANCIA CECILIA van het Holiday Beach Hotel en Casino werd gisteren in de bloemetjes gezet toen zij uit handen van een delegatie uit Puerto Rico haar award in ontvangst mocht nemen waarmee zij benoemd werd tot "Supervisor van het Jaar" door de Caribbean Hotel Association (CHA). Om voor deze titel in aanmerking te komen, moet de betrokkene een goede staat van dienst hebben, zowel voor wat betreft de relatie met het personeel als de relatie met de toeristen. Aan beide eisen voldeed Amancia Cecilia die lovende woorden kreeg van verschillende sprekers tijdens de plechtigheid gistermiddag in het Holiday Beach Hotel. Ook gedeputeerde Reintje Martina van Toerisme was hierbij aanwezig en noemde Amancia Cecilia een voorbeeld voor al het personeel dat in de hotelsector werkzaam is. Doordat zij een Caribische onderscheiding heeft ontvangen, laat Curaçao zien dat het eiland wel degelijk op eenzelfde serviceniveau zit als de rest van de eilanden in het Caribisch gebied. De foto geeft een indruk van de bijeenkomst gistermiddag waarbij Amancia Cecilia een speld krijgt opgestoken en een ander personeelslid enthousiast de award in de lucht houdt. Op de achtergrond is gedeputeerde Reintje Martina te zien.

* * * * *

EMILIO KOCK herdacht onlangs een uniek jubileum. Hij had een kwart eeuw in zijn vrije tijd besteed aan het promoveren van lintendansen op Aruba. Hij mocht daarvoor uit handen van minister Mito Croes een waarderings- plakkaat in ontvangst nemen. Minister Croes sprak de hoop uit dat Mimi Kock zal doorgaan met dit werk. Vijfentwintig jaar geleden begon Kock met zijn broer Marcial en Lang Geerman met het introduceren van de lintendans onder de jeugd van de Commandeursbaai- club. De stijl van 1962 domineert nog steeds bij het lintendansen op Aruba. Kock verzorgde vele jaren de lintendansen op koninginnedag onder auspicien van de Oranje Vereniging Aruba en bracht zelfs in 1983 een lintendans groep buiten Aruba om op die wijze deze dans- cultuur uit te dragen. Bij de uitreiking van het plakkaat was tevens de heer Elvis Tromp van Instituto di Cultura aanwezig.

* * * * *

Elk kwartaal krijgt de KIWANIS CLUB die de hoogste scores weet te halen voor alle Kiwanis activiteiten een belangrijke onderscheiding. Na de "Emerald Award", een zeer hoge onderscheiding, die de Kiwanis Club Curaçao in mei in de wacht sleepte is zij nu aan de beurt voor de driemaandelijkse onderscheiding. De andere veertien clubs van division 26 werden voorbijgestreefd door Kiwanis Club Curaçao. Ook deze onderscheiding zal deze club weer met trots op haar banier bevestigen. Frans Sumter, Lt Gouverneur van de 26ste divisie overhandigde het lint aan de voorzitter van de Kiwanis Club Curaçao, George Leetz.

* * * * *

Een fles champagne bracht de 24- jarige TALMADGE LEWIS achter de tralies, zo zei de politie van Fort Lauderdale. De man was betrapt op het binnensmokkelen van een fles Domaine Chandon Blanc De Noirs champagne in de Fort Lauderdale gevangenis. Lewis wilde niet vertellen hoeveel hij voor de fles betaald had of met wie hij iets wilde vieren. Hem werd het binnensmokkelen van verboden waren ten laste gelegd, en dat is verboden, aldus de politie.

* * * * *

DE VROUW komt er ook in de taxi wereld bekaaid af als het gaat om aanstelling, arbeidsvoorwaarden en rijtijden. Het onderscheid met hun mannelijke collega's valt sterk in hun nadeel uit. Van de 52 onderzochte taxibedrijven hadden er 27 geen enkele vrouw in dienst. De reden daarvoor was volgens hen "de gevaren onderweg". 17 van de 27 bedrijven zijn niet van plan in deze situatie enige verandering te brengen. Een andere reden voor het weren van vrouwen is dat zij niet voor elke rit inzetbaar zijn. Hierbij worden ritten bedoeld naar sexhuizen, naar cafe's en voor nachtritten. Bovendien kunnen vrouwen volgens sommige taxibedrijven geen koffers tillen. In meer dan de helft van de bedrijven die wel vrouwen in dienst hadden bleek het geslacht een rol te spelen bij de toedeling van de ritten. Zo kregen vrouwen vaker kinder- en ziekenvervoer te doen. Eenvijfde van deze bedrijven laten de vrouwen ook geen nachtritten maken tenzij zij er zelf om vragen. Vijf bedrijven maken daarbovenop nog onderscheid in beloning.

* * * * *

Na veertig jaar geleden uit Duitse handen gered te zijn door een Amerikaanse luitenant is het THEESERVIES weer terug- gevonden op de plaats waar het ooit gevonden is. Wat er in de loop van de jaren precies met het servies gebeurd is weet men niet, maar het vermoeden is dat de Amerikaanse Luitenant, Herman Jahnigen uit Indiana, het gewoon in beslag heeft genomen. Er is nu een plaatsje in het Groesbeekse Bevrijdings- museum voor vrijgemaakt. Twee jaar geleden liet de Amerikaanse luitenant de theeset voor het eerst zien aan een Nijmegenaar, Erik van der Hoeven. Deze werd geboren tijdens de Amerikaanse luchtlandingen, destijds op 17 september, en heeft als hobby het bestuderen van de 82ste Airborne Divisie van generaal Gavin. Voor die hobby bezoekt hij regelmatig de veteranen in de VS en kwam zodoende bij Herman Jahnigen terecht. Jahnigen liet aan Erik weten dat hij uiteraard bereid was de theeset terug te geven aan de rechtmatige eigenaar wanneer hij in Nederland zou zijn, en zo geschiedde. Tenminste, de eigenaar werd niet gevonden, maar het museum wilde het servies ook wel bewaren. Herman Jahnigen kon zich hier ook wel in vinden; "Als teken van vriendschap tussen de veteranen en Nijmegen". Zou hij dan toch een beetje schuldgevoel gehad hebben voor het ongevraagd meenemen van het theeservies?

* * * * *

Onlangs volbracht CLEMENT DOMETILIA zijn 25ste dienstjaar bij de overheidsdienst Selikor. Ter ere hiervan overhandigde gedeputeerde Tolinchi Pietersz de gebruikelijke envelop aan de heer Dometilia in de aanwezigheid van Jaime Francisco, hoofd van de Selikor en de dochter van de jubilaris.

* * * * *

Het BENELUX- parlement heeft opgeroepen tot een gezamenlijk beleid tegen Aids. De in dit overlegorgaan samenwerkende parlementariers uit Belgie, Nederland en Luxemburg bepleitten meer financiele middelen voor onderzoek naar de oorzaken en de bestrijding van de ziekte en meer voorlichting, zowel gericht op het grote publiek als op de tot op heden meest getroffen groepen in de samenleving. Van Nederlandse zijde werd een aanbeveling op dit terrein verdedigd door Tweede Kamer lid Haas- Berger. Een gezamenlijke actie van de drie Benelux landen en bij voorkeur in wereldwijd verband tegen Aids noemde zij noodzakelijk. Zij waarschuwde tegen een paniekhouding en tegen discriminatie van lijders aan Aids. Ook in de door het parlement aanvaarde aanbeveling wordt respect gevraagd voor de persoonlijke levenssfeer van de sero- positieve mensen en lijders aan Aids of daaraan gerelateerde ziekten. Mevrouw Haas- Berger drong voorts aan op harmonisatie van de condoom- produktie in de die betrokken landen.

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
20 juni 1987 vanaf 08.00 uur t/m 22 juni 1987 om 07.00 uur.
Dokter Tseng, Spreekkamer: Cassandraweg 72, tel..: 76464; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76464 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
19 juni 1987 vanaf 17.00 uur t/m 22 juni 1987 om 07.00 uur
Dokter Soliana-Tjin, Spreekkamer: Schottegatweg Oost, tel.: 70635; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 70635 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Lucasius)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
19 juni 1987 vanaf 17.00 uur t/m 22 juni 1987 om 07.00 uur.
Dokter Schellens, Sentro Mediko Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

* * * * *

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

* * * * *

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Kwidama, tel.: 78089, pageboy 027-360.

* * * * *

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

SANTIAGO — De Wereldunie van christemdemocratische vrouwen kwam in de Chileense hoofdstad bijeen. Onder de gasten bevond zich Raquel Blandon de Cerezo, de eerste dame van Guatemala. Er woonden tweehondberd Chileensen de vergadering bij en twintig buitenlanders.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

* * * * *

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S **(nachtdienst)**
zaterdag
Otrobanda: Goede Hoop, tel.: 82857.
Punda: Cerrito, tel.: 76155.
zondag
Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676.
Punda: Plasa, tel.: 615545.

* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS
20 juni: R.A. de Windt, Uteweg 53.
21 juni: E.F. de Camps, Mahumaweg 35.

* * * * *

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

TENTOONSTELLING
GALLERY EIGHTY-SIX (Bloksteeg, Punda): dagelijks geopend van 09.00-12.00/14.30-17.30.
tot 20 juni expositie werken van Jean Girigorie.

CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden dinsdag t/m zaterdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; zondag van 10.00-16.00 uur; maandag gesloten.
t/m 6 juli expositie «Het Onderwater Park Curaçao».

SCHOOL-MEDIATHEEK: geopend van 08.00-12.00/14.00-16.30 uur; vrijdag tot 16.00 uur.
tot 3 juli open dag - Jeugdbibliotheek, Plasa Brion.

TONEEL: 20.30 uur opvoering van «Birinia den come-back» o.l.v. Anthony Jamanika en gebracht door toneelgroep Arteproba (optreden van La Nueva Generacion) - Centro Pro Arte.

PATIO-CONCERT: 20.30 uur door het koor Serenada o.l.v. Henri Moen - patio UNA.

SV VESTA **(ter ere van Djo Mathilda 50 jaar in sport):** 19.00-22.00 uur H. Mis en viering - Sentro Deportivo Irene Moreno, Muizenberg.

* * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS **(openingstijden van 08.00-15.30 uur):**
Frederik - Saliña, Curoil - Biesheuvel, Curoil - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Scheidelaar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Marie Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - Sto. Domingoweg, Perry - Grand Central, Schotborgh - Cas Cora.

ZANGFESTIVAL **(Sosiedat Bon Bisiña):** 17.00 uur voor vaders - Tambú Inn, Penstraat 155.

INISIATIVA PARTIKULAR KORSOU (IPK): 10.00-18.00 uur studiedag over drama - Akademia di Arte, Breedestraat (O).

CULTUREEL CENTRUM CURAÇAO: 19.00 uur concert van leerlingen Muziekacademie - Centro Pro Arte.

CHRISTOFFELPARK: vanaf 06.00 uur activiteiten i.v.m. Vaderdag.

GRUPO BOMBA
(uit Nederland)
14.00-17.00 uur Vaderdagshow (met Betty Doran, Jessica Damoen, Kitjap i Chiwawa) - Fiesta Ballroom, Holiday Beach Hotel;

19.30 uur in Club Sta. Rosa samen m[...] po NAN.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-20[...]
«Carla Costa» - vert. MAD.

* * * * *

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA [...] Lansbergeweg): zon.: 10.0[...] (Ned.); 16.00 uur (Papiamen[...]
BARBER (H. Joseph): zat.: 1[...] 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur[...] en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagr[...] 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto[...] 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spa[...] 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw va[...] Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede[...] zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.0[...] zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.[...] zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned[...]
KORAAL SPECHT (Goede Herder[...] 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: [...] 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 0[...] 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, [...] (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.0[...] zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: [...] 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: [...] 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur[...] 17.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 u[...]
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 u[...]
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altag[...] zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima[...] 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.0[...] zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes)[...] 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur[...] 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus)[...] 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

* * * * *

EVANGELISCHE BROEDERGEME[...]
MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst[...]
zondagmorgen 09.30 uur preekdiens[...]
Emmy Berthold Kleuterschool, [...] sant)
zondagavond 18.00 uur Papiam[...] dienst.

* * * * *

CHRISTIAN HERITAGE MINIST[...]
10.00 uur dienst in het Curaçao Car[...] Hotel.

* * * * *

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Club Paraiso* (*f*.5,- p[...]
24.00 uur *The Golden Child* (18 jr., *f*[...] p.p.).
zondag
21.00 uur *Club Paraiso* (*f*.5,- p.p.).

* * * * *

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Thundercats; 17.[...] Mr. «T»; 17.30 Telefiesta; 18.30 St[...]osport; 19.30 Panoramiek: «Stille Z[...] zee..... verstoord paradijs»/«Israël [...] knot mensenrechten»; 20.00 Notisi[...] Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estre[...] «The Oklahoman» (Western); 22.[...] Wega di Number; 22.15 vervolg Es[...]no; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 16.30 Sena di Señor 17.[...] Sala di konsierto; 18.00 Telepat[...] 19.00 Moda ku Mylene; 19.30 The C[...] by show;; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.[...] Valerie; 21.00 Dynasty; 22.00 S[...] Gold; 23.00 Last resort; 23.30 C[...] Sports tonight; 24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

* * * * *

HENRY ® By Dick Hodgins

HOBBY SHOP
Sale! BUTTERFLY NETS
BASEBALL GAME TODAY

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

YOU WANTED TO SEE ME, BONER?
YEAH, OCTOPUS, I HAVE A JOB ESPECIALLY SUITED FOR YOU!
THE ELECTRIC BUG-ZAPPER MUST HAVE SHORTED OUT AGAIN!

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

BEETLE, WHAT MAKES YOU THINK YOU CAN LOAF LIKE THAT?!
BECAUSE I HAVE C.B.F.H.
WHAT'S THAT?
"COOKIE BOX FROM HOME"
OH?

REDEYE ® By Gordon Bess

ISN'T THAT THE NEW NON-STICK COOKING POT I BOUGHT YOU?
YES, AND I HOPE IT CAME WITH A WARRANTY!
...THIS WATER I BOILED IS STUCK TIGHT!

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Laureen Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Monique van Meerwijk, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp/Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Martina: Iedereen in startblokken om aan nieuwe fase te beginnen

Baker kondigt einde fiscaal verdrag aan

WILLEMSTAD — Het tussen de Nederlandse Antillen en de Verenigde Staten bestaande belasting- verdrag, zal met ingang van 1 januari 1988 ophouden te bestaan. Dat kan worden geconcludeerd uit een brief die gistermiddag minister- president Don Martina via de Amerikaanse Consul- generaal op Curaçao ontving van Amerikaans minister van Financiën James Baker III.

De Amerikaanse bewindsman legt in zijn brief het te betreuren dat de uitgangspunten van zijn departement van Financièn ten aanzien van een nieuw belasting- verdrag tussen beide landen, voor de Antillen onaanvaardbaar zijn gebleken. De stellingname van de Antillen brengt echter met zich mee, voegt Baker daar aan toe, dat de Verenigde Staten geen andere keus hebben dan gevolg te geven aan hetgeen de Antillen eind mei schriftelijk in het vooruitzicht werd gesteld. Baker verwijst hiermee naar een brief waarin hij de Antilliaanse regering kenbaar maakte dat zij tot 12 juni de tijd had om haar standpunt te formuleren met betrekking tot de door het Amerikaanse departement van Financiën voorgestelde verdragsvoorwaarden.

Indien de Antillen daarmee niet accoord zouden gaan, kondigde hij in dat schrijven aan, zouden de Verenigde Staten zich genoodzaakt zien het bestaande fiscaal verdrag tussen de twee landen per 1 juli, ingaande 1 januari 1988 op te zeggen. De Antilliaanse regering achtte de voorwaarden echter volstrekt onaanvaardbaar. Het nieuwe verdrag dat op basis van deze voorwaarden zou kunnen worden ondertekend, zou voor de Antillen nauwelijks enig voordeel opleveren, luidde op de Antillen de conclusie. Via de diplomatieke kanalen werd daarom twee weken geleden aan minister Baker kenbaar gemaakt, dat de Antillen niet van plan waren een nieuw verdrag met daarin zulke voorwaarden te ondertekenen. Dat zou slechts kunnen gebeuren indien de Verenigde Staten bereid zouden zijn op haar voorwaarden iets ten gunste van de Antillen in te geven, gaf de regering te verstaan. Dat de afwijzende Antilliaanse houding opzeggen van het bestaande verdrag tot gevolg kon hebben, was een gevaar waar terdege rekening mee werd gehouden, verklaarde premier Martina begin deze maand bij bekendmaking van het Antilliaanse besluit.

"Geestelijk waren we voorbereid op een dergelijk antwoord", zei vanmorgen de premier in reactie op de jongste brief van minister Baker. "Alhoewel we wel een stille hoop hadden dat er toch nog een opening zou kunnen worden gevonden. Dat is niet gelukt". Dat opzegging door de VS van het bestaande fiscale verdrag, op inkomsten- gebied enorme gevolgen zal hebben voor de Antillen en met name voor het eiland- gebied Curaçao, is een vaststaand feit, erkende hij. "Voor de overheids- inkomsten uit de offshore betekent dit een levensgrote dreun, waardoor 45 tot 50 procent van de begrotingsinkomsten van Curaçao dreigen te verdwijnen. Een niet gering percentage. Voor de Antillen zal dit bovendien een reductie van twintig tot vijfentwintig procent op de deviezen- opbrengsten met zich meebrengen. Om over het verlies aan werk- gelegenheid nog niet eens te spreken".

Alhoewel een harde klap, is het verdwijnen van het bestaande verdrag tussen de Verenigde Staten en de Nederlande Antillen "niet het einde van de wereld", zei Martina met grote nadruk. Zowel de regering, de Directie en Inspectie der Belastingen, als de private sector staan volgens hem geestelijk in de startblokken om aan een nieuwe financiële fase te beginnen, waarin naar zijn zeggen alles zal worden gedaan om de financiële sector opnieuw vaste grond onder de voeten te geven. "We moeten ons mentaal voorbereiden en sterken om deze ontwikkeling te overleven". Dat de Antillen zullen overleven, staat volgens Martina buiten kijf. "Daar twijfel ik niet aan".

De brief die de bewindsman gisteren van de Amerikaanse minister van Financiën ontving, houdt overigens niet de daadwerkelijk opzegging van het verdrag in. Het is slechts de aankondiging daarvan. "Via de diplomatieke kanalen zal nu het Amerikaanse State Department het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag moeten benaderen en die zal vervolgens officieel het Amerikaanse besluit aan de Antillen bekend maken. Het gaat hier namelijk om een Koninkrijks- verdrag dat met de Verenigde Staten werd afgesloten en specifiek van toepassing is op de Nederlandse Antillen. Om de opzegging per 1 januari volgend jaar van kracht te kunnen laten worden, zal deze uiterlijk op 30 juni bekend worden gemaakt".

In Washington wordt ondertussen door de adviseurs van de Antilliaanse regering nog altijd een felle lobby gehouden bij leden van het Amerikaanse Congres, zo werd van Directeur der Belastingen, tevens Gevolmachtigd minister in Washington, Harold Henriquez vernomen. Zo lang het bestaande belasting- verdrag door de Verenigde Staten nog niet officieel werd opgezegd, zal die lobby blijven aanhouden en erop gericht zijn de heropening van de belasting- onderhandelingen op voor de Antillen ietwat gunstiger voorwaarden te bewerkstelligen, aldus Henriquez. En ook daarna zal niet worden opgehouden om te proberen bij zoveel mogelijk leden van het Congres begrip te kweken en steun te vragen voor de Antilliaanse belangen, voegde hij daar tegenover de Amigoe aan toe.

Hetgeen de Antilliaanse regerings- adviseurs in Washington zullen trachten te bereiken, indien de opzegging van het verdrag eenmaal een voldongen feit is, is de introductie van een wettelijke regeling door het Congres, waardoor op de Antillen de inkomsten uit de offshore-sector niet direct zullen komen te vervallen, maar deze toch nog twee tot drie jaar zullen aanhouden, zoals een "grandfather clause" die in het bestaande verdrag in 1984 werd opgenomen, reeds beoogde te bereiken. Deze clausule omvat een recht dat de Antillen door het Congres doelbewust en nadrukkelijk werd verleend en houdt verband met de belasting- aanslagen die in de VS gelden voor Amerikaanse maatschappijen, die via Antilliaanse maatschappijen leningen afsluiten, lichtte Henriquez toe. Toen als gevolg van wijzigingen in de Amerikaanse belastingwetgeving de Antilliaanse offshore uit de boot dreigde te vallen omdat aangaan van leningen via de Antillen niet langer aantrekkelijk zou zijn, werd voor leningen, ofwel "bond- issues", die voor medio 1984 op de Antillen werden afgesloten een uitzondering gemaakt. Door het verdrag op te zeggen, lijkt indirect ook de "grandfather clause" te worden geëlimineerd en beweegt daardoor, oordelen de Antillen, de Amerikaanse regering zich als uitvoerende macht in theorie op het terrein van het Congres als wetgevende macht. Een interessant en voor de Antillen mogelijk bijzonder belangrijk aspect, dat zeker de nodige evaluatie zal krijgen, bleek uit Henriquez' verklaring.

WILLEMSTAD — Gisteravond werd door de Antilliaanse Juristen Vereniging in samenwerking met de Universiteit van de Nederlandse Antillen een symposium georganiseerd met als onderwerp "De invloed van het Antilliaanse rechtsgevoel op het Wetboek van Strafvordering". Dat die invloed niet zo groot geweest zal zijn, moest al na de voordrachten van de vier inleiders geconstateerd worden omdat zij allen verklaarden dat het "Antilliaanse rechtsgevoel" in feite niet te definiëren valt, zo dat al bestaat.

Dat maakte dat een discussie over het eigenlijke thema van de avond niet los kon komen. Verschillende andere vragen over het onlangs afgeronde nieuwe Wetboek van Strafvordering konden echter beantwoord worden zodat de avond voor de vele juristen in de zaal toch als geslaagd beschouwd kon worden.

Slecht bekend in het buitenland

Antilliaans Vreemdelingenrecht laat veel te wensen over

WILLEMSTAD — Terwijl de gebeurtenissen rond de heer Fratoni die als "ongewenst persoon" enkele dagen in Koraal Specht heeft gezeten, de "talk of the town" was en er zo snel mogelijk een oplossing voor uitzetting gezocht werd, zitten twee personen uit Guyana al enkele maanden als "ongewenste personen" in de gevangenis. Dat bracht advocaat generaal Denie gisteravond naar voren tijdens het symposium van de Antilliaanse Juristen Vereniging.

De nieuwe advocaat generaal liet zich zeer fel uit over het Vreemdelingen- recht op de Nederlandse Antillen. Daarin zou volgens hem een afkeer en vrees voor alles wat vreemd is tot uiting te komen. Een stelling die Denie staafde met het voorbeeld van twee personen uit Guyana die evenals Fratoni tot "ongewenste personen" werden betiteld maar die, in tegenstelling tot Fratoni voor wie zo snel mogelijk gezorgd is dat hij het eiland afkwam, al enkele maanden in de gevangenis vast zitten. Denie stak zijn afkeuring hierover niet onder stoelen of banken en noemde het ook zeer vreemd dat als een buitenlandse vrouw met een Antilliaanse man trouwt en zij kinderen blijkt te hebben, op alle manier getracht wordt te voorkomen dat deze kinderen op Curaçao worden toegelaten. Dat soort zaken zijn voor Denie niet alleen onbegrijpelijk maar evenzo onaanvaardbaar.

Hij werd daarin ondersteund door één der inleiders van het symposium dat door de Antilliaanse Juristen Vereniging en de UNA was georganiseerd, Frank Martinus Arion. Die stelde dan wel dat hij het een zeer bijzonder kenmerk van de bevolking vindt dat deze over het algemeen vreemdelingen zeer vriendelijk bejegent maar voegde daaraan toe dat die houding in de wet bepaald niet weerspiegeld wordt. Volgens Martinus Arion staat Curaçao in het buitenland en met name in het Caribische gebied zeer slecht bekend voor wat betreft de toelating en behandeling van vreemdelingen.

Schoolartsen over gezondheid kinderen

WILLEMSTAD — De schoolartsen- dienst controleert ieder jaar hoe het ervoor staat met de gezondheid van de leerlingen van de kleuter- en de basisschool. Deze dienst heeft dan ook de feiten over de gezondheid van die kinderen van de afgelopen jaren verzameld. Enfasis Radial laat in haar uitzendingen van deze week vertegenwoordiges van de schoolartsen- dienst aan het woord over gezondheid en voeding van kinderen.

Enfasis Radial wordt uitgezonden op woensdag 24 juni om half twaalf 's ochtends op Radio Hoyer 1, vrijdag 26 juni om half acht 's avonds op Radio Korsou FM, op zaterdag 27 juni om half twee 's middags op Radio Curom Z-86 en op zondag 28 juni om elf uur 's ochtends op Radio Caribe.

PG BLIJFT OP ZIJN EIS VAN 12 MAANDEN STAAN

Allebei slachtoffers van schandaal

Advocaat trekt vergelijk tussen Steenbaar en Nixon

WILLEMSTAD — Alhoewel de getuigen zich gistermiddag bij het verhoor in de hoger beroepzaak van het Openbaar Ministerie tegen de voormalig directeur der Belastingen, Oscar Steenbaar, niet veel meer wisten te herinneren en zij elkaar op verschillende punten tegenspraken, meende Procureur Generaal mr Robert Pietersz niet dat dit iets afdeed aan de getuigenverklaringen die bewijs leveren dat Steenbaar een satellietschotel heeft ingevoerd zonder hier invoerrechten over te betalen. Dat er sprake was van samenspanning tegen Steenbaar achtte de PG evenmin bewezen na de gebeurtenissen gistermiddag. Advocaat Martina evenwel was het daar niet mee eens: "vandaag is duidelijk gebleken dat er een kwaad plan was opgezet dat het daglicht niet kan verdragen", aldus de raadsman die in zijn pleidooi een vergelijk trok tussen de "Douane- gate" en de "Water- gate" en Steenbaar daarbij op één lijn stelde met Richard Nixon.

Alhoewel het Hof van Justitie enkele weken geleden al het pleidooi van Steenbaar's advocaat aanhoorde en het requisitoir van de Procureur Generaal, werd de zaak gistermiddag heropend omdat het Hof van Justitie toch een drietal getuigen wilde horen. Dat waren twee douane- beambten die inmiddels op grond van betrokkenheid in de "Douane- gate" affaire in de gevangenis zitten en voormalig douanechef Tjon-A-Loi. Alle drie de heren hebben eerdere verklaringen afgelegd waaruit blijkt dat Steenbaar zeer bewust betrokken was bij de illegale invoer van de satelliet- schotel. Deze verklaringen vormen dan ook een groot deel van de bewijslast tegen Steenbaar waarop de Procureur Generaal zijn eis van twaalf maanden gevangenisstraf, waarvan drie voorwaardelijk, heeft bepaald.

SLECHT GEHEUGEN

Slechts één van de drie getuigen, de douane- ambtenaar die bekend heeft geld te hebben ontvangen voor het door laten gaan van containers waarvoor te weinig of geen invoerrechten werden betaald, toonde zich gistermiddag bereid de vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. De voormalig douane- chef en de douane- commies daarentegen wisten zich opeens veel aspecten niet meer te herinneren, hetgeen het voor de rechters en de advocaat zeer moeilijk maakte duidelijkheid te krijgen.

Tegenstrijdig werden vragen ook beantwoord. Zo verklaarde de douane- commies dat de satelliet- schotel in twee houten kisten was verpakt waarop met grote letters de naam Oscar Steenbaar vermeld zou zijn. De douane- commies verklaarde verder dat hij de bewuste container moest vrijmaken en dat de vertegenwoordiger van het vervoersbedrijf die de container had geimporteerd, liet weten dat de kisten vrij gemaakt moesten worden. De douane- commies zou daarop Steenbaar gebeld hebben, welke hem de opdracht had gegeven de kisten inderdaad vrij te maken.

Dat laatste werd gisteren met klem ontkend door Steenbaar die stelde dat de douane- commies hem onmogelijk direct aan de telefoon had kunnen krijgen omdat de secretaresse alle telefoontjes beantwoord en dan pas doorverbind met Steenbaar. Daarnaast zou hij ook niet met de bewuste douane- commies gesproken hebben.

THE BIG BOSS

De tweede douane- beambte die gisteren aan het woord kwam, stelde dat de satellietschotel in kartonnen dozen was verpakt, voorzien van enkele nummers zoals alle andere goederen in de container. Hij maakte daarnaast melding van een koelkast, een gasfornuis en een zitmeublement die eveneens voor Steenbaar bestemd zouden zijn geweest. De douane- ambtenaar had deze goederen gezien toen hij "zomaar even langs ging" bij het betrokken vervoersbedrijf en de eigenaar hem inlichtte dat die goederen voor "the big boss" bestemd waren.

De douane- commies verrastte de aanwezigen gisteren door te stellen dat hij begin dit jaar nog via bemiddeling van Tjon-A-Loi door Steenbaar benaderd was. Steenbaar zou hem gevraagd hebben om zijn verklaring in te trekken en hem zodoende te helpen. Dat heeft de douane- commies, die zich bij deze verklaringen zeer boos direct tot Steenbaar wendde, niet gedaan omdat hij geen meineed wilde plegen. De hele kwestie was overigens een "trauma" voor hem geworden, zo verklaarde de man gisteren, dat was ook zijn argument voor het feit dat hij vele zaken niet meer wist te herinneren, hetgeen rechter Wit de opmerking ontlokte "u heeft een zeer merkwaardig geheugen".

GEEN INTERESSE

Alhoewel het de voormalig douane- chef geweest zou zijn die de bemiddeling voor zijn rekening had genomen, stelde hij in eerste instantie helemaal geen contact te hebben gehad met Steenbaar, met uitzondering van één gesprek. Toen de rechter hem de verklaring van de douane- commies voorlegde, verklaarde Tjon-A-Loi vervolgens dat "dat best zou kunnen" maar dat hij zich het niet meer kan herinneren. Meerdere malen liet Tjon-A-Loi weten dat zijn herinnerings- vermogen onder invloed staat van zijn eigen problemen en dat hij daar zijn handen al vol aan heeft. "Het interesseert mij niet", aldus de voormalig douane- chef.

De Procureur Generaal sprak gistermiddag na het verhoor van de getuigen zijn begrip uit over het feit dat het Hof van Justitie de zaak heropend had. Een van de redenen daarvoor zou volgens de PG geweest zijn dat het Hof duidelijkheid wilde hebben in de beschuldiging van Steenbaar dat er sprake zou zijn van samenspanning tegen hem. De getuigenverklaringen bleven volgens de PG even stevig staan, daar deden de gebeurtenissen in de zaal geen afbreuk aan. Evenmin achtte de PG het bewezen dat er sprake is van samenspanning tegen de voormalig directeur van Belastingen. Naast verschillende belastende getuigenverklaringen is er ook nog de "gave bekentenis" van Steenbaar die de PG als bewijsmateriaal heeft aangevoerd. Dit ondanks het feit dat Steenbaar zijn bekentenis later heeft ingetrokken. De PG stelde dan ook geen behoefte te hebben terug te komen op zijn eis van twaalf maanden gevangenisstraf waarvan drie voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar en aftrek van het voorarrest.

ONBETROUWBAAR

Advocaat Martina verschilde duidelijk van mening. Volgens hem was ook bij het getuigenverhoor gebleken dat er allemaal leugens naar voren worden gebracht met als enig doel Steenbaar te wreken. De getuigenverklaringen noemde Martina dan ook onbetrouwbaar en zouden niet gebruikt mogen worden als bewijslast, zo meent Martina. Ook Steenbaar ontkende gistermiddag het een en ander dat in de zaal gesteld was. Zo zou hij de douane- commies absoluut niet benaderd hebben met het verzoek hem te helpen, dat verhaal was uit de duim gezogen, aldus Steenbaar.

RICHARD NIXON

De advocaat presenteerde gisteren een schema waarin een vergelijking werd getrokken tussen het Water-gate schandaal en de Douane- gate affaire. Steenbaar werd daarbij op een lijn getrokken met Richard Nixon omdat beide de hoogste functionarissen waren die in de respectievelijke zaken betrokken waren. In beide zaken waren het ook anderen die het misdrijf hadden bedreven, aldus Martina terwijl de fout van Nixon was dat hij getracht heeft het misdrijf te verdoezelen en Steenbaar geprobeerd heeft aan te tonen dat de invoerrechten wel betaald waren. In beide affaires verloor de gemeenschap uit het oog wat voor goeds beide heren voor hun land gedaan hadden terwijl de gevolgen voor Nixon waren dat hij zijn ontslag als president van de Verenigde Staten indiende en Steenbaar zijn ontslag als directeur der Belastingen terwijl hij tevens zijn titel van register- accountant kwijt raakt.

"En de gevangenis?", aldus Martina: Nixon werd niet ingesloten en het is nu in handen van het Hof van Justitie om te bepalen of Steenbaar de gevangenis in moet bij alle gewone criminelen of dat net als in het Watergate schandaal overwogen wordt dat zijn betrokkenheid bij de douane- gate affaire minimaal is geweest en hij zoveel goeds voor Curaçao heeft gedaan dat een gevangenisstraf niet op zijn plaats is.

Wat het Hof van Justitie daarvan vindt, wordt bekend op 7 juli aanstaande om half negen 's morgens.

Gedeputeerde van Toerisme:

Nog voor het hoogseizoen tenminste 1 hotel verkocht

WILLEMSTAD — De uitgebreide delegatie van zo'n 12 personen die de Caribbean Investment Corporation vertegenwoordigt, hebben vanmorgen een vergadering met het Bestuurscollege waarbij alle gedeputeerden de gelegenheid krijgen vragen te stellen en de delegatie van zijn kant de plannen op tafel kan leggen. Deze groep is zeer geïnteresseerd in de aankoop van hotels op Curaçao waarbij hun voorkeur uitgaat naar het Caribbean hotel, het Curaçao Plaza hotel en het Las Palmas hotel. Gedeputeerde Reintje Martina van Toerisme is zeer optimistisch over de mogelijkheden en verwacht dat nog voor het komende toeristische hoogseizoen in december tenminste één hotel of meer hotels verkocht zullen zijn.

Een Curaçaose onderhandelings- delegatie maakte onlangs een tweetal reizen naar Europa en Costa Rica om daar met twee serieus geïnteresseerde groepen te praten over de mogelijke verkoop van één of meer hotels. Zoals bekend ligt het al geruime tijd in de bedoeling van de overheid om de hotels die onder haar competentie vallen, te verkopen. De onderhandelingen daarover bleven tot op heden echter zeer vaag waarbij regelmatig aanbiedingen binnen kwamen, maar het nooit tot concrete gesprekken leek te komen.

Met name over de Caribbean Investment Corporation toonde gedeputeerde Reintje Martina van Toerisme zich echter zeer optimistisch. Deze groep heeft in Costa Rica een tweetal hotels met in totaal zo'n 400 kamers en wil deze hotelketen verder uitbreiden. Niet alleen heeft een onderzoek uitgewezen dat het om een betrouwbare groep gaat, maar evenzo lijkt de Caribbean Investment Corporation over voldoende fondsen te beschikken om de hotels te kopen.

De groep die in Europa bezocht is, zou eveneens geïnteresseerd zijn in de aankoop van een hotel op Curaçao. Daarover kon de gedeputeerde echter nog niet veel informatie geven, behalve de mededeling dat ook deze investeerders op korte termijn naar Curaçao komen om persoonlijk polshoogte te nemen.

In de BC- vergadering vanmorgen worden de gedeputeerden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen aan de Amerikaanse investeerders. Die zullen op hun beurt hun plannen uit de doeken doen, aldus Martina. Een groot verschil tussen deze groep en verschillende andere groepen die in het verleden interesse toonden voor de hotels op Curaçao, is volgens de gedeputeerde de uitgebreide marketing- kennis van de Caribbean Investment Corporation. Daar ontbrak het bij verschillende andere groepen volgens hem aan. Bovendien lijkt de prijs die deze groep bereid is te betalen voor een of meer hotels, hoger te liggen dan de meeste andere aanbiedingen.

Op de vraag hoe concreet de onderhandelingen op dit moment zijn, antwoordde de gedeputeerde dat men nog in een beginfase verkeert waarbij duidelijk moet worden waar allebei de partijen staan. De komende dagen zullen de delegatie- leden terugkeren naar Costa Rica waarna schriftelijk verdere informatie uitgewisseld zal worden. Een volgende stap zou dan een letter of intent zijn waarna de onderhandelingen geconcretiseerd kunnen worden. Alhoewel de gedeputeerde geen voorbarige uitspraken wilde doen, zei hij wel te verwachten dat nog voor het komende hoogseizoen tenminste één hotel, of misschien meer in privé- handen zullen zijn overgegaan.

Indringer probeert man te wurgen

WILLEMSTAD — Een man werd in de nacht van woensdag op donderdag in zijn woning aan de Yukonweg door een hem onbekende man dusdanig mishandeld, dat hij in het ziekenhuis moest worden opgenomen. De man lag te slapen en werd wakker omdat hij voelde dat iemand hem probeerde te wurgen. Daarop ontstond tussen hem en de indringer een worsteling, waarbij de indringer hem met een hard voorwerp op het hoofd en in het gezicht sloeg. Diens slachtoffer liep daarbij een wond op aan het hoofd.

Schulden-kwestie niet belangrijkste zaak

President Uruguay voldaan over besprekingen in Parijs

PARIJS — President Julio Sanguinetti van Uruguay toonde zich voldaan over zijn recente bezoek aan Parijs. Uitvoerig heeft hij er van gedachten gewisseld over "visies" met betrekking tot de aspiranties van Latijns Amerika ten opzichte van de grote wereld- mogendheden.

Een der hoogtepunten van het staatsbezoek van drie dagen aan Frankrijk was het langdurige onderhoud met zijn Franse ambtgenoot Francois Mitterand. Economische en politieke problemen konden daarbij de revue passeren. Een der door Sanguinetti naar zijn zeggen aangehaalde kwesties was die van het protectionisme bij de industrielanden en natuurlijk ook het schulden- vraagstuk evenals de Middenamerikaanse problematiek. Voldaan toonde de president van Uruguay zich over het feit dat Mitterand met zoveel aandacht naar het standpunt over de buitenlandse schulden had geluisterd.

Bij sommige industrie- landen begint volgens Sanguinetti een andere mentaliteit door te breken ten aanzien van deze kwestie. Daarom moet men op dit punt blijven aandringen. Verleden jaar stuurden we een brief aan de top- conferentie van de zeven belangrijkste industrielanden en toen kregen we niet eens een antwoord, zei de president. Ditmaal had Uruguay een brief gestuurd aan de top van Venetie waarin om aandacht voor de economische aspiraties van de Derde wereld wordt gevraagd en dan speciaal voor het Westelijk halfrond. Volgens Franse bronnen is in Venetie inderdaad uitvoerig van gedachten gewisseld over de economische problemen van Latijns Amerika.

Sanguinetti merkte echter op dat men goed in de gaten moet houden dat de schulden- problemen niet de enige belangrijke zaak is. Hij wees in dit verband op de steeds toenemende protectie, waardoor Latijns Amerika ook wordt getroffen. Eveneens is er de kwestie van de daling van de grondstof- prijzen bij de export. In feite komt het er volgens de president van Urugguay op neer dat de handels- problematiek eigenlijk het meest belangrijke is.

ORANJESTAD — In het Golden Tulip Aruba Caribbean Hotel verbleef een groep reisagenten van de wholesaler Flyflaire uit Boston. Zij kwamen onder leiding van Patricia Cagnon en Terry Suzuki naar Aruba (zie foto), waar zij goed verzorgd werden door het hotel, Toeristenbureau en De Palm Tours. De eerste kennismaking met Aruba beviel de gasten uitstekend.

MOSKOU — De burgemeester van Jalta en nog enige top- functionarissen van deze badplaats aan de Zwarte zee zijn ontslagen omdat zij hebben geprobeerd een eigen kandidaat benoemd te krijgen op een goede post bij Intoerist, het SU- toerismeorgaan.

Lusinchi bij begrafenis gardisten: bereid voor de strijd

Caracas verwacht meer effectieve steun Bogotá in anti-drugsstrijd

CARACAS — Volgens president Jaime Lusinchi moet de bestrijding van de handel in verdovende middelen efficienter worden aangepakt door Colombia. Hij deed een oproep op zijn buurlanden om gezamenlijk ten strijde te trekken tegen handel in en het gebruik van drugs. De Venezolaanse president sprak zich hierover uit staande voor de kisten van de in het grensgebied met Colombia omgekomen Venezolaanse gardisten.

Colombia moet volgens president Lusinchi "meer categorisch" beantwoorden aan de "Venezolaanse solidariteit in de strijd tegen wat Lusinchi noemt de "narco- guerrilla". Daarmee maakte hij duidelijk dat Caracas er van overtuigd is dat de overval op de eenheid van de Nationale garde waarbij de doden vielen een actie is geweest van de drugsmaffia en de guerrilla aan Colombiaanse zijde. Lusinchi noemde daarbij de drugs als probleem een "duivel". De Venezolaanse president gaf staande voor de stoffelijke resten van de gardisten de verzekering dat zijn land "gereed is en zoals steeds bereid" om zich te niet te laten beperken bij zijn inspanningen in deze strijd. "Maar wij geloven dat deze strijd meer uitgebalanceerd moet zijn. Het is om deze reden dat ik in naam van mijn land, met alle gepaste respect en in alle broederlijkheid" oproep tot een meer effectieve medewerking van Colombiaanse en andere zijde, aldus Lusinchi.

Samen met de buurlanden moet naar Lusinchi's mening worden opgetreden tegen deze handel in verdovende middelen en de "daarbij betrokken vreemde bondgenoten, die monsterlijk zich vergissende bondgenoten, met hun perverse belangen in de handel in en het verbruik van de drugs". De Venezolaanse regering laat zich geen ogenblik van de wijs brengen en garandeert de vervolging en bestraffing van **deze boosdoeners.**

Na de toespraak van Lusinchi bij deze begrafenis- plechtigheid maakte het ministerie van Defensie in Caracas bekend dat contact was opgenomen met "hoge militaire autoriteiten in Colombia" om hen de 'passende medewerking te vragen voor de aanhouding en bestraffing van de overvallers van het kampement van de Nationale garde. Uit de officiele mededeling bleek niet waaruit de medewerking bestaat.

In een toespraak welke Lusinchi eerder heeft gehouden in zijn presidentiele paleis Miraflores had hij al duidelijk gemaakt dat zijn land alles op alles zal zetten om te kunnen garanderen dat "zijn grondgebied niet wordt geinfecteerd door die verschrikkelijke demoon van dit ogenblik, de drugs". Daarvoor moeten desgewenst meer middelen worden uitgetrokken. Maar dit moet gebeuren met de zegen van de gehele gemeenschap. Het is voor Colombia en Venezuela een feit dat de drugs- problematiek een uitdaging is waar we niet omheen kunnen.

ÑAPA
AMIGOE
Weekend Bijlage
ZATERDAG 20 JUNI 1987

Aruba t'abo

Rifeilandjes unieke vogelbroedplaats

)LGENS DE CURAÇAOSE dichter Luc Tournier zou grote ontdekkings- reiziger Amerigo Vespucci niet n Venezuela, maar aan Aruba de naam van "Klein netië" gegeven hebben (zie J. van de Walle: *Beneden wind*, p.176). Het geplande Coral Reef Hotel zal dit his-ische gegeven "actualiseren" door in 1988 een kanaal Venetiaanse stijl" van het te bouwen hotel naar de or de Paardenbaai liggende rifeilandjes te graven.

Een echt oosters Alhambra bben we al. Een van de be-grijke historische plaatsen op s eiland — de Goldmill ruïne n Balashi bij de Franse Pas — rdt momenteel omgetoverd een onherkenbaar kitscherig radise». Hoe ver gaan we met toerisme? Wat is het ons alle-al waard? Maken we van heel uba een kermisterrein voor hele wereld? De Amigoe be-cht de vogel- broedplaats op rif voor het Lago- terrein. Zal dat opgeofferd worden aan de komstige Colony Resort-nnen?

Voorzichtig naderen we in het en Stinapa- bootje met buiten-ord- motor het kleine eilandje. wind is fel vandaag — zondag uni — en de golven spatten og op voor we het kleine zand-andje naderen. Een scherpe ur van guano- vogelmest ingt door in onze neusgaten als onder de wind landen. We be-den ons op een van de vier eine rifeilandjes pal voor de go- raffinaderij, die daar nu in rust ligt te roesten. Het is het oedseizoen van de sterns, die jaar weer in duizendtallen sa-endrommen op één mini-andje van de grote rifketen.

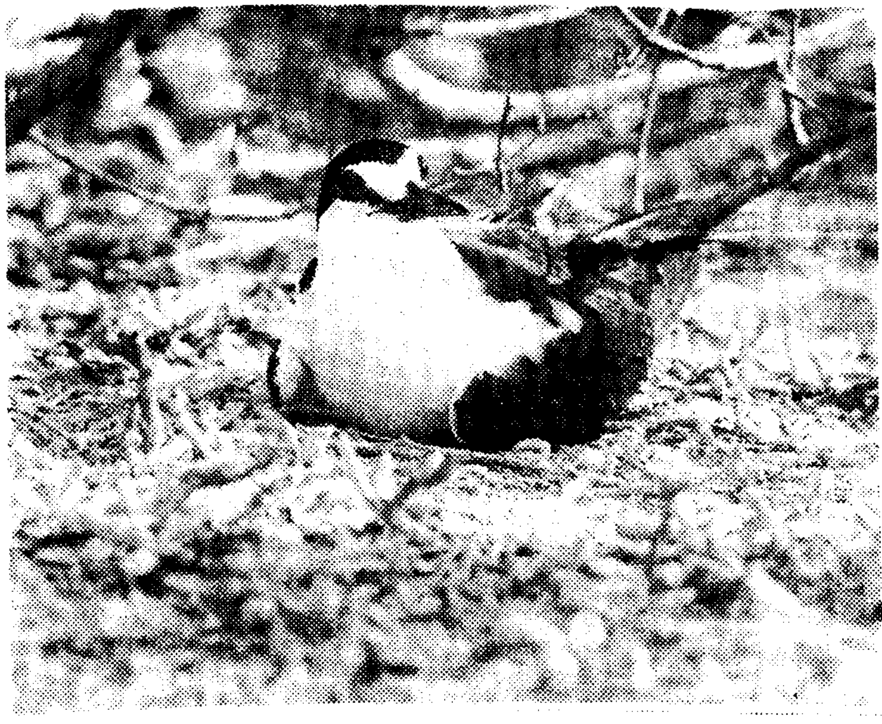
We zijn met z'n vieren: ver-ggever Chase van The News, y Alderlieste van de Stinapa Ruud van Halewijn, de bio-og die gedurende het broedsei-en toezicht houdt op de vogels ze bestudeert. Door middel n een goede samenwerking ssen Stinapa en Lago worden broedende vogels nu al zo'n er achtereenvolgende jaren uwgezet beschermd en in hun oedgedrag bestudeerd.

Dat toezicht is wel nodig, want t mag gek klinken: zo lang de go er was met zijn industriële drukte, waren de eilandjes beter beveiligd tegen ongewenste indringers dan nu. Nu ligt het rif eigenlijk open voor ieder, die er wil komen, al is het gelukkig wel zo dat er steeds minder mensen zijn die de beschermde «webu di bubi» komen roven.

Ruud van Halewijn zal ons vanmiddag nog ettelijke keren laten horen hoe belangrijk het is dat de vogels hier ongestoord kunnen broeden. Het is het vierde achtereenvolgende jaar, dat hij deze grote broedkolonie in de gaten houdt. Uitgebreide wetenschappelijke rapporten van zijn bevindingen zullen te zijner tijd gepubliceerd worden, want zo belangrijk is deze broedkolonie wèl. In een van de vorige broedseizoenen zijn de eerste broedende vogels kennelijk in het begin gestoord, waardoor de hele kolonie de wijk nam naar een ander eilandje, gelukkig nog wel in de directe buurt.

Volgens de berekeningen van Ruud van Halewijn zijn er zo'n ruim tweeduizend geelsnavelsterns, ongeveer vijftienhonderd bonte sterns, en daarnaast nog een zestal andere vogelsoorten als lachmeeuw, dougalls stern, visdief, brilstern, dwergstern en bruine noddy, die er in kleinere aantallen broeden. De bioloog, die zich gespecialiseerd heeft in de vogels van het Caribisch gebied, constateert dan ook in een rapport:

"In de Zuid-Caribische regio zijn vrijwel geen andere plaatsen waar zó veel verschillende zeevogelsoorten in dergelijk aantal broeden, en hier op Aruba hebben we zelfs de grootst bekende kolonie van geelsnavelsterns ter wereld. De betekenis van de zeevogel- broedplaats op het Lago- rif is daarom zeker niet geringer dan bijvoorbeeld, die van de flamingo's op Bonaire. Er is Stinapa- Aruba dan ook veel aan gelegen deze unieke kolonies veilig te stellen en voor de toekomst te behouden".

Als we stilletjes langs de waterlijn van het eilandje lopen, worden we vergezeld door een voortdurend en doordringend lawaai en een zwerm vogels boven onze hoofden. Het is in de namiddag en dan worden de vogels tijdelijk onrustiger, of er nu wel of geen bezoek is. Elke vijf à tien minuten vliegen grote aantallen plotseling op, nemen een duik in het water, maken een rondje en strijken weer op het eiland neer.

Nadat we het eilandje gerond hebben, waden we door heupdiep water om dichter bij de grootste broedkolonie van de geelsnavelstern te komen. De schuwe vogels blijven onverstoorbaar zitten en trekken zich niets van de indringers — want zo voel je je toch op hùn eiland — aan, tenzij je onverwacht een plotselinge beweging zou maken. We lopen als op eieren, gelukkig niet letterlijk, al zou dat heel mogelijk zijn omdat ze overal en zeer dicht bij elkaar, verspreid liggen.

Het eilandje is een nietig stukje grond met wat lage begroeiing in het koraalsteen en zand. Toch is die schaarse plantengroei van levensbelang voor het voortbestaan van het hele eiland — zonder de wortels van de planten zou het rif binnen de kortste keren geheel afkalven. De verschillende vogelsoorten zitten in grote kolonies bijeen, soort bij soort, want sámen is het veilig tegen de vijand.

Ruud van Halewijn vertelt hoe de geelsnavelsterns midden op het eilandje beginnen met nesten te maken. Eigenlijk kun je niet van echte nesten spreken.

Het zijn meer kleine kuiltjes in het zand op een beschutte plek onder een grote koraalsteen of een klein struikje. Op elke veertig centimeter ongeveer ligt zo'n "nest". De vogels, die later arriveren moeten hun ei — meestal ligt het vrouwtje maar één ei, er zijn slechts een handjevol nesten met twee eieren — meer naar de periferie liggen, wat een gevaarlijker plaats is.

Natuurlijke vijanden hebben ze nauwelijks; er zijn voortdurend meeuwen, die elk onbewaakt ei ogenblikkelijk zullen wegkapen, maar de grootste vijand is de mens, omdat de schuwe vogels absolute rust nodig hebben. Sterns zijn echte zeevogels, die alleen op het land komen in het broedseizoen van mei tot en met juli. Nu — begin juli — beginnen de eerste vogeleieren uit te komen in het centrum van de kolonie. Vijfentwintig dagen hebben mannetje en vrouwtje afwisselend gebroed, terwijl de ander dan tot mijlen ver de zee op is om voedsel te zoeken. Als de vogel uit het ei is, zullen ze na een maand zelf kunnen vliegen, wat erg vlug is. De bonte sterns, die onder de struiken broeden, doen er langer over. Maar in augustus zullen de eilandjes er weer verlaten bij liggen, op enkele blijvers na.

Waar de vogels precies naar toe gaan weet Van Halewijn niet. Hij is ook geen voorstander van ringen — dat werkt erg verstorend en levert in de praktijk maar een heel geringe respons op. Daarvoor zijn de kusten in onze gebieden te wild en te schaars bevolkt. Het zal wel een jaar of zes, zeven duren eer de vogels zover zijn dat ze terug komen om zelf een ei te leggen.

Als het rif er dan tenminste nog is! Want de Stinapa maakt zich bezorgd over het zich uitbreidende toerisme. Nu al is er een grote toeristenboot, die zijn tourroute vlak langs de vogelbroedplaats heeft gelegd. Als de boot vlak langs de broedende vogels vaart — dat kan want de zee is direct erg diep naast het rif — laat de kapitein zijn loeiende misthoorn eens even flink toeteren. De verschikt opvliegende vogels bieden het dozijn toeristen aan boord een prachtig plaatje; dat er na zo'n schrikreactie ettelijke dozijnen eieren bedorven zijn, hebben de argeloze toeristen helaas niet gefotografeerd. Maar de kapitein zou beter moeten weten, anders valt hier over een poosje niets meer te zien.

De vogels broeden zó dicht op elkaar dat het iedere keer een poosje zoeken is, eer de stern zijn eigen plekje weer "veroverd" heeft op de territorium- bewuste buren. Snavels worden opengesperd om elke indringer weg te jagen uit het vogeltapijt. Een massale schrikreactie is dan ook catastrofaal. In totaal zitten we toch wel zo'n uurtje te kijken, maar niet één keer constateer ik dat, nu het einde van het broedseizoen nadert en de jonge vogels op uitkomen staan, ook maar een broedende vogel zijn nest verlaat. Het nest wordt constant beschermd, ook tegen de felle zon die elk in de steek gelaten ei ogenblikkelijk onvruchtbaar zal maken. Nu er plannen zijn om de Colony tot een toeristenoord te maken is het daarom zaak deze eilandjes effectief te beschermen.

Stinapa-man Roy Alderlieste uit zijn bezorgdheid over het feit dat men kennelijk bezig is stukken rif te claimen voor toeristische ontwikkeling. Als er op een rif gebouwd zou worden of als men het te frequent bezoekt en plattrapt en daardoor de begroeiing aantast, zal het rif zelf binnen korte tijd helemaal verdwenen zijn.

Ruud van Halewijn zegt hierover:

"In plannen voor de toeristische ontwikkeling van de Colony zal voorop moeten staan, dat de vier zeevogel- eilandjes van het rif gevrijwaard blijven van welke toeristische ontwikkeling dan ook. Want zodra er op deze vier kleine eilandjes gebouwd wordt, zullen de zeevogels er niet meer broeden. Stinapa pleit dan ook voor de officiële status van natuurreservaat voor de zeevogel- eilandjes van het Lago- rif, die overigens vooralsnog tot het terrein van de Lago- concessie behoren".

We hebben gezien dat de eilandjes nu nog ongerept zijn en schoon. De vogels zelf helaas niet meer. Er zijn al dit jaar al verschillende dood gevonden, die onder de teer zaten. We zien ook bij broedende exemplaren grote teervlekken op vleugels en rond de nek. De Caribische Zee vervuilt en de sterns lijden er zichtbaar onder.

De broedcolonie is — dat blijkt uit nauwkeurig cijfer- materiaal dat bioloog Van Halewijn gedurende vier jaren verzameld heeft — tamelijk constant; de bonte sterns- populatie neemt spectaculair toe. We hebben hier een uniek natuurgebied, evenals bij de vogelplas van Bubali waar weer andere vogels komen. Laten we ervoor zorgen dat het zo blijft.

De zon zakt al aardig naar de horizon als we de terugtocht aanvaarden naar de verlaten bungalow in de Colony van waaruit Ruud van Halewijn een prachtig uitzicht heeft op de door hem beschermde eilandjes, die een in allerlei opzichten belangrijke broedkolonie herbergen. Nog wel, gelukkig!

tekst: WIM RUTGERS
foto's: RONALD LEMMINGA

Toegelicht uit een verkenning door de Middeleeuwse literatuur

Het Godsbegrip in de Middeleeuwen

"GOD IS DOOD", heet het tegenwoordig. Verre van dat. De huidige chaos in ons denken en het verval van normen brengt steeds meer mensen ertoe, zich te bezinnen op en te zoeken naar de oorsprong en de grondslagen van het Westerse denken. Veel van wat nu verworpen wordt, ook de gedachten over God, vooral de God/mens, kenden een (eerste) bloeitijd in de Middeleeuwen.

Over het Godsbegrip zijn vele dikke, en nu nauwelijks meer toegankelijke, boeken geschreven en daardoor ontstond de mening, dat alleen geleerden over God konden schrijven. Niets is minder waar. God is voor iedereen; probeer het maar eens. Lees bijvoorbeeld dit opstel, dat door net zulke leken is geschreven als U. Het opstel is niet zwaar, graaft ook niet diep, maar bevat desondanks niet minder waarheid dan al die dikke folianten over theologie.

...God laat door zijn engel koning Karel bevel geven, 's nachts uit stelen te gaan...

INLEIDING

"**HET IS EEN** wijdverbreide misvatting, dat de Middeleeuwse dichter (en schrijver) een naïef kunstenaar zou zijn. De ridderroman bijvoorbeeld zou geen ideeënkunst zijn, maar in beste geval een soort verhaaltje — vóór het slapen gaan — voor de op zijn kasteel verblijvende ridder. Anders gezegd: het streven van de schrijver zou niet verder reiken dan het verdrijven van de verveling van de adellijke stand. Dat de ridderroman een adellijk gehoor beoogt te onderhouden, is zeker, maar de roman om die reden een diepere betekenis te ontzeggen, is een ontkenning van de veelzijdigheid van het Middeleeuwse denken".

Wat Groenendijk hierboven ten aanzien van vooral de ridderroman stelt, geldt in feite voor de gehele Middeleeuwse literatuur. Want ver boven haar onderhoudende taak uit, was deze literatuur in haar belangrijkste vertakkingen erop gericht het Christelijke Godsbesef onder de mensen te verspreiden. Gesteund door de kerk trachtte deze literatuur in de eerste plaats zin en richting aan het aardse leven van de mensen te geven door hen op Gods aanwezigheid en Gods-Heilsplan te wijzen in al het gebeuren van en tussen mensen, tussen mensen en dieren en dingen, kortom in al het gebeuren in de gehele natuur.

Voor ons twintigste eeuwers, die bij wijze van spreken de buik vol hebben van het gepraat over Gods' Heilsplan, is het moeilijk de uitwerking van de bevrijdende openbaring in dit Heilsplan voor te stellen in die primitieve maatschappij, waarin uitsluitend het recht van de sterkste gold; zoals later in de 19e eeuw in «The Wild West» van de Verenigde Staten.

In de vroege Middeleeuwen, eigenlijk vanaf de Volks- verhuizing, was het doden van medemensen (naasten) — mits bepaalde normen in acht werden genomen (hetgeen men wel eens vergat!) — vaak een vrijetijdsbesteding en in ieder geval even gewoon als een handig concurrentie- foefje vandaag aan de dag. Voeg daar voor de Middeleeuwer aan toe een waarnemings- gebied, dat niet verder reikte dan een voetganger kon lopen, met binnen die horizon een grillige en ongewisse natuur vol magie, dan wordt duidelijk dat de boodschap van een Heilsplan dat leerde: Gij zult Uw naaste beminnen, niet doden, eenzelfde geestelijke ommezwaai moet hebben betekent als de komst van het communisme in de 19e eeuw.

Deze ommezwaai in de Middeleeuwen heeft vanaf de 12e eeuw in belangrijke mate plaats gevonden via de verbreiding van de literatuur. Voor een goed begrip van deze literatuur is het nodig in herinnering te brengen, dat West-Europa vanaf de 12e tot in de 14e eeuw een periode van grote bloei doormaakte.

De Noormannen waren uitgeraasd en voor zover zij zich in West-Europa vestigden, integreerden zij zich met de lokale bevolking. Daardoor en ook door andere, nog onbekende, oorzaken nam de bevolking snel toe. Handel en nijverheid gingen zich ontplooien in een systeem van productie en distributie, dat wij tegenwoordig de markteconomie noemen en dat zich sindsdien niet alleen al die eeuwen heeft gehandhaafd, maar thans de gehele wereld omvat!

Op basis van deze welvaart bloeiden ook Kunsten en Wetenschappen; universiteiten werden gesticht, de bouw van grote kathedralen, kastelen, paleizen en overheids- gebouwen ving aan, schilder-, weef- en interieur- kunst bereikten nieuwe hoogten en ook de literatuur deelde in deze opbloei.

Alhoewel de boekdrukkunst pas in de 15e eeuw zou volgen, ontstond er reeds in de 12e eeuw een grote stroom van literaire tijdschriften, waarin mondelinge overleveringen of oude handgeschreven verhalen in een nieuwe, meer christelijke vorm werden vastgelegd.

De samenleving in dit nieuwe West-Europa groeide naar een opbouw van drie, streng gescheiden, standen: de adel of eerste stand, de geestelijkheid en de derde stand de burgerij (met daaronder nog — als uitvloeisel van de markteconomie — het grauw, de paupers). Zoals zal blijken vinden wij deze drie standen terug in de literatuur. Verder geldt, dat de Europeaan vanaf de 12e eeuw, via universiteiten en kloosters, grondig beïnvloed is door het Christelijk Neo-Platonisme, een filosofisch stelsel dat leert, dat achter de waarneembare werkelijkheid een diepere, meer echte, maar niet rechtstreeks waarneembare werkelijkheid schuil gaat. De zichtbare dingen verwijzen naar de "andere" werkelijkheid. Alles binnen het door ons waarneembare aardse betekent dus iets, is slechts een teken, een symbool voor iets anders.

DE RIDDERROMAN

De Westeuropese literatuur vanaf de 12e eeuw heeft natuurlijk een voedingsbodem gehad. Als voornaamste bronnen gelden:

- de Frankische ridderroman, samengebracht rond de figuur van Karel de Grote,
- de Keltische sagen en legenden rond koning Arthur,
- en niet te vergeten, de Evangeliën en de Bijbelse geschiedenis.

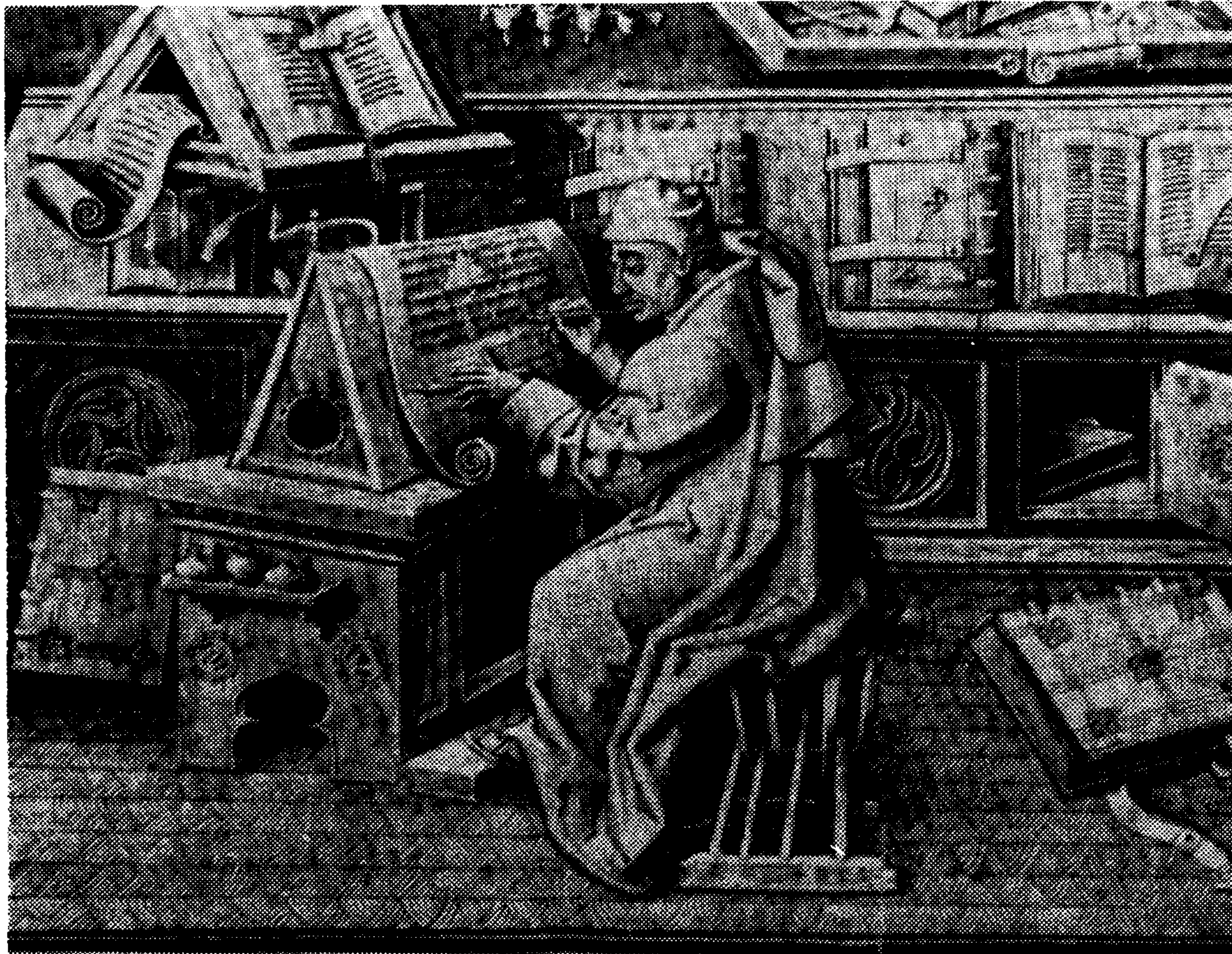
De oudste ridderromans zijn vóórhoofse Frankische romans of Karel- romans, waarvan de stof terug gaat op historische feiten en/of personen, bij voorkeur Karel de Grote, die evenwel ook heldendaden in zijn schoenen geschoven krijgt, waar hij part noch deel aan heeft. In z.g. epische verdichtingen komt men deze samenbundeling van gebeurtenissen in één persoon meer tegen.

Trouw aan de vorst is de belangrijkste ridderdeugd; strijd en brute kracht gaan voorop. Dat in deze mannengemeenschap de vrouw een volkomen ondergeschikte of helemaal geen rol speelt, ligt voor de hand.

De bekendste Frankische ridderromans zijn: «Het Roelantslied» en «Karel en de Elegast». In de atlas van de Nederlandse Letterkunde zegt men over het Roelantslied het volgende:

"Het historische feit, dat aan het Roelantslied ten grondslag ligt, is niet meer dan een weinig betekenend achterhoede gevecht tot een heroïsche strijd tegen de ongelovige Saracenen opgeblazen en alleen door verraad kan de held Roelant, ondanks zijn zwaard Durendale en zijn kracht, overwonnen worden".

Uit bovenstaand citaat zou men mogelijkerwijs kunnen afleiden, dat de vóórhoofse ridderroman oppervlakkige verhalen lijken, die slechts tot meerdere ere en glorie van Karel de Grote zijn geschreven.

...ontstond er reeds in de 12e eeuw een grote stroom van literaire handschriften...

Het in de 13e eeuw geschreven Roelantslied (400 jaar na de gebeurtenis!) toont echter aan dat die oppervlakkigheid schijn is, aldus Groenendijk en hij toont dit (vrij weergegeven aan als volgt:

De gebeurtenissen van een Middeleeuws verhaal worden vanuit de symboliek logisch met elkaar verbonden. De 20e eeuwse mens heeft echter geen antenne meer voor die symboliek en daarom wordt die 13e en 14e eeuwse literatuur vanuit ons modern superioriteits- complex wel eens afgedaan als sprookjesachtig en naïef. Velen nemen niet meer de moeite om op onderzoek uit te gaan naar de diepere ideeënwereld, die ligt onder de oppervlakkige verhaal- structuur.

Het 13e eeuwse Roelantslied toont echter aan dat die oppervlakkigheid slechts schijn is. Roelant is één van Karel's trouwste en dapperste vazallen en sterft de heldendood tegen de heidense Saracenen in Spanje. De plaats waar Roelant sterft, wordt gemarkeerd door twee bomen en vier stenen. De bomen en stenen staan op een heuvel, die Roelant stervende, met een laatste krachtinspanning beklimt. De 20e eeuwse mens heeft de neiging daar verder geen bijzondere betekenis aan te verbinden, er over heen te lezen. Toch kan men zich afvragen, waarom beklimt een dodelijk gewonde man, met uitpuilende hersens, een heuvel? Waarop beschrijft de schrijver de bomen en de stenen met exacte aantallen? Met Groenendijk kan men stellen; het is een merkwaardig staaltje van complex Middeleeuws denken.

De sluier over dit denken wordt een tipje opgelicht, wanneer wij bedenken dat in Middeleeuwen het theocentrische vóór alles geldt. Zelfs in de schijnbaar oppervlakkige profane ridder- literatuur, is het Goddelijke en het bijbelse onder de eerste verhaallaag alom tegenwoordig. Als, bijvoorbeeld, Karel de Saracenen wil achtervolgen om onder andere de dood van Roelant te wreken, helpt God hem door de dag niet over te laten gaan in nacht; een directe verwijzing naar Joshua 10 vers 12-14.

Op typisch Middeleeuwse wijze worden verder in Het Roelantslied de heuvel Golgotha, de vier kruisarmen en het aardse paradijs, (de twee paradijs- bomen) met elkaar verbonden. Anders gesteld: door middel van de ruimtelijke details wordt de dood van Roelant verbonden met de kruisdood van Christus. Roelant sterft als martelaar en ook zijn dood is geen definitief eindgebeuren. Zoals uit de offerdood van Christus het hemelse Jeruzalem ontstaat, zo zal uit Roelants martelaarschap de Civitas Dei in Europa geboren worden.

Karel en de Elegast, een sage, die waarschijnlijk eeuwen lang onder het volk heeft geleefd. De sage vertelt ons hoe God op wonderbare en heel zonderlinge wijze de grote koning Arthur — vooral voor de diep Christelijke Middeleeuwen, Gods uitverkorene — beschermde. God laat door zijn engel koning Karel bevel geven, 's nachts uit stelen te gaan. Op die tocht zendt God hem als zijn hulp zijn vroegere dienaar Elegast, die uit nood roofridder was geworden. Karel en Elegast breken in bij 's konings zwager, Eggering, en zo ontdekt Karel een samenzwering tegen zijn leven.

De schrijvers van: Panorama der Nederlands Letteren zeggen over Karel en Elegast: Deze dieven- historie, waarin koning Karel en de onrechtmatig van het hof verbannen en nu als roofridder levende Elegast de hoofdspekers zijn, is ongemeen boeiend en suggestief. Scherp is de waarneming van de psychische reacties van de hoofdpersonen in benarde situaties. Levendig en ongedwongen zijn de gesprekken; natuurlijk de alleenspraken. Volks humor spreekt uit de schildering van 's konings bedrevenheid in het stelen. En toch verliest de koning geen ogenblik zijn waardigheid. Wij zijn ons ervan bewust dat het de koning is, die, in een droom door de Goddelijke aanspraak vermaand, incognito uit stelen gaat. Wanneer hij zich van zijn ogenschijnlijke zonderlinge taak gekweten heeft, doorgrondt hij eindelijk Gods bedoeling: hem te brengen tot de erkenning van Elegast's gelijk en de ontdekking van een samenzwering tegen zijn eigen leven.

Het verhaal van Karel en de Elegast heeft iets van een legende. Ondanks heidense elementen ademt het een Christelijke sfeer. God beheerst het leven van zijn trouwe dienaar Karel en daardoor is het aan Gods' leiding te danken dat Elegast, "die zijn gerechte Heere niet afvalt", in ere wordt hersteld.

In tegenstelling tot de Karelromans zijn de Keltische romans nagenoeg niet historisch verankerd. Ook is het thema niet in de eerste plaats de strijd (er wordt overigens genoeg gevochten), maar voorop staat de «queste», de speurtocht haar hetzij de ideale vrouw, hetzij de Heilige Graal.

De Keltische romans vallen in twee groepen uiteen: de verhalen rond koning Arthur met zijn ridders van de tafelronde en de Graal- legenden. De centrale figuur in de Arthur- verhalen is de legendarische koning Arthur, de belichaming van het ideale ridderschap. Jeugdig en schoon van uiterlijk, blijmoedig van karakter, hoffelijk in de omgang, mild voor de noodlijdenden en dapper in het gevecht.

De Graal- legenden zijn veel geheimzinniger van aard dan de Arthur- verhalen. De Heilige Graal is een mystieke schaal, die de bezitter materieel en geestelijk heil zou verschaffen, maar uitsluitend bestemd was voor de volkomen reine held. Het woord Graal is afgeleid van het Latijnse Gradale: schotel voor kostbare prijzen.

De oorsprong van de Graal moet gezocht worden in de magische ketel uit de Keltische mythen. In de Graal- legenden wordt deze ketel vereenzelvigd met de schaal, waarin Jozef van Arimathea het bloed van de gekruisigde Verlosser had opgevangen. De toverlans uit de Keltische mythen wordt de speer waarmee de Romeinse soldaat de zijde van de gestorven Heiland doorstak. Na de dood van Jozef van Arimathea kwam de schaal na tal van omzwervingen terecht op een burcht ergens in het Westen van Engeland en wordt bewaakt door de Graalridders. Wanneer een Graalridder, in de verdediging van de Graal dodelijk gewond is, zal hij eerst kunnen sterven, wanneer hij een opvolger heeft, die, even als hij, een edel en volmaakt ridder moet zijn. De diepere betekenis ligt voor het oprapen. Zoals alleen de volmaakte ridder kan deelnemen aan het wonder van de Graal, zo kan alleen de naar aardse volmaaktheid strevende mens deelnemen aan het wonder van de Hemel.

Hoezeer de tafelronde- verhalen rond koning Arthur voedsel boden aan de zucht tot ongebreidelde fantasie, in eenheid van conceptie en verhevendheid van gedachten moeten zij — één bonte aaneenschakeling als zij zijn van gezellige avonturen en heidense sprookjes- motieven — onderdoen voor de poëtisch aandoende Graalromans. Voor beide groepen romans geldt echter dat zij een verchristelijking zijn van oudkeltische sprookjes en mythen.

De ridderromans vonden hun voortzetting in de "Hoofse Epiek", de in adellijke kringen door troubadours bezongen idealen van het ridderschap. De hoofse epiek speelt zich af in een geheel andere cultuurfase dan de ridderroman. Het is een wereld van verfijning en overbeschaving, waarin het Godsbesef uit de ridderromans terug valt tot louter illustratie en vermaak van toehoorders. Om deze reden blijft deze epiek in dit werkstuk verder onbesproken.

DE GEESTELIJKE LITERATUUR

In de Middeleeuwen stonden God en Kerk centraal; het z.g. theocentrisme. In dit centrisme had de geestelijkheid uiteraard een grote invloed en in kloosters vervaardigden monniken de grote handschriften. De kloosters werden de brandpunten van cultuur en beschaving. De geestelijke literatuur, die in deze kloosters ontstond, kende tal van varianten. Eén van deze varianten vormden de bewerkingen van de vier Evangeliën. De ons overgeleverde bijbel- vertellingen zijn gericht op niet ontwikkelden. Het zijn na- vertellingen uit de bijbel, waarin in eenvoudige en bewogen taal het leven en lijden van Jezus Christus verteld wordt voor het volk, dat "niet wale verstaen (en can) die Latijnse tale".

De bekendste Middeleeuwse navertelling is de bundel «Van den Levene Ons Heren». Dit handschrift dateert uit de 13e eeuw. Ondanks het feit, dat er in dit boek sprake is van Nieuw Testamentische evangeliestof, speelt het verhaal zich af in een typisch Middeleeuwse maatschappij. Het gaat er de schrijver niet erom verhaal en werkelijkheid te laten samen vallen. Hij wilde het verhaal slechts plaatsen in een sfeer, die voor eenvoudige burgers en ongeletterde kloosterlingen en edellieden verstaanbaar was. Het verhaal is een gedicht in de volkstoon met korte verzen en rechtstreeks tot de hoorders en lezers gerichte vragen en heeft door de zieleschoonheid en argeloosheid van de schrijver een heel aparte bekoorlijkheid.

Een tweede variant in deze literatuur wordt gevormd door de beschrijving van «Wahrheit en Dichtung»; wonderverhalen, die dienen als bewijzen van Gods almacht. Dit samenvallen van werkelijkheid en fantasie leidde in de Middeleeuwen nimmer tot intellectuele analyses van de vraag: Was dit wel waar? De bedoeling van de legenden was alleen de werkelijkheid te[...] zien van de wonderbare in[...] king van Gods genade in he[...] wendige zieleleven en in de[...] felijke omstandigheden van[...] aardse leven.

...bomen en stenen staan op een heuvel, die Roelant stervende, met een laatste kracht- inspanning, beklimt...

...aldus schreed de grote mys[...] met mannelijke bedachtza[...] heid voort...

Een verhaal als de Beatrij[...] gende was voor de 13e eeu[...] echter werkelijkheid. De mo[...] ne mens vindt het daarente[...] slechts een aardig, mogelijk[...] een stichtelijk verhaal, maa[...] ieder geval wel een fantasie.

De boodschap in de Beat[...] legende was voor ieder duide[...] want reeds in de 12e eeuw [...] een grote Maria- cultus [...] staan. Maria wordt daarin ui[...] breid vereerd als de moeder [...] God en tegelijk ook de mo[...] van alle mensen. Zij werd de[...] dellares tussen God en de m[...] sen en werd onze voorspreek[...] voor God's rechterstoel. Hoe[...] een eenvoudig en arm men[...] kind ook gevallen was, als [...] maar trouw bleef aan de Li[...] Vrouwe en dus via haar Chris[...] genade afsmeekte, dan too[...] Maria zich als de Goede en Mi[...] die dankbaar was haar won[...] macht te kunnen aanwen[...] voor de vrijmaking van zulk[...] zondaar.

De legenden, die het leven [...] heiligen beschrijven, hagiog[...] hiën, zijn sterk moraliser[...] van aard. Juist uit dat mor[...] seerde is vaak de — wat in de[...] ratuur wetenschap wordt [...] noemd — verticale verhaal[...] pansie te destileren. Een [...] langrijke reden tot het schrij[...] van hagiographiën zou de ke[...] lijke irritatie met betrekking [...] de decadente riddere piek zijn [...] weest. Vanaf de kansel, zo is [...] kend, werd gewaarschuwd te[...] de verderfelijke invloed van [...] ridderverhalen. Het leidde [...] van het Goddelijke. Men kan [...] ook de hagiografiën beschouw[...] als de geestelijke alternatie[...] voor de ridderromans.

De Middeleeuwse literatu[...] of liever de woordcultuur ke[...] een grote schat van lieder[...] Troubadours trokken langs [...] kastelen om de verveelde adel [...] amuseren, ook met deze kuns[...] ting. Maar ook in de godsdie[...] speelde het lied als uiting van [...] votie een grote rol. Woord en [...] lodie vormen in het lied ech[...] een onverbreekbare eenhe[...] Het kennen van alleen maar [...] teksten van de Middeleeu[...] liederen en balladen en niet [...] melodie, is in feite maar een [...] brekkige kennis van die lied.

Wij kunnen het Middeleeu[...] lied op twee manieren inde[...] In de eerste plaats naar hun [...] komst: het volkslied en het c[...] tuurlied. In de tweede pla[...] naar hun inhoud: het wereldlij[...] en het religieuse lied. H[...] godsdienstige of, meer uit[...] breid, het geestelijke lied be[...] te lang niet altijd rechtstree[...] ontboezemingen van religieu[...] aard. Eerder beschrijven zij — i[...] navolging van het wereldlij[...] lied, zoals de herhalingen en h[...] weglaten van bijkomstighed[...] — de gebeurtenissen van h[...] Kerkelijk Jaar vanaf de Annu[...] ciatie tot het Pinkster- Wond[...] toe.

Veel Middeleeuwse geesteli[...] ke liederen zijn ontstaan uit h[...] verlangen daarmee onstichte[...]

de liederen te verdringen. Die liederen worden dan, zoals reeds opgemerkt, gemaakt in dezelfde vorm als de profane voorbeelden en op dezelfde zangtoon. Immers, het is juist de zangtoon, die de Middeleeuwer in het hoofd en het hart is blijven hangen. Ook werd meermalen een geestelijk lied gemaakt naar het voorbeeld van een wereldlijk lied, omdat de wereldse voorstelling zich makkelijk leende voor een geestelijke toepassing. Maar al is het volkspoëzie en al zijn deze gezangen het gemeenschappelijke bezit van alle gelovigen, toch voelt men dat zij moeten zijn opgewerkt uit de teerste aandoeningen van het vrome gemoed van dichters, die hun stof uit het hart van het volk wisten te grijpen. Het zijn liederen van een luchtige zangerigheid, zorgeloos en opgewekt van stemming, bekoorlijk en fris van voorstelling en passend bij de vier dagen van het Kerkelijk Jaar. De donkere ondertoon van het lied van de latere moderne devoten is hier volkomen afwezig.

HET DIERENVERHAAL

Raadsel uit de Godsdienstles:
Vr.: Het zit in een kooitje, is knal geel, heeft twee pootjes, twee vleugeltjes en een snavel. Ra, ra, wat is dat?
Antw.: Opgelegd een kanariepiet, maar het zal weer het Kindeke Jezus zijn.

Dit grapje werd vroeger als toppunt van Theocentriciteit beschouwd. De eeuwenlange haarkloverijen van theologen had er voor gezorgd, dat er niets, maar dan ook letterlijk niets, in de menselijke samenleving en de natuur kon voorvallen dat niet op een of andere wijze in God's Heilsplan paste. Geen haar kon gekrengd worden, geen blad viel van de boom af, of, bij wijze van spreken, het "Kindeke Jezus kwam eraan te pas". Tenminste zo stelde de kerk dit voor.

Nu was de Middeleeuwer ongetwijfeld naïef en misschien ook goedgelovig, maar evenals zijn moderne nazaat was hij niet gek. Zijn boerenverstand leerde hem zonder meer, dat het "Kindeke Jezus" lang niet alles kon verklaren, maar wat vermocht gezond boerenverstand tegen het zorgvuldige gepolijste theologische vernuft van een oppermachtige kerk?

Toch vond ook de Middeleeuwer er iets op om enkele van zijn uitingen aan het alom tegenwoordige gezag van de kerk te onttrekken. Eén van deze uitingen was de boertige klucht. Deze uitingen van Volkse oerkracht heeft de kerk, ondanks felle onderdrukking, nimmer kunnen uitbannen. In tegendeel, de boertige klucht hield stand en zou één van zijn hoogtepunten bereiken in het 17e eeuwse stuk van Gerbrand Adriaanszoon Breero: "De Spaanse Brabander".

Een tweede uiting van Middeleeuwse vrijmoedigheid vormden de dierenfabels, waarin, om een of andere reden onbereikbaar voor de kerk, schelmen, schurken, schuimers en verleiders in hun heldenrollen konden triomferen. Ook komt in de dierenfabel evenals in het sprookje het grillige, zelfs het demonische in leven en natuur aan hun trekken. Zo Christelijk kon de kerk de samenleving niet maken, of toch behield de Middeleeuwer oog voor de nimmer te verklaren willekeur, het noodlot, de Grote Ironie, die, ondanks alles, ook een rol in het leven van ieder van ons speelt.

Er is ook nauwelijks een cul-

:Van Reynaert:
die Vos / eē seer genoechlijcke
ende vermakelijcke Historie / met haer
Moralisatien ende korte wtlegginghen
voor die Capittele gestelt / van nieus
oversien ende verbetert.
Met schoone Figueren gheciert.

Tot Delff / by Bruyn Harmansz Schinckel / woonende aent Merct-velt. Anno 1589.

...zo ook in het beroemdste Middeleeuwen dierengedicht: "Van de Vos Reynaerde...

tuur aan te wijzen, waarin het dierenverhaal niet op zijn eigen, meestal, charmante wijze, uiting geeft aan de grilligheid van het leven. Het kenmerkende van de dierenverhalen is voorts, dat de dieren er handelen en denken als mensen. Vaak zijn zij de verpersoonlijking van een menselijke deugd, liever nog, een ondeugd. Opvallend is, dat veelal het kleine en lichamelijk zwakke dier door zijn list de sterkere de baas is (Kompa Nanzi?).

Verhalen waar dieren in optreden zijn vaak heel oud. Zij komen niet alleen voor in primitieve culturen (animisme), maar ook wanneer er een hogere vorm van beschaving bereikt is, in mythe, fabel en sprookje. Tot in onze tijd kunnen wij ze ontmoeten in de folklore.

Anders dan in oude fabels en sprookjes, waarin de dieren een situatie of een onbepaald avontuur vertellen, treden zij in de dierenromans op als individuen, als "persoonlijkheden" met een eigen karakter en een eigen naam. Al in de ridderroman bestaan er tussen de dieren betrekkingen, zijn zij bijvoorbeeld verwanten. Soms spreken zij ook een zeer Hoofse taal om ridderromans te parodiëren. In de Middeleeuwse dierenromans treden de dieren op onder een Germaanse of een doorzichtige Romaanse naam. Zo ook in het beroemdste Middeleeuwse dierengedicht: "Van de Vos Reynaerde" geschreven aan het einde van de 12e eeuw.

Van dit dierengedicht zegt Haantjes: Naast de kinderlijke vroomheid van Beatrijs is daar de allesbehalve naïeve figuur van Reynaert, vertegenwoordiger van een levensbeschouwing, die uitgaat van het beginsel, dat niet de ziel, maar de geest overwint. Behalve een spannend en geestig verhaal is Van de Vos Reynaerde ook nog een felle satire op vooral de adel en geestelijkheid. De zo zuivere uitwendige en inwendige werkelijkheid van het leven in deze dierenroman blijkt vooral hieruit, dat niets ons stoot als onnatuurlijk in deze dieren (en enkele mensen) en dat wij toch voortdurend in de dierenwereld zijn en even voortdurend de menselijke toestanden blijven aanvoelen. Zoals de Middeleeuwse lyriek in de liederen van Hadewych een sindsdien niet meer overtroffen hoogte heeft bereikt, zo is Van de Vos Reynaerde het meesterwerk van de Middeleeuwse epiek. Wat de kroon op het werk zet, is, dat wij onophoudelijk in de karakters en daden van de dieren op humoristische wijze aan menselijke zwakheden en tekortkomingen worden herinnerd. Vóór alles is de Reynaert beroemd gebleven als satire op de mensen- maatschappij.

...Maria wordt daarin uitgebreid vereerd als de moeder van God en tegelijk ook de moeder van alle mensen...

HET TONEEL

Rond 1350 wordt West-Europa geteisterd door een pestepidemie, die de geschiedenis zou in gaan onder de naam: De Zwarte Dood. Gemiddeld kwam bij deze epidemie een kwart van de bevolking om, maar er waren ook streken waar de bevolking vrijwel geheel werd weggevaagd. Het pleit voor de kracht van het Christendom, dat West-Europa door die ramp niet terug viel in een door, door bijgeloof, verzoekt nihilisme.

Maar het Christendom, dat uit deze beproeving opbloeide, was anders dan voordien. Weg was de liefelijke blijmoedigheid van de vroege Middeleeuwer, van een Sinte Frans. Ook zijn vertrouwd en rechtlijnig Godsbeeld, de gerechte, maar meedogende God van Goed en Kwaad verdween. Mede door de Zwarte Dood werd de 15e eeuw, de eeuw van de magie en de geheime wetenschappen. Dood, duivel, hekserij, tovernarij en het daarmee verbonden bijgeloof ging de geesten beheersen en worden in hun uiterste vorm aangetroffen in de moraliteit Elckerlijc en het Mirakelstuk Marike van Nimwegen.

Elckerlijc (dit is iedereen) ziet zich plotseling geplaatst tegenover de Dood. Midden in zijn aardse beslommeringen wordt hij weggeroepen om God rekenschap te geven van zijn leven en ontvangt de opdracht een pelgrimage te ondernemen waarvan niemand kan terugkeren. Niemand wil hem dan ook op deze reis vergezellen. Zijn Duecht wijst hem tenslotte op haar zuster Kennisse; zelfinzicht leidt de berouwvolle Elckerlijc tot Biechte die in het huys der salicheden, dit is de kerk, woont. Nadat hij hier penitentie heeft gedaan, geleidt Duecht met Kennisse Elckerlijc naar de diepe put, in gezelschap van Wijsheit of Vroescap, Cracht, Schoonheyt en de Vijf zinnen. Daar stelt hij zijn laatste wilsbeschikking op, ontvangt de sacramenten der stervenden en wordt in de hemel door de engelen ontvangen.

Met name de doodsgedachte is in dit stuk terug te vinden, met dien verstande, dat uit alle aardse beroeringen van de late Middeleeuwen de doodsangst wordt weggenomen door de kerk en haar genademiddelen.

Marike van Nimwegen vormt ongetwijfeld het hoogtepunt in de toneelkunst van de Lage Landen. De schrijver blijkt goed op de hoogte te zijn van de komende nieuwe tijd, de Renaissance; al toont het stuk nog sterk één van de typische trekken van de Middeleeuwen, namelijk de Mariaverering.

Marike pas ook nog geheel in de troebele cultuursfeer van de 15e eeuw, zoals blijkt uit het verbond met de duivel in ruil voor wetenschappelijke kennis (Faust!). Misvormde kabbalistische motieven en het ringmirakel als een soort Gods oordeel zijn ook uitingen van deze sfeer. Tegenover al dit magische stelt de schrijver van dit drama zijn waarheid, die een zuivering tracht te zijn van bijgeloof naar het ware geloof.

LYRIEK

Geen verhandeling over het Godsbegrip in de Middeleeuwen is volledig zonder een bespreking van de Middeleeuwse Lyriek. Hoe moeilijk dit onderwerp ook zij, toch zullen ook wij aandacht aan de zeer specifieke Christelijke vorm van dit verschijnsel in de Middeleeuwen moeten besteden. In de eerste helft van de 13e eeuw begon de mystiek zich onder het volk te verspreiden. Het bewustzijn van de menswording en van het menszijn van de Christus drong steeds dieper door in de Christenheid. Gelovige harten gingen op in de beschouwing van zijn lijden, zijn vernedering, van zijn wonderen, welhaast van zijn allerheiligst Hart. Men vereerde Christus in het Misoffer en in de Heilige Eucharistie. Het dagelijks celebreren van de private Mis nam toe. De drang naar vereniging met Hem zocht bevrediging in het veelvoudig ontvangen van de H. Communie.

Mystiek als begrip is moeilijk te omschrijven. De mysticus concentreert zijn hele denken en voelen sterk op de Godheid, die hij als het ware lijfelijk wil ervaren. In dit religieuze "high zijn" hoort de mysticus hemelse stemmen en ziet hij Goddelijke visioenen.

De mysticus heeft de neiging zich niet gebonden te achten aan historische feiten, zonder deze echter te willen ontkennen. Evenmin acht hij/zij zich gebonden aan organisatorische vormen; ook hier echter, zonder zich daartegen te willen verzetten.

Vooral na de ravage van de Zwarte Dood ging deze onthechting aan wereldse zaken een belangrijke rol spelen.

MARIKEN VAN NIEUMEGHEN

...Marike van Nimwegen vormt ongetwijfeld het hoogtepunt in de toneelkunst van de Lage Landen...

In zijn meest verheven vorm is Christelijke mystiek het ondergaan van het Goddelijke, het lijden aan het Goddelijke. Het zijn ervaringen buiten het bewustzijn om. Vooral de speculatieve mystiek, rond het intieme leven met de drie Goddelijke personen en het deelnemen aan het Goddelijke leven, heeft zijn weerslag in de literatuur gevonden.

De speculatieve mystiek kent twee uitingsvormen: de eschatologie, waarin taferelen uit het hiernamaals centraal staan en de extase, waarin het gaat om de verdieping van de mens in het intieme leven van de Godheid van Jezus. De extatische mystiek heeft in de Middeleeuwse literatuur vertolkers gevonden als: Hildegarde van Bingen, Gertrudis, Hadewych en van de grootste Nederlandse musicus, Jan van Ruusbroeck.

In de tijd waarin Hadewych leefde, het midden van de 13e eeuw, ontloken in het Christelijke denken de kiemen voor het doen ontstaan van extatisch mystieke ervaringen. De Man van Smarten, de God, die mens geworden was, kwam in het middelpunt van het godsdienstige leven te staan; in zijn armoede en ontbering, maar ook in zijn heerlijkheid.

Maria werd de Middellares tussen God en de mensen en tevens de moeder van alle mensen, een moeder, waaraan overigens niets menselijks vreemd was. Doordat de afstand tussen God en de mensen door deze beschouwings- wijzen minder groot scheen, was de voornaamste voorwaarde geschapen voor het ontstaan van een Christelijk extatische mystiek.

Vele hoogstaande vrouwen in de Middeleeuwen voelden zich getrokken door een verlangen om los van het aardse, één te worden met hun bruidegom Christus. Men zou dit in moderne begrippen kunnen opvatten als een vorm van feminisme, maar dan gericht op een buitenaardse vrijheid. Bij het overwegen in dit verlangen van Zijn Leven, Liefde en Lijden voor de mensen geraakten sommigen van hen, na een lange tijd van innerlijke voorbereiding, in een toestand van geestes- verrukking; "onewoet" zoals zij dat zelf noemden. Uit de onewoet volgt dan de z.g. Minne of Bruidsmystiek. Het ervaren van de Godmens in eigen ziel schept gevoelens, die ook in de man-vrouwsfeer voorkomen. Het is Hadewych's grote verdienste, dat zij de weg tot de Minne heeft kunnen vertolken.

Volgens Hadewych is de Minne de enig mogelijke brug, die de kloof tussen God en mens kan overspannen. De Minne is echter voor Hadewych niet in de eerste plaats God zelf; de Minne is eerder een zelfstandig iets, dat ook over God regeert!

Hadewych's leven was één aanhoudende strijd in dienst van deze Minne; in Hadewych's gedachten evenwel een weinig tastbaar en moeilijk te omschrijven begrip. Zij noemt de Minne het mystiek verlangen naar de God's- vereniging; dat wil zeggen in de Minne versmelt God als zelfstandige grootheid in Zijn liefde voor de mystica en in haar liefde tot Hem. De, zo zelden bereikte, volledige climax en extase van een aardse coïtus, waarnaar elke gewone sterveling streeft, wordt in deze opvatting gesublimeerd en verheven tot het toppunt van een mystieke ervaring. De Minne eist dan ook onvoorwaardelijke overgave en is alleen de te verkrijgen in de leerschool van het lijden en het offer. Hadewychs mystiek is daardoor een mystiek van inkeer, die via de versmelting met de Godmens kan opstijgen tot Drieëenheids- mystiek, in vrijheid van al het geschapene.

Als Hadewych spreekt over de weg naar de Minne ondervonden teleurstelling en ontgoocheling, dan is het of de Minne gestalte aanneemt, de gestalte van een grillige vrouw, onberekenbaar in haar luimen. Men zou Hadwych kunnen kenmerken met de leuze: "Gefühl ist alles". Zij is een rusteloze vrouw, die voortdurend door emoties wordt opgejaagd. Rusteloosheid is het grondkenmerk van haar bestaan. Hadewych's geschriften weerspiegelen de fundamentele stoornis van: "niets-zijn, kunnen en worden". Met andere woorden: zij ademen de geest van vertwijfeld verticalisme.

Hadewych legde niet alleen de grondslag voor een specifieke vorm van Nederlandse mystiek, maar tevens behoren haar geschriften tot het beste wat de 13e eeuw aan literatuur en mystiek heeft voortgebracht. Van haar visioenen geeft zij vaak zeer zuivere en verstandelijke uitgewerkte vergelijkingen met toepassingen op allerlei aspecten van geestelijk leven.

De denkwereld van Hadewych, zoals zij die beschrijft, is zeer visueel. Haar angsten en onzekerheden vertolkt zij in treffende natuur- verschijnselen. De topografisch symboliek van de afgrond en de draaikolk staan voor haar vrees; haar cosmologische ruimte is vaak dreigend, gevaarlijk, soms vernietigend. In die symboliek beschrijft zij de dingen in sobere kleuren. Ook het aardse lijden weet zij zeer treffend in haar beelden te vangen.

Jan van Ruusbroeck is een 14e eeuwse mysticus, in wiens werk de filosofische houding overweegt. In tegenstelling tot Hadewych spelen bij Ruusbroeck persoonlijke gevoelens nauwelijks een rol. Dit wil overigens niet zeggen, dat Ruusbroeck niet geëngageerd zou zijn. Zijn filosofie komt zeer zeker voort uit zijn persoonlijke ervaring, maar wordt door hem getransponeerd naar de mens in het algemeen.

Van niemand's werken zijn er zoveel bewaard gebleven als van de zijne. Alles is in keurig proza geschreven en is uitsluitend ascetisch mystiek, geschreven in heldere beelden om de mensen een dieper en sterker godsdienstige en zedelijk leven te doen leiden.

Aldus schreed de grote mysticus met mannelijke bedachtzaamheid voort op de weg naar innerlijke loutering, naar zijn vorm van God's- vernietiging. Zijn mystiek draagt een bespiegelende karakter, mist het hartstochtelijke dat eigen is aan de gevoels- mystiek van Hadewych. Overigens, de vereniging met God in menselijke woorden en begrippen uit te drukken, bracht ook Ruusenbroeck — als alle grote mystici voor hem, die gepoogd hebben het onzegbare te verwoorden — aan de grens van de taal- mogelijkheden.

Ruusbroeck's werk is zuiver lerend bedoeld en is altijd in al haar delen en onderdelen stelselmatig afgemeten, als gold het een exact berekend ontwerp voor een groot gebouw. Ruusbroeck gaat er van uit, dat de mens, iedere mens dus, is geroepen tot heiligheid, dat wil zeggen tot zo groot mogelijke gelijkvormigheid met God. Om tot die gelijkvormigheid te komen is een mystieke opgang vereist. Grondslag van zijn systeem is de bij hem, evenals bij Hadewych, de diepgewortelde overtuiging van de adeldom van de ziel. Uit God gevloeid, haalt de menselijke ziel naar hereniging met haar Goddelijke oorsprong. Sommige begenadigden, zoals Ruusbroeck zelf, is het gegeven om langs de weg van gestage oefening, waarbij de ziel langs een aantal trappen als het ware omhoog klimt deze aanschouwing van God reeds bij het leven, telkens voor een kort ogenblik of, op zijn hoogst, enkele uren te genieten. Ruusbroeck heeft deze trappen ter verduidelijking namen gegeven van respectievelijk: het werkende, het innige en het beschouwende leven.

De eerste en absoluut onmisbare trap in de opgang tot God is die van de goede wil. In de tweede, derde en vierde trap beschrijft hij hoe die goede wil tot uitdrukking te brengen: vrijwillige armoede, zuiverheid van geest en lichaam en als vierde trap de nederigheid. Deze vier trappen samen vormen het werkende leven. Dan volgt in de vijfde trap het inwendige leven, de onthechting van het aardse. Het schouwende leven vormt de zesde trap. De zevende trap, het hoogtepunt, is: "Het Goddelijk aanraken".

Het verschil tussen Hadewych en Ruusbroeck vloeit onder andere voort uit het feit, dat Hadewych — de Hoofse dienares van de geestelijke Minne — haar gevoelens in schone vorm heeft niet minder tot het wezen van haar kunst en persoonlijkheid behoort dan de inhoud.

Ruusbroeck, daarentegen, heeft nooit de bedoeling gehad kunstwerken te scheppen. Zijn opzet was alleen het godsdienstig gemoedsleven van zijn medemens leiding te geven en daardoor de strijd aan te binden tegen het bederf dat de kerk was binnen geslopen. Dat hij niettemin taal- monumenten van grote betekenis heeft geschapen, is het gevolg van zijn aangeboren kunstenaars- aanleg, die hem een verheven stof een adequate vorm deed geven.

Ten volle beseffend, dat met deze schets van de mystieke lyriek in de Middeleeuwen, dit onderwerp lang niet volledig tot zijn recht is gekomen, besluiten wij toch hiermee deze korte verkenning in de Middeleeuwse literatuur met het doel daaruit een indruk te krijgen omtrent het Godsbegrip in dat tijdvak.

DEZE VERHANDELING OVER het Godsbegrip in de Middeleeuwen vormt een compilatie van aanhalingen uit onderstaande bronnen. Terwille van de leesbaarheid zijn in de tekst slechts enkele verwijzingen naar deze bronnen opgenomen.

1. Hadewych, een bloemlezing uit haar werken.
Prof. dr. J. van Mierlo s.j.
Uitgeversmaatschappij Elsevier.
2. Beknopte geschiedenis der Nederlandse letterkunde.
Dr. H.W.E. Moller.
Het Nederlandse Boekhuis, Tilburg.
3. Panorama der Nederlandse Letteren.
Dr. J. Haantjes en prof. dr. W.A.P. Smit.
NV Amsterdamsch Boek- en Courant Maatschappij.
4. Vijf Geestelijke Toneelspelen der Middeleeuwen.
Uitgeversmaatschappij Elsevier.
5. Herfsttij der Middeleeuwen.
J. Huizingga.
H.D. Tjeenk Willingk en Zoon nv.
6. Grote Geïllustreerde Wereld geschiedenis.
deel 6: Kruistochten, Keizers en Pausen.
deel 7: De late Middeleeuwen.
Amsterdam Boek.
7. De Riddertijd: dagelijkse leven in de Middeleeuwen.
De Haan, Bussum.
8. Atlas van de Nederlandse Letterkunde.
F. Rodewik, W.A.M. de Moor en K. Nieuwenhuijzen.
Uitgeverij Bert Bakker bv Amsterdam.
9. Literair werk uit vorige eeuwen.
B.A. Dijkstra en A.F. Schut.
Uitgeverij Wolters - Noordhof.
10. Hadewych, een bloemlezing uit haar werken.
Prof. dr. N. de Paepe.
Uitgeversmaatschappij Elsevier.
11. De vrouw in de Middeleeuwen.
Eileen Powen.
Uniboek - België.
12. God's beeld, zoals dit tot uiting komt in de Middeleeuwse literatuur.
J. Groenendijk.
Krantenartikelen uit Ñapa, weekendbijlage van de Amigoe, 29 november, 6 en 13 december 1985.

KARIKARI

1671 — Een erg stevige handdruk vindt de makamba flink en karaktervol, de Curaçaoënaar onbeleefd.

1672 — Een geneesvrouw: "Mijn reukwaters meng ik zelf. Ik koop in Amsterdam tinnetjes met extract, leng ze aan en stel ze samen".

1673 — Van een stuk aangespoelde bambu werd een koker gemaakt om er zaden in te bewaren".

1674 — Een "eenvoudig" recept om je te baden en om je huis ermee schoon te maken: Meng Chinees lavender in water, met violeta, «awa di bida», «shete machos», «mansawapo» en «awa dibina».

1675 — "Als je iemand de haren hebt gekamd, mag je je handen niet afwassen; je moet ze aan een doek afwrijven. Anders zou de persoon, die je hebt gekamd, gaan lijden aan haaruitval".

1676 — Een oude vrouw vertel ik, dat ik een bruaman heb bezocht en daar wat hen gedronken. Verschrikt zegt ze: "Nee, nee, nooit doen, nooit, nooit!"

1677 — Een boek uit 1767 schrijft: "Kurasseu een marktplaats van negerslaven uit Guiné".

1678 — "Bij mijn buren had een hond een kip opgegraven, zonder kop en de poten waren afgekapt, de stompjes over elkaar gebonden en in die kip stak een papier met mijn naam erop".

1679 — De rose vruchtjes van de bolcactus dienden vroeger ook om er inkt van te trekken.

1680 — «Saka raton», de muizen verdrijven, is een rummetje nemen, vooral om de kater na een feestje te bestrijden. «Muha lep», de lippen bevochtigen, en «ranka un kañá» is rum drinken.

1681 — "Ik ga de man waarover wij het hebben, oproepen", zei de bruavrouw en nam zes sigaren. "Bij de vierde is hij hier". Ze begon heftig te roken en bij de vierde klopte de man op de deur.

1682 — Bij Paradijs ligt een plaats, die iedereen «Bon Gai» noemt, naar de bijnaam van de eerste eigenaar.

1683 — "Hier op het kruispunt van wegen worden vaak spullen neergezet. We vinden er messen en vorken; en laatst stond er een glas water".

1684 — "Als kind sloeg bij ons de bliksem in vlak voor de schuur. Mijn grootmoeder merkte de plaats en na vier jaar vonden wij de dondersteen".

Paul Brenneker

Alles gaat om prestige

Golfbeleid van Reagan is meer politiek dan economie

…ENT REAGAN … zijn bondgenoten … bewoordingen … gevolgen van een … olie-crisis in de … schilderde hij … gevolgen, … van 1973 voor de … economie had. De lange rijen voor de

…benzinepompen, het bonnen-…, de gierende inflatie, … moedeloos-makende … loosheid. "Ik zal niet … staan dat onze economie … op zo'n manier wordt ge-…", zo riep de president ….

…gan sprak over de situatie … Perzische Golf en over zijn … om de Amerikaanse … in deze wateren … te laten optreden. Met … over de economische … die de VS te wachten … Reagan in eigen …. Hij probeert daarmee … beleid te verkopen, … meer met internationale …politiek dan met de eco-… van de VS te maken heeft. …misch is de vrije door-… de Golf namelijk voor de … niet zo essentieel als … voorbeeld West-Europa …. Slechts 5 tot 7 procent … de VS geïmporteerde … uit de Golfstaten tege-… ongeveer 25 procent voor … Europese landen en tus-… en 90 procent voor Ja-…. … is de Golf niet de … manier om olie uit de regio … vooral Saudie-…, maar ook het tot wan-… gedreven Irak, zoeken hun … pijpleidingen naar … als de Rode of … Zee.

… in de … de … Golf een … de stark-… eens sterker dan … bij de ontwikkelingen … woelige regio betrokken, … eigenlijk alleen nog maar … vlucht naar voren. De Ame-… kunnen zich, hoe graag … misschien zouden willen, … uit het wespennest te-… zonder onherstel-… prestige verlies te lijden. … als de Sovjetunie ove-…, die zich echter veel be-… opstelt.

… om prestige gaat het. De … bondgenoten van de … al sinds de eerste onthul-… van het Irangate- schan-… in rep en roer. Egypte en …anië voelden zich als steun-…laren van Irak te kijk gezet. … sterker had het smoezelige … vooral het uitlek-… effecten in de con-… Golfstaten.

...toen alles nog goed leek: Reagan applaudiseert enthousiast voor de Saudische koning Fahd, die nu echter zijn bedenkingen begint te krijgen over Amerikaanse toezeggingen...

PROBLEMEN.

Sinds Ronald Reagan aan de macht kwam, heeft het Amerikaanse Midden-Oosten- beleid met twee grote problemen te kampen. Ten eerste de beleidslijnen waarmee de president en de zijnen proberen punten te scoren.

Een sterke rol daarbij speelt het feit dat ook "Moskou" in de race is. Zo is het Amerikaanse aanbod aan Koeweit om tankers te escorteren, dit hebben Amerikaanse functionarissen toegegeven, mede ingegeven door het feit dat de Russen zich door middel van escortes en wapen- leveranties toeschietelijker dreigden te gedragen dan de VS. Een veelal onverantwoordelijke da-

Die landen hebben de les van de Iraanse sjah niet vergeten en zijn wantrouwend geworden over Amerikaanse garanties. Het regime van hun machtigste pro- Amerikaanse buurman viel tenslotte in 1979 ook als een kaartenhuis in elkaar, ondanks alle stoere toezeggingen vanuit Washington.

dendrang, die al eerder tot nederlagen heeft geleid. Zoals bijvoorbeeld aftocht — na een serie bloedige bomaanslagen — van de Amerikaanse mariniers uit Beiroet.

Toch wordt deze lijn voortgezet. Ook door minister van Buitenlandse Zaken, George Shultz, die ruim drie weken geleden nog luid riep dat de levering van nieuwe F-15- straaljagers aan Saudi-Arabië nog steeds tot de prioriteiten van de regering behoorde. Een etmaal later echter werd de behandeling van deze zaak in het Congres door diezelfde regering voor onbepaalde tijd ingetrokken.

Het politieke tij is niet gunstig heette het. Maar wat moet koning Fahd van Saudi-Arabië van zoiets denken? Zeker in het licht van de Amerikaanse beschuldiging dat koning Fahd zelf de kwade genius is geweest achter het idee om 32 miljoen dollar naar de Nicaraguaanse contra's te sluizen. Een uitspraak, die er verdacht veel op lijkt dat de vuile was ergens anders dan in Washington te drogen wordt gelegd.

OPENHEID

En daarmee is dan het tweede probleem in het geding. De openheid van het Amerikaanse systeem verdraagt zich slechts met de veelal geheime en zeer delicate manier waarop in het Midden-Oosten diplomatie wordt bedreven. Het maakt de conservatieve Golfstaten extra kopschuw.

Reagan probeert het risico nu te spreiden door aan de Golfstaten gebruik van luchtmacht- bases te vragen. Die landen zijn daar, met de Iraanse dreiging aan de voordeur, niet zo happig op. Reagan moet echter wel. En als het hem lukt, slaat hij twee vliegen in één klap: hij overtuigt het morrende thuisfront, dat zich afvraagt waarom de Amerikanen nu alweer alleen de kastanjes uit het vuur moeten halen. En met die steun kan hij dan aan de steeds meer twijfelende Golfstaten laten zien, dat ze op de Amerikanen kunnen rekenen.
(uit de Haagsche Courant)

...verzet tegen de Zuidafrikaanse rechtspraak. In 1986 protesteerde een menigte buiten de rechtzaal tegen de veroordeling van de Nederlandse Helène Passtoors wegens hulp aan het gewapend verzet...

Professor Erasmus van Stellenbosch universiteit

Zuid Afrika geen rechtsstaat

"IN ZUID-AFRIKA ZIJN rechters gehouden wetten uit te voeren, die zijn gemaakt door het blanke parlement. Veel van die wetten zijn onverenigbaar met het recht en de democratische waarden. Het accepteren van een post als rechter door een persoon, die ooit deel uitmaakte van de strijd voor de democratie, moet derhalve worden gezien als desertie". Aldus de organisatie «Pietermaritsburg advocaten voor de democratie» (PLD) begin dit jaar naar aanleiding van de benoeming, tijdelijk, van de eerste zwarte Zuidafrikaanse rechter.

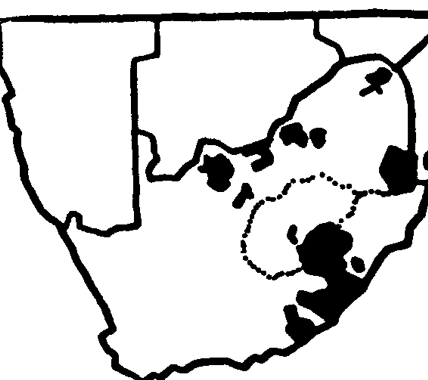
In Zuid-Afrika staat de rechterlijke macht ter discussie. Als instrument van de regering bij de verdediging van de blanke belangen, en als college waarbinnen het nog steeds de moeite waard is te proberen "de vlam van de gerechtigheid" brandend te houden.

Vooral in Natal, in het oosten van het land, hebben rechters zich de laatste jaren kritisch opgesteld tegenover de maatregelen, die onder de geldende noodtoestand zijn uitgevaardigd. In sommige gevallen werden ze als onwettig verworpen, niet zelden korte tijd daarna gevolgd door verbeterde versies van de regering, waarmee de gevonden gaten weer werden gedicht.

Maar toch, in Zuid-Afrika is een lichting kritische rechts- geleerden opgestaan. Volgens professor John Dugard van de Johannesburg Witwatersrand Universiteit verdeeld in twee categorieën.

Liberalen, die denken dat er voor hen als rechter nog wel een positieve rol is weggelegd en anderen, die de rechterlijk macht zien als louter een instrument van de regering, en weigeren eraan mee te werken. Hoewel ook de liberalen erkennen dat er een moment komt dat opstappen de enige weg is.

In zijn kleine kantoor in een van de witte statige gebouwen van de Universiteit van Stellenbosch, ooit een bolwerk van Afrikaner- nationalisme en beroemde broedplaats voor Afrikaner staatslieden, laat professor Gerhard Erasmus, een in Nederland gepromoveerde Zuidafrikaan, er geen misverstand over bestaan: de term rechtsstaat is niet van toepassing op Zuid-Afrika. De macht van de regering, zeker die ingevolge de geldende noodtoestand is daarvoor veel te groot. Het recht in Zuid-Afrika is het recht van de regerende Nationale Partij.

GESCHIEDENIS

"Om dat goed te begrijpen, is het noodzakelijk om de geschiedenis van de Zuidafrikaanse rechtssysteem wat beter te bekijken", zegt hij. "In Zuid-Afrika is het zogeheten "Westminstersysteem" van toepassing, hetgeen we hebben overgenomen van de Britten. Kijk, de Britten wilden met dat systeem een eind maken aan de ongecontroleerde macht van de Britse koning. Men bepaalde dat het parlement soeverein was, zodat de koning niets meer kon doen zonder toestemming van het parlement. Bovendien mochten de rechters, bij wie de koning grote invloed had, geen oordeel uitspreken over de wetten, die het parlement uitvaardigde. Het gevolg was een, zeker voor die tijd, zeer democratisch systeem. De volks- vertegenwoordiging had immers de totale macht in handen", stelt Erasmus met nadruk.

"Op zich was het geen probleem om het Westminster- systeem ook in Zuid-Afrika toe te passen. Alleen bestond er één groot manco: in Zuid-Afrika had de meerderheid van de bevolking geen stemrecht. De brede volks- vertegenwoordiging naar Brits model werd in werkelijkheid een bolwerk voor de bescherming van alleen blanke belangen (in Zuid-Afrika wonen zeven keer zoveel niet-blanken als blanken)".

Een situatie, die volgens Erasmus ook grote gevolgen heeft gehad voor de mogelijkheden van de rechterlijke macht om op te treden tegen de apartheidswetten, die sinds 1948 werden ingevoerd. "De rechters mochten immers de wetten van het parlement niet toetsen. Dus ook niet als een deel van de bevolking, blanken dus, wetten uitvaardigen die een ernstige schending van de mensenrechten betekenen. De handen van de Zuidafrikaanse rechterlijke macht waren en zijn in die zin volledig gebonden".

NOODTOESTAND

Maar volgens professor Erasmus gaan de problemen nog veel verder, zeker nu voor het hele land de noodtoestand van kracht is geworden. "Binnen het Westminster- systeem zijn de regering en het parlement niet gescheiden. In Zuid-Afrika zijn de regerings- leider en de ministers tegelijk ook lid van het parlement (in Nederland mogen ministers of staats- secretarissen geen lid zijn van het parlement om de controle- mogelijkheden van het parlement over de regering te waarborgen)".

De parlementariërs van de Nationale Partij, die in het blanke parlement een grote meerderheid bezitten, hebben hun politieke leiders in het kabinet nu zulke wijde bevoegdheden gegeven, dat de regering ten aanzien van de noodtoestand eigenlijk vrij spel heeft. Veel maatregelen worden nu dus niet meer door het parlement uitgevaardigd, maar door de president, de minister of het hoofd van de politie. "Zodoende kan je zeggen", stelt Erasmus terwijl hij met opgestoken vinger over zijn bureau naar voren buigt, "dat het huidige Zuidafrikaanse kabinet zich ontwikkelt tot een buiten- parlementaire regering, waarbij de partij- discipline zo werkt dat een effectieve controle van de regering door de parlementariërs niet meer werkt".

Maar staat de rechterlijke macht in Zuid-Afrika, niet zelden geroemd om zijn onafhankelijk optreden, in deze situatie dan ook buitenspel?

"De maatregelen, die de regering ingevolge de door het parlement gegeven bevoegdheden uitvaardigt, zijn technisch gezien secundaire wetgeving. Die mogen de rechters wèl toetsen. Nou, en dat is met name in Natal nu een aantal keren gebeurd. Daar hebben de rechters gemeend de beschikbare ruimte te benutten om de regeringsmacht in elk geval wat af te remmen. Maar de regering stelt de rechters aan, en dus is het vaak een zaak van individuele personen, die zich kritisch opstellen. Ik denk dat in Natal een aantal rechters hun geloofwaardigheid aan erosie onderhevig is. Zij weten dat, in het tijdperk ná de apartheid, hen zal worden aangewreven dat zij de meerderheid van de Zuidafrikaanse bevolking in de steek hebben gelaten toen die hen nodig had", besluit Erasmus.

BEPERKT

Toch blijft de kritische rol in de Zuidafrikaanse rechterlijke macht beperkt. De gaten, die door hun toedoen in de bepalingen onder de noodtoestand ontstaan, worden vaak óf snel gedicht óf aangevochten in hoger beroep bij het Hof van Appèl, waarin over het algemeen niet zulke progressieve rechters zitting hebben.

De uitspraken van de organisatie PLD begin dit jaar zijn dan ook begrijpelijk. Hoewel het feit dat dat juist is gezegd tegen de eerste zwarte Zuidafrikaanse rechter, een paradox is, die gemakkelijk tot misverstanden kan leiden.

Opstappen of blijven, de zoveelste variant op de klassieke vraag kan je meer bereiken door van binnenuit aan verandering te werken, of is het beter alle banden door te snijden om daarna van buitenaf te proberen een rechtvaardige Zuidafrikaanse samenleving op poten te zetten.
(uit de Haagsche Courant)

...Vrouw Justitia. In Zuid-Afrika zonder zwaard en kreupel...

DMITRI JAZOV

Jazov omschreven als voorstander campagne voor grotere efficientie

Gorbatsjov zet op defensie eigen man

…E LANDING VAN de jonge …duitser Mathias Rust op … Rode Plein in Moskou … ingrijpende gevolgen …. De 75-jarige …schalk Sergei Sokolov … vrijwel onmiddellijk …slagen als minister van …fensie en vervangen door …neraal Dmitri Jazov, een …dewerker van Sovjet- lei-… Michail Gorbatsjov in … streven naar hervor-…ingen en een grotere effi-…ciëntie.

… Politburo verklaarde in … rapport dat het leger … tekort was gescho-… de éénmotorige Cessna … Rust zover in het Russische …ruim te laten doordringen. Het toestelletje werd door de ra-…ar opgepikt en twee keer door Russische straaljagers gesigna-…, maar de lucht- verdedi-… niets, aldus het Polit-…. Niet alleen Sokolov, maar ook de 63-jarige veldmaarschalk Alexander Koldoenov werd op staande voet ontslagen.

Het Politburo sprak van "grof plichtsverzuim" in het ministerie van Defensie en beklemtoonde de noodzaak tot een grotere paraatheid en discipline. Ook tegen andere functionarissen is een onderzoek ingesteld om na te gaan in hoeverre zij verantwoordelijk waren voor de blunder, hetgeen wellicht tot meer wijzigingen in de legertop zal leiden.

Sommige Westerse diplomaten in Moskou vermoeden dat de partijleiding al langer uit was op het ontslag van Sokolov en dat de landing van het vliegtuigje op het Rode Plein alleen maar aangegrepen is als een welkome gelegenheid om zich van hem te ontdoen. Het was voor het eerst sinds het ontslag van de oorlogsheld Georgy Zjoekov in 1957, dat een minister van Defensie van zijn post werd ontheven.

Jazov is bevelhebber geweest in Oost-Europa, Centraal-Azië en het Verre Oosten. Een paar maanden geleden werd hij naar Moskou gehaald om uitvoering te geven aan Gorbatsjovs hervormings- beleid. In januari werd hij benoemd tot staats- secretaris van Defensie voor personeelszaken. Diezelfde maand vond een plenaire vergadering van het centrale comité plaats over het personeelsbeleid en de behoefte aan nieuw bloed in de hoogste functies. "Jazov werd gekozen om de hervormingen in de strijdkrachten door te voeren.

Hij was kennelijk bij iemand opgevallen, waarschijnlijk bij Gorbatsjov", zei een Westerse militaire attaché.

Sinds Gorbatsjov in maart 1985 aan de macht kwam, heeft hij geprobeerd middelen, die voor het leger bestemd waren, over te hevelen naar de civiele sector. Zijn ontwapenings- voorstellen zijn hem dan ook door de legertop over het algemeen niet in dank afgenomen. Maar volgens de Westerse diplomaten was het onwaarschijnlijk dat Gorbatsjov bij Jazov op weerstand zou stuiten. "Als je naar zijn staat van dienst kijkt, lijkt hij wel een kloon van Gorbatsjov", zei een van hen.

De eerste ontmoeting tussen Gorbatsjov en Jazov, die bekend is, vond plaats vorig jaar juli in Chabarovsk, het militaire hoofdkwartier in het Verre Oosten. Jazov was daar bevelhebber sinds juli 1984.

In de Krasnaja Zvezda (Rode Ster), uitgegeven door het ministerie van Defensie verscheen op 16 januarie een lovend artikel over de veranderingen, die sinds Gorbatsjovs bezoek waren doorgevoerd in het Verre Oosten. Jazov werd afgeschilderd als een man met oog voor de discipline en het welzijn van zijn troepen en als voorstander van de campagne voor een grotere efficiëntie. "We leven in een tijd van waarlijk revolutionaire veranderingen in onze gehele maatschappij", had hij volgens de Rode Ster gezegd.

Jazovs kordate en zakelijke toon vormde een contract met de traditionele uitlatingen van Sokolov, die eerder dit jaar had toegegeven dat de pogingen om de bureaucratisering tegen te gaan slechts traag vruchten afwierpen.

Een Westerse attaché zei dat Jazov "het ideale profiel" had voor de post van minister van Defensie. "Dit is een militair, die in drie regio's op het hoogste niveau een bevelspost heeft vervuld. Hij is snel naar de top doorgestoten en toen hij tot staats- secretaris werd benoemd, werd hij een van de ongeveer twaalf leden van de militaire elite".
(uit De Gelderlander)

U2 en the Joshua Tree

EEN GROEP VAN VRIENDEN

ERLAND IS VAN oudscher een gebied, dat een rijke muzikale traditie bezit. Ondanks, of misschien wel dankzij problemen op het economische, sociale en politieke vlak floreert het muziekwezen. Vorig jaar werd er in mei een soort Live Aid- concert georganiseerd in Dublin, waar diverse Ierse artiesten hun opwachting maakten. Zo waren Van Morrison, Bob Geldof, Elvis Costello, Rory Gallagher en U2 te bewonderen.

Binnen dit rijtje namen oogst U2 momenteel het meeste succes. De groep bestaat, evenals bijvoorbeeld Los Lobos, uit vrienden, die al jarenlang met elkaar optrekken en ook voor deze band geldt, dat de muziek zich nog steeds in een kwalitatief opgaande lijn bevindt. U2 heeft de status van een topband. Zo werden er vorige maand in Nederland binnen een uur meer dan 92.000 kaarten verkocht voor een tweetal concerten. Van hun laatste elpee, The Joshua Tree, wordt nu al beweerd, dat het hét album van '87 wordt. In dit stukje nader aandacht voor de ontstaans- geschiedenis van dit laatste album en de band.

De vier leden van U2, Paul Hewson (Bono Vox), Dave Evan (The Edge), Adam Clayton en Larry Mullen, ontmoeten elkaar op een experimentele school in Dublin. Al snel blijkt hun gemeenschappelijke muzikale interesse, al is de muziek uit de begin-periode moeilijk te plaatsen.

Evans: "In het begin wilden wij niet een echte Rock & Roll- of New Wave- band zijn, maar gewoon U2. We waren gewoon enthousiaste muziekfans. We hielden van Joy Division, maar we wilden niet dezelfde soort muziek maken. We namen al die invloeden in ons op, keken wat we ervan konden gebruiken en voegden daar iets van onszelf aan toe. In die eerste jaren voeren wij uitsluitend op instinct en intuïtie. We wisten wat we wilden en koersten er recht op af. Ik geloof niet dat wij ons afzetten tegen een bepaalde ontwikkeling. We waren gewoon onszelf".

Tijdens de eerste opnames blijkt, dat de muziek kwalitatief nog niet veel voorstelt, maar wel is er sprake van een zekere emotie die de muziek doet vonken. In '79 brengt men in eigen beheer de single *Out of Control* uit in Ierland en Chris Blackwell, de grote baas bij Island Records, raakt geïnteresseerd. Men krijgt een florissant contract aangeboden en in '85 verschijnt het debuutalbum *Boy*. De muziek laat zich omschrijven als melodieuze rock, met veel echo, emotie en optimistisch tekst- materiaal. Na het succes van deze elpee groeit de groep uit tot een top-act met een opwindende life- performance. Zanger Bono haalt vaak de onmogelijkste toeren uit.

Bono: "Je moet jezelf niet verloochenen. Je moet doen wat bij je past. Het podium legt je bepaalde beperkingen op en het kwam zover dat ik een afkeer kreeg van mijzelf. Toen ben ik op allerlei manieren gaan proberen om de barrières tussen mij en het publiek op te heffen. Ik ben het publiek ingegaan en heb daar diverse malen klappen opgelopen, wat ik verder prima vind. Dit soort dingen zijn okay als je een «underdog» bent, dan kun je met een witte vlag gaan staan zwaaien, maar als je een «overdog» bent, als zo'n woord bestaat, dan kun je dat niet meer maken. Ik moet nu de teksten voor mij laten spreken".

Na de Verenigde Staten veroverd te hebben wordt in de herfst van '81 het album *October* uitgebracht, een plaat die stemmiger en spiritueler klinkt dan zijn voorganger. Het nummer *I will follow* doet het goed, evenals de single *Gloria*. De échte grote doorbraak volgt na het uitbrengen van het live-album *Under a blood red sky*. Nummers als *Sunday bloody Sunday* en *New Year's Day* krijgen door het opwindende gitaarspel van The Edge en de agressieve zang van Bono een extra dimensie. De twee daaropvolgende elpees ondergaan lichte wijzigingen onder invloed van de nieuwe, experimentele producer Brian Eno, maar de kwaliteit blijft gehandhaafd. Drie maanden geleden werd, na een pauze van twee jaar, het nieuwe album *The Joshua tree* uitgebracht met als hit-single *With or without you*.

De elf nummers, opgedragen aan Greg Carroll, een «roadie» die onlangs om het leven kwam, zijn een indrukwekkend als de hoes, die ons U2 toont tegen de achtergrond van een ruig woenstijn- landschap. Het album is nu al een groot commercieel succes. In het hiernavolgend gedeelte volgen enige fragmenten uit interviews, die naar aanleiding van dit album en de bijbehorende tournee gegeven werden.

Bono: "Bij deze nieuwe elpee hebben we ons voor het eerst de discipline van het liedjes- schrijven opgelegd. Voorheen was iedere plaat vaak niet meer dan een excuus om allerlei nieuwe dingen uit te testen. Ik hou van die platen, omdat je kunt horen dat er allerlei nieuwe ideeën worden aangezwengeld, maar ik heb momenteel even genoeg van het testen van al die eindeloze mogelijkheden, ik zoek het nu meer in de zelfopgelegde beperking. Ieder nummer hebben wij totaal anders benaderd. In plaats van een continuïteit van begin tot eind te streven wilden wij een album van contrasten maken. Wij hoopten dat door het feit, dat wij het waren, de continuïteit er toch wel zou zijn.

Voor iedere nummer zochten wij naar een eigen geluid. De muziek op dit album is behoorlijk beïnvloed door Amerikaanse muziek. De Amerikaanse volksmuziek bevat elementen van bijna alle soorten volksmuziek, die wij in Europa kennen. Vooral de Ierse invloed is erg groot. Dat fascineerde ons enorm toen wij dat ontdekten. Er ging ook een enorme stimulans van uit. Amerika is een land van tegenstellingen en paradoxen. Ik heb een «essay» geschreven dat heet «A vision of two Americas». Aan de ene kant zag ik het land met zijn indrukwekkende uitgestrektheid, de Rocky Mountains, steden vol mensen met gezichten waaraan je kon aflezen, dat zij dachten dat zij in het Beloofde Land wonen. Voor de Ieren is Amerika altijd het Beloofde Land geweest, velen zijn er in barre tijden heengetrokken om er een nieuw leven te beginnen.

Ik zag die positieve kant van Amerika, waar ik mijn hart aan had verpand, waar ik als twintig- jarige voor het eerst heenging, de zoveelste in de lange rij van Ierse mannen en vrouwen. Wij omhelsden Amerika en Amerika omhelsde U2. Rondreizend door Amerika, in bussen en treinen en vliegtuigen zag ik, dat het geen land was, maar een continent met eindeloze mogelijkheden. Je zou kunnen zeggen, dat ik kennis maakte met de Amerikaanse Droom. Die droom is omgeslagen toen ik onlangs in El Salvador was, waar een blik met wormen voor mij werd opengetrokken waar ik het bestaan niet eens wist. Ik zag toen het andere Amerika. Amerika heeft twee kanten, die voortdurend in elkaar overlopen als twee spoken. Het Amerika van de nieuwsbulletins op de televisie: man in koelen bloede op straat neergeschoten, man steekt zichzelf in brand.

Het geweld van het dagelijks leven in Amerika. Ik moest daarover schrijven, vanuit het oogpunt van iemand die van het land hield, maar haatte wat het dreigde te worden als het niet oppaste. Tijdens een tournee door San Francisco kwam ik op het idee om zelf naar Nicaragua en El Salvador te gaan toen iemand mij een muurschildering in een steegje liet zien. Het ging om een muur van ongeveer vijftig meter lengte vol kleurrijke afbeeldingen, die over deuren, vensters en regenpijpen heengingen. Er hing zelfs was te drogen, die onderdeel van het schilderwerk was. Een gigantisch rood, wit en blauw geschilderde slang stelde Amerika voor, daarnaast een tekening van El Salvador met een vloedgolf en de tekst, dat daar elf families zeventig procent van het nationaal vermogen in handen hebben.

Je ziet een van hen met de Miami Herald News in de ene hand en een telefoon in de andere bezig zijn miljoenen veilig te stellen. Het totaal was zo'n overrompelend geschilderd protest, dat ik het niet meer van mij af kon zetten. Ik ben toen in contact gekomen met de Chileense kunstenaar René Castro, die bevriend was geweest met de dichter en liedjes- schrijver Victor Jara. Hij vertelde mij, dat Amnesty International zijn leven had gered toen hij tijdens de contra- revolutie in Chili was opgepakt. Hij kwam vrij, maar Jara haalde het niet. Ik kreeg steeds meer het gevoel, dat ik een wereld ingetrokken werd, die niets met mijn wereld te maken had en de angst sloeg mij om het hart. De nummers *Bullet the blue sky* en *Mothers of the disappeared* zijn het rechtstreekse verslag van mijn ervaringen daar. De mensen in Nicaragua leven onder grote druk, maar je ziet er ontzettend veel aantrekkelijke jonge mensen goed met elkaar omgaan. Je ziet er in steden soldaten op een hoek van de straat een sigaretje roken en met voorbijgangers praten.

El Salvador is een totaal ander verhaal. Je ziet er de bekende hamburger- tenten, kinderen uit de betere klasse met schoolboeken onder hun arm, Amerikaanse televisie. Wanneer je echter twintig kilometer buiten de hoofdstad San Salvador de heuvels ingaat, zie je dorpen die tot officiële vuurzóne zijn verklaard, omdat er mensen wonen, die met de rebellen sympathiseren. Toen ik er was, werd er juist een bombardement op een naburig dorp uitgevoerd en ik schrok me kapot. Je wilt weglopen, maar weet niet waarheen. Eén van de boeren zag mijn angst en zei: 'Maak je geen zorgen, het is ginder'.

Ik voelde mij toen heel klein. Ik dacht: Mij overkomt dit één keer, maar deze man maakt het zo ongeveer iedere dag mee. In «Bullet the blue sky» probeer ik de angst te beschrijven en ik heb Edge gevraagd om El Salvador door zijn gitaar te laten klinken. «Mothers of the disappeared» is een ander verhaal. Ik heb die moeders ontmoet en hun verhalen gehoord. Muziek is voor mij het middel om het plaatje te schilderen, zoals ik het zie. Ik wil mijn visie op de werkelijkheid geven, maar niet op een agressieve manier. Ik wil het geven met muziek, door alleen maar te zingen, net als Van Morisson of Janis Joplin of Ray Charles dat deden. Ik wil de mensen, die naar onze concerten komen niet met de rug tegen de muur zetten, ik wil ze verleiden en inspireren. Als je de mensen kunt inspireren om heel even de dingen met andere ogen te zien, dan heb je volgens mij het hoogste bereikt wat er te bereiken is".

Bronnen: Popencyclopedie, Muziekkrant Oor, Spin, Musician, Rolling Stone.

Los Lobos, spannende mix van veel stijlen

HET VALT NIET mee om een precieze typering te geven van de muziek van Los Lobos. Rock & Roll, rhythm & blues, Country & Western en musica Norteña vormen de ingrediënten van het specifieke Los Lobos- geluid, dat ook wel in een adem wordt genoemd met Chicano- rock. Zo'n eigen geluid ontstaat niet van de ene op de andere dag wat duidelijker wordt als je het muzikale verleden van deze vijf muzikanten de revue laat passeren.

Los Lobos (=Spaans voor De Wolven) bestaat uit vijf vrienden, die al meer dan dertien jaar samen spelen onder de meest uiteenlopende omstandigheden. Eerst als garage- rockers, daarna als amusements- orkest, dat bekende nummers naspeelt. Vervolgens treedt men op als folkgroep met akoestische volksmuziek uit alle windstreken. Geleidelijk aan komt de nadruk te liggen op de Mexicaanse volksmuziek en uiteindelijk worden de instrumenten weer electrisch versterkt. Uit zo'n rijk verleden moet wel iets moois groeien en mooi is de muziek van hun laatste album *By the light of the moon* zeker te noemen.

Voor het ontstaan van de groep moeten we teruggaan naar het begin der jaren zeventig met als locatie een kleine buitenwijk van Los Angeles. Caesar Rosas, net van school, steelt op een goede dag de akoestische gitaar van zijn grote broer, die er toch niets mee deed.

"Omdat ik linkshandig was, veranderde ik meteen de snaren en vanaf dat moment was ik elke dag bezig met het naspelen van bekende Elvis- nummers. Ik had een vriendje, Frank Rodriguez, die op muziekles zat en leerde hoe je Mexicaanse liedjes moest spelen. Elke dag ging ik beter spelen en op een zeker moment dachten we, dat het geheel nog beter zou klinken met een mandoline erbij. David Hidalgo en nog twee vrienden wilden graag meespelen en zo zaten we elke middag op de porch met veel lol te musiceren. Volkomen onverwacht werden we op een keer uitgenodigd om op een soort benefiet- concert te komen spelen. Hoewel we in eerste instantie de uitnodiging niet serieus namen, bleef men volharden en uiteindelijk stemden we toe. Alleen hadden we nog geen naam. Omdat we alles als een grote grap beschouwden, wilden we ons eerst de Tacos noemen en daarna de Enchiladas. Uiteindelijk werd het Los Lobos.

Op de bewuste avond van ons optreden bleek dat men dacht dat we mariachis waren. Het publiek bestond voornamelijk uit oude dametjes, die vanwege ons lange haar waarschijnlijk dachten, dat we van Mars afkomstig waren. We speelden drie kwartier en iedereen danste dat het een lieve lust was. Zij genoten, maar ook wij! Vanaf dat moment profileerden wij ons als een echte Rock & Roll- band. Dit duurde tot 1978. Ineens besloten we de electrische gitaren neer te leggen en ons te storten op de akoestische muziek. Ik denk, dat we zo'n drie jaar geen electrisch instrument meer aan raakten en zelfs geen Rock & Roll- platen meer kochten. We speelden alle soorten folk, Mexicaanse, Chinese, Zuidamerikaanse, alles. Het plezier was groot, maar de tijd stond niet stil. Toen we startten, woonden we nog thuis en was het geld geen probleem. Maar ja, je weet, iedereen trouwt en er komen kinderen, dus moet er brood op de plank komen".

Op dat moment besluiten Los Lobos het heden en het verleden muzikaal met elkaar te combineren. De instrumenten worden weer versterkt en men belandt in het voorprogramma van The Blasters. De saxefonist van laatstgenoemde groep, Steve Berlin, raakt steeds betrokken bij "de wolven" en helpt hen met het produceren van hun eerste LP, getiteld *A time to dance*. Dit album bevat de verschillende muziekstijlen die de groep op dat moment op het podium ten gehore brengt. De Amerikaanse critici zijn vol lof, maar in Europa zijn de meningen verdeeld. Hun tweede album, getiteld *Will the wolf survive*, toont aan dat men er in korte tijd is in geslaagd een eigen kenmerkend geluid te produceren.

Berlin heeft zich inmiddels definitief bij de groep gevoegd en de publieke belangstelling wordt steeds groter. Het titelnummer van het tweede album wordt ook in Europa, zij het op bescheiden wijze, in de hitlijsten gesignaleerd. Deze beide albums en hun opwindende optredens blijven niet onopgemerkt bij mede- collega's. Zo wordt zanger/accorde-onist/ gitarist David Hidalgo door Elvis Costello uitgenodigd om mee te spelen op zijn album "King of America". Caesar Rosas speelt samen met Dylan en de groep in zijn geheel wordt geïnviteerd door Paul Simon, wat echter geen succes blijkt te zijn.

Drummer Louis Perez: "Op een zekere dag kwam Paul Simon naar een optreden van ons en na afloop liet hij ons weten dat hij voor zijn nieuwe album graag iets met ons wilde doen. Vervolgens gingen er maanden overheen voordat we weer van hem hoorden. Eenmaal in de studio bleek dat hij geen flauw benul had wat hij met ons van plan was. Hij liet ons in wezen maar wat aanmodderen. Na een dag of vier stond er een ruwe aanzet van wat een liedje zou kunnen worden op de band. Die opname nam hij mee naar huis en acht maanden later bleek hij er een liedje van te hebben gefabriceerd, dat volstrekt niet representatief is voor wat wij doen. Wij kunnen onszelf er nauwelijks in herkennen".

Deze onprettige ervaring wordt gelukkig volledig overschaduwd door hun laatste album «By the light of the moon», dat begin februari werd uitgebracht. De plaat is even levenslustig als zijn voorgangers, de ritmen even swingend, maar alles klinkt volwassener en ook de teksten bevatten meer diepgang.

Louis Perez over dit laatste album: "We hadden al enige jaren een herkenbaar geluid, maar wat we tot voor kort misten, was een eigen stijl. We wisten ons als componisten onvoldoende te profileren, hetgeen op zich wel te verklaren viel, want dat aspect hadden we immers pas als laatste onder de knie gekregen. De eerste stukken van eigen hand ontstonden in de periode voorafgaand aan de opnamen van «And a time to dance». Zo'n debuutalbum maken gaat van een leien dakje, was onze ervaring. Een eerste plaat is een soort resultante van de jarenlang spelen, waarin je ervaring en routine opdoet. Je documenteert de stand van zaken en tegelijkertijd presenteer je een staalkaart van je kunnen.

In ons geval bevatte die staalkaart een bonte verzameling stijlen, maar al die stijlen werden nog te veel naast elkaar in plaats van door elkaar gebruikt. Op «How will the wolf survive» was dat al veel minder het geval en met «By the Light of the moon» zijn we er voor het eerst goed in geslaagd om die diverse stijlen te verwerken tot iets zelfstandigs. Een album valt te vergelijken met een aflevering van een feuilleton. Het moet een afgerond hoofdstuk vormen en tegelijkertijd de belofte van een vervolg inhouden.

De slotalinea van elk hoofdstuk is daarom erg belangrijk. Van zowel «How will the wolf survive» als «By the light of the moon» ontstond het afsluitende liedje op een moment dat de opnamen van het album al waren beëindigd. Maar je weet pas dat je klaar bent op het moment, dat je weet dat je klaar bent. En het zegt veel dat uitgerekend die cruciale liedjes in een vloek en een zucht worden geschreven, net zoals ze in een mum van tijd op de band stonden en dat terwijl we toch allesbehalve snelle werkers zijn. Zoiets geeft je namelijk vertrouwen in de toekomst, want het bewijst dat het verhaal zich nog alle kanten op kan ontwikkelen.

Dit laatste album heeft ons werkelijk bloed, zweet en tranen gekost. We zijn er bijna het hele afgelopen jaar mee bezig geweest, al hebben we ook nog de soundtrack van La Bamba gedaan, een film over ons jeugdidool Ritchie Valent.

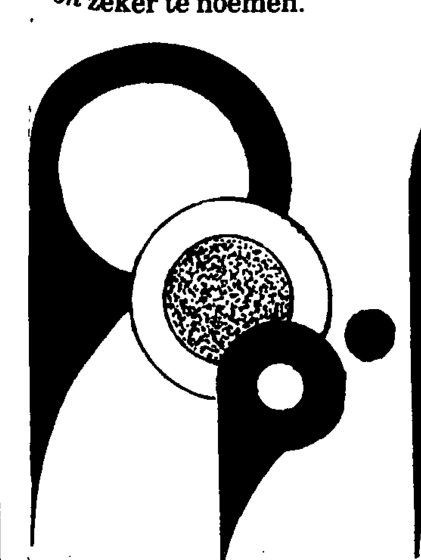
Toen we aan het nieuwe album begonnen, hadden we niet meer dan twee liedjes voorradig. De rust om te componeren had ons eenvoudig ontbroken, want het jaar daarvoor hadden we ons geconcentreerd op optredens over zowat de hele wereld. Meestal gaan we terdege voorbereid de studio in. Er moet een compositie voorhanden zijn, zodat we meteen met het arrangement aan de slag kunnen.

Van onze producer, T-Bone Burnett, hebben we opgestoken hoe we zoiets dienen aan te pakken. Hij fungeerde ongeveer als een trainer bij een voetbalelftal. Je zou bij wijze van spreken kunnen zeggen dat hij de herder over een troep wolven was. Maar het volgende album zullen we naar alle waarschijnlijkheid helemaal zelf produceren. We hopen het voortaan alleen af te kunnen. Je leert immers van je fouten en we hebben inmiddels zó ontstellend veel fouten gemaakt zonder dat dat aan het eindresultaat valt af te horen. Niet dat we in de toekomst geen fouten zullen maken. Gelukkig niet, want als je niet langer fouten maakt, of thans in die waan verkeert, kun je er maar beter meteen mee kappen.

Met deze elpee heeft onze muziek een wat beschouwender wending genomen. We proberen nu ook op een hoger emotioneel niveau te communiceren, om het bij gebrek aan een betere formulering maar eens te omschrijven. Dat blijkt overigens gemakkelijker gezegd dan gedaan, want de tijden dat je als popmuzikant sprak tegen een hele generatie liggen reeds ver achter ons. Je kunt hoogstens hopen, dat er een zekere doelgroep voor je muziek bestaat en dan moet je nog het geluk hebben, dat je dat publiek weet te bereiken.

LOS LOBOS
...swingende live-optredens...

door Peter Paap

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 2. oefentijd; 7. uitroep; 9. meisjesnaam; 10. ten bedrage van; 11. godin; 14. loon; 17. rivier in Turkije; 18. bijwoord; 19. cavalerist; 21. muil; 27. hemelbrood; 28. vreemde titel; 30. Griekse letter; 31. werpstrik; 32. voorzetsel; 33. herkauwer; 35. aartsbisschop; 36. slang.

VERTICAAL: 1. vulkanisch gesteente; 3. sloom; 4. tussentijds; 5. voordeel; 6. pl. bij de Rode Zee; 8. dappere strijder; 10. bloedvat; 12. visje; 13. open plek in een bos; 15. slot; 16. innig medelijden; 20. vreemde munt; 21. stoom; 22. nauw; 23. plaats in Friesland; 24. strijdgewoel; 25. familielid; 26. Indisch dorp; 27. schijf; 29. schoorsteenzwart; 34. en dergelijke.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Maria E. Arends
Nassaustraat 151
Aruba

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (tijdens kantooruren).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR donderdag 25 juni 1987 tien uur 's morgens en duidelijk op de envelope vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

DAL
MEI ADE
BELABBERD
BLINDELINGS
BITTERKARAF
U O R
EMBALLAGE
VERZET
KOK

Recept:
TEMPURA DI GUIAMBO

-di Bunchi Roaer-

Pa: 4 persona

Material
Leon's oom

mas of menos 10 guiambo
salu, na smak i poko suku
¾ kup di hariña di pan
⅔ kup di lechi
1 kucharita di baking powder
1 kuchara di zeta
zeta dushi pa hasa e guiambonan

Moda di prepará

1. Laba e guiambonan, kòrta e ariba i freganan pa kità e spiña.
2. Meskla e hariña ku salu, suku i baking powder
3. Buta e kuchara di zeta den e lechi i basha e meskla akí, poko poko den e hariña. Drei e i traha un mansa lisu, no muchu awa ni muchu diki.
4. Kòrta e guiambonan na pida pida di mas o ménos un dede
5. Dòp e pida guiambonan den e mansa i hasa nan den e zeta kayente. Laga nan skore i sirbi nan kayente.

Asielgeluiden

PRIKICHI

dierenbescherming

VANDAAG ZOUDEN WIJ onze Asielgeluiden beter "Vogelgeluiden" kunnen noemen. Wij maakten een praatje met een vogelliefhebster en dit is wat er uit kwam rollen. Heeft U een Curaçaose parkiet als huisdier? Zorg er dan goed voor en besef, dat het een wilde vogel is en blijft.

In de vrije natuur zijn deze vogels altijd op zoek naar lekkere hapjes, het zijn grote en kieskeurige eters. Een grote variatie in de voeding is dan ook belangrijk zoniet noodzakelijk. Zaden, groenvoer, knaagstokjes, fruit en kalk moeten dagelijks worden gegeven. Geef af en toe wat ongepelde pinda's, een stukje maiskolf, beschuit, een stukje eiwit of jonge kaas. Al gauw komt U er achter waar de vogel in is geinteresseerd. Zo zijn witte of gestreepte zonnepitten bij de meeste parkieten favoriet, evenals pinda's; kleine zaden zullen dan zo goed als onaangeroerd blijven. Nu zijn zonnepitten rijk aan eiwitten en olie, maar om de vogels — vooral als zij de hele dag in hun kooi blijven — niet al te dik worden, mogen deze zaden niet dagelijks in grote hoeveelheden gegeven worden.

Veel parkieten houden ook van kanariezaad, dat is rijk aan eiwitten, maar bevat minder olie.

Fruit wat ze niet kennen, eten ze niet! Alleen als ze er andere vogels van zien snoepen, dan willen ze misschien ook wel proeven. Een stukje sinaasappel, appel, papaya, mango, bacoba, dat vinden ze vaak heerlijk.

Groenvoer is ook erg belangrijk: een stukje sla, selderij, spinazie of warmoesblad is meestal erg in trek. Groenvoer moet natuurlijk wel goed worden gewassen. Naast goede voeding moeten huisvesting en verzorging ook goed in orde zijn. Geef ze een RUIME KOOI, met veel klim- mogelijkheden.

Parkieten, die veel en vaak fruit eten, hebben doorgaans dunnen ontlasting. Regelmatig zullen de vloer en de zitstokken moeten worden schoongemaakt. Verspild fruit e.d. mag niet langdurig op de grond blijven liggen. Door rotten krijgt men schimmels. De sporen van schimmels kunnen onder meer de luchtpijp van de vogels aantasten dat kan ademhalings- moeilijkheden veroorzaken. En natuurlijk iedere dag vers water geven, liefst in een ruim bakje, zodat ze ook eens een bad kunnen nemen.

Is Uw vogel maar alleen, hang dan een spiegeltje in zijn kooi. Hij heeft dan het idee een andere vogel te zien en is wat minder eenzaam. Als U uw parkiet goed verzorgt, zult U zien hoe mooi de veren gaan glanzen en hoe mooi de kleuren zijn. En ook hoe aanhankelijk hij zal zijn tegenover de verzorger. Het komt jammer genoeg nog steeds voor, dat heel jonge parkietjes in de kunuku uit het nest worden gehaald en te koop worden aangeboden langs de weg. Koop ze niet! Hoe zielig U dat ook vindt. Als er geen geld meer mee kan worden verdiend, zullen de jonge dieren uiteindelijk met rust gelaten worden.

De politie zal niet snel optreden tegen deze praktijken, anders dan de jonge verkopers naar huis sturen. [illegible] geen wettelijke [illegible] dieren- mishandeling is hier helaas nog [illegible].

Deze mooie vogels horen in de kunuku thuis — IEDEREEN kan er dan van genieten als ze in groten getale, luidruchtig en VRIJ, overvliegen!

KIES - KEURIG
Hotelvakschool

DE MIDDELBARE EN hogere hotelscholen leiden studenten op die later een managements- functie in het middenkader of de top van een bedrijf of instelling dat zich bezig houdt met het verschaffen van gastvrijheid in de vorm van eten, drinken en/of onderdak willen gaan vervullen.

De naam «Hotelschool», wekt de indruk dat afgestudeerden terecht komen in het hotelwezen, en vroeger was dat ook zo. Op het ogenblik zijn er echter heel wat mogelijkheden bij gekomen, waarbij de belangrijkste wel zijn: ziekenhuizen, verpleeg- inrichtingen en catering- bedrijven, die zoals bekend hun maaltijden, snacks enz. in grote hoeveelheden produceren ten behoeve van luchtvaart- maatschappijen, parties e.d. Daarnaast bestaan er mogelijkheden geplaatst te worden aan boord van cruise- schepen en passagiers- vliegtuigen.

De scholen leiden op tot managements- functies wat dus inhoudt dat aan dat onderdeel veel aandacht besteed wordt. Belangrijke aspecten hierbij zijn: kunnen plannen en coördineren. Omdat bij deze functie de omgang met mensen erg belangrijk is, wordt daar in de opleiding de nodige aandacht aan besteed met vakken als (sociale) psychologie, rechts- en wetskennis, personeel- beleid.

Omdat de manager ook kennis moet hebben van wat er zich in bedrijven afspeelt, zal hij lessen moeten volgen in kookkunde, menuleer, warenkennis, voedingsleer, productie- en distributie- organisatie. Het spreekt vanzelf dat deze lessen zowel op theoretisch als praktisch niveau onderwezen worden. Daartoe hebben alle hotelscholen hun eigen keuken en restaurant. Naast de bovengenoemde vakken wordt ruim aandacht besteed aan de meer admini[illegible] bedrijfs- economie, bedrijfs- administratie en commerciële vorming.

[illegible] vereist een MAVO-, HAVO- of VWO- opleiding. Vereiste vakken zijn Nederlands en Engelse taal. Bij sommige [illegible] en Duits. Ook kandidaten met een LBO- opleiding met Nederlands, Engels [illegible] kunnen toegelaten worden. Toelating [illegible]

drijven waar men gew[illegible] heeft (vakantiejob), kun[illegible] plaatsing positi[illegible] beïnvloeden.

De opleiding duurt vier jaar. In het derde jaar kies[t] men voor een economisch commerciële of technische richting. Tot de opleiding hoort ook een stage- periode van een jaar.

Voor toelating tot de hogere hotelschool is een HAVO- of VWO- diploma vereist. [illegible] kan ook toegelaten wor[den] tot de Hogere Hotelvakschool voordat men aan het [illegible] jaar van de Middelbare Hotelvakschool begint. Met HAVO- of VWO- diploma verplichte vakken: Engels, Frans of Duits.

De Hogere Hotelschool Den Haag accepteert, [in te]genstelling tot die in Maastricht ook Spaans als [illegible] taal. Naast de vere[iste] vakken zijn wiskunde, economie I en economie II (voor HAVO handels- wetenschappen en economie), scheikunde [en] biologie gewenst. Omdat het aantal aanmeldingen de plaatings- mogelijkheden verre overtreft, is de selectie zeer streng.

De Hogere Hotelschool Maastricht eist, ook van op [de] Antillen woonachtige studenten, dat zij zich persoonlijk melden voor een gesprek en psychologisch onderzoek. In de praktijk betekent [dit] dus dat aanname in Maastricht bijna onmogelijk [is], tenzij men bereid is op [een] door Maastricht gewe[nst] tijdstip af te reizen naar [Neder]land (meestal in de maanden mei of juni) of om in januari met de studie te starten.

De Hogere Hotelschool [Den] Haag voert een soepeler [toe]latings- beleid. De opleiding duurt drie jaar, met in het de jaar een stage van [illegible] maanden.

Na het behalen van het diploma van een van de bovengenoemde opleidingen [be]staat de mogelijkheid op verschillende niveaus verder [te] studeren in [illegible] houd- wetenschappen, voedingsmiddelen- technologie en consumptie- techniek.

Voor wie meer inlichtingen wenst:

Hogere Hotelschool 's Gravenhage,
Hotelvakscholen:
Brusselselaan 2, 2587 [illegible]
's Gravenhage
of
Katholieke Hogere Hotelvakschool,
[illegible]
Middelbare Horecaschool [illegible]
Apeldoorn

PEDRO CAS[illegible]

Pakkerdjes

Ik ben nog steeds blij dat ik je twee jaar geleden ontmoet heb.
P.D.

Mijn wens is in vervulling gegaan. Je mag de rest wel laten zitten.
z'n tante.

Ik kijk verlangend uit naar de Spam. Bedankt voor alle moeite.

Dear Sir Tai, [illegible]

Voor de leeuwendromer
Droom ook maar eens over die andere leeuw! Ik weet dat je dan veel plezier [illegible] zal worden.
Een leeuw.

Dushi
Tin bisha bo parse poko chapo, pero ami si sa mihó. Manera bo ta, bo ta hopi bon.

[illegible]

Het opgeven van "Pakkerdjes", [illegible] den kosten, kan geschieden bij [illegible] Amigoe. De Amigoe behoudt zich [illegible] een "Pakkerdje" op basis van zijn [illegible]

PAKKERDJES

Bridge:
SNELSCHAAK II

-door Geert van der Ploeg-

DEZE WEEK ZOALS beloofd weer een tien-minuten partij. Deze partij kenmerkt het zo geheten offer op lange termijn. Wit offert de kwaliteit en wint de partij 17 zetten later. De eerste dertien zetten zijn hetzelfde als die van de vorige keer nl.:
1. e4, e5; 2. Pf3, Pc6; 3. Lb5, a6; 4. La4, d6; 5. 0-0; 6. h3, b5; 7. c3, Pf6; 8. Lc2, Lxf3; 9. Dxf3, Le7; 10. d3, h4; 11. Le3, d5; 12. Pd2, Dd7; 13. De2, 0-0-0;
Hier komt er een verandering in:

14.	b2-b4	g7-g6

Waar dient deze zet voor? Voorlopig nog nergens voor, maar het wint wat tijd en verzwakt de eigen stelling niet.

15.	a2-a4	d5xe4
16.	Pd2xe4	Pf6-d5

Zwart wil natuurlijk de loper afruilen.

17.	b4-b5	a6xb5
18.	a4xb5	[illegible]

Dit is het wezenlijke verschil met de vorige partij.

19.	Ta1-a8	Pd5xe3
20.	De2xe3	b7-b6

Natuurlijk niet 20. ..... Dxb5, want dan volgt 21. Da7, Kd7; 22. La4 en wint de dame.

21.	De3-a1	f7-f5

Na 21. ...., Dxb5 volgt 22. c4, Dc6; 23. Da1, f5; 24. Ta7, fxe4; 25. La4 en zwart heeft grote plannen.

22.	Dc1-a1	Dd7-e6
23.	Ta8xb8+	Kc8xb8
24.	Da1-a6	f5xe4

Wit offert een stuk en kwaliteit om de aanval te laten doorslaan om de zwarte koning vast te leggen.

25.	Tf1-a1	De6-d5
26.	Da6-a7+	Kb8-c8
27.	Lc2-b3	......

Een zet om even bij stil te staan:
a. 27. ...., Dxb3; 28. Da8+, Kd7; 29. Da4+, Ke8; 30. Ta8 mat.
b. 27. ...., Db7; 28. Le6+ en zwart verliest dame en kwaliteit.
c. 27. ...., [illegible]

[illegible]

Hier geldt ook weer dat bij elke zet goed moet worden uitgekeken [illegible]

De volgende keer iets over een nieuwe variant in de Pirc.

Interamerikaans landbouw-overleg in Canada

SAN JOSE — De negende Interamerikaanse conferentie van ministers van Landbouw wordt in Canada gehouden [illegible] vierde vergadering van de Interamerikaanse landbouw [illegible]. Daartoe werd een [illegible] ondertekend door [illegible] rikaanse Instituut [illegible] (IICA) en de regering van Canada. De vergadering wordt in Ottawa gehouden. [illegible] voor de vergadering [illegible]

[illegible]

ARUBA AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-849.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Brighton Beach Memoirs* (14 jr.).
II: 20.45 uur *My chauffeur* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 uur *Big Chill* (18 jr.).

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I + II: 20.15, 21.15 + 24.00 uur *Critical Condition* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *Crocodile Dundee* (14 jr.).

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Sta. Cruz, tel.: 28028.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter B.A.R. Heinze, Kaya Maguey 5, tel.: 24783.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter J. Tromp, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa Klensch (CNN); 18.20 Science and Technology (CNN); 18.40 Countdown; 19.30 Big story (CNN); 20.00 Telenoticias; 20.30 St. Elsewhere; 21.20 Estreno: «North Beach Rawhide»; 23.00 CNN international news; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Studiosport; 18.00 Highway to heaven: «Dust child»; 18.50 This week in review (CNN); 19.30 Showtime; 20.30 Telenoticias; 21.00 Quo Vadis; 22.15 Santo Domingo invita; 22.45 CNN international news; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 12.00-14.00 Sonia live in L.A.; 18.00 Mr. «T»; 18.30 CNN International news; 19.30 The world tomorrow: «A mystery of the ages»; 20.00 Telenoticias; 20.30 You again?: «The wake»; 21.00 Dynasty; 22.00 Telenovela: «Venganza de Mujer»; 22.45 This week in Japan; 23.10 Showbiz today (CNN); 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

PPA **(t.g.v. 25ste verjaardag van de sterfdag Juancho Irausquin):** 18.30 uur kranslegging - Irausquinplein (na afloop herdenking binnenshuis bij Boy Simon).

CAS DI CULTURA **(t.g.v. 30-jarig bestaan):** 20.30 uur «Fiesta Mejicana» (optreden van alle mariachi's van Aruba alsmede Teatro di Danza Arubano).

SPORT
ARCCO: 19.00 uur informatieve vergadering - basketbalbaan van RCA.

TENNIS: 16.00 uur «Esso Petrolera Open Team Tennis Tournament» - banen Essoclub, Seroe Colorado.

VOETBAL **(eredivisie):** 20.00 uur Estrella vs Bubali - Lago Sportpark.

DOMINO: 20.00 uur toernooi om de «Copa Wein» - Trappersclub.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Critical Condition* (14 jr.).
II: 18.00 uur *The Goonies* (alle leeft.); 21.15 uur *Critical Condition* (18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Crocodile Dundee* (14 jr.).

*****

DIVERSEN
BUURTCENTRUM NOORD: 18.00-22.00 uur dansfeest voor vaders (met een «dera gai»- dansvoorstelling).

CAS DI CULTURA **(t.g.v. 30-jarig bestaan):** 18.00 uur «Matinee 30 aña Cas di Cultura» (optreden winnaars Voz-I-Landia Escolar, zang- en dansgroepen).

SPORT
INTERNATIONAL RACEWAY PARK: 14.00-18.00 uur Vaderdag- roadtests - Palo Marga.

VOETBAL
(eredivisie)
16.30 uur RCA vs Dakota - Wilhelminastadion.
(FC Roma/Showtime)
10.00-17.00 uur toernooi Mini-WK «Roma '87».

SOFTBALL: 09.30 uur toernooi om de «Copa Amstelito» - Astros Ballpark te Pavila.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds K. den Hartog (crèche and zondagsschool).
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

*****

Advocaten concluderen tot vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging

Tegen Berlinksi gevangenisstraf, boete en ontzetting uit kiesrecht gevraagd

ORANJESTAD — De officier van justitie heeft vrijdag tegen exminister dr Leonard Berlinski, in verband met de gerucht- makende zaak van vorig jaar over de verkoop van het Aruba Palmbeach-hotel, een gevangenisstraf geëist van drie maanden en veertien dagen, waarvan drie maanden voorwaardelijk met aftrek van voorarrest en een proeftijd van één jaar, plus een geldboete van tienduizend florin. Bij niet betaling te vervangen door 140 dagen gevangenisstraf en ontzegging van het actief en passief kiesrecht voor de periode van vijf jaar. De drie verdedigers van Berlinski, mr Braam Jr, mr Areis Arie Swaen en mr Hans Sjiem Fat, vonden niet voldoende bewijs aanwezig voor veroordeling en eisten vrijspraak, althans ontslag van rechts- vervolging. Rechter mr H. van der Griendt zal op 3 juli, om half negen, uitspraak doen.

Berlinksi werd in een lange dagvaarding ten laste gelegd dat hij (feit 1) eind februari/begin maart vorig jaar als minister en aldus ambtenaar, in Nederland of op Aruba, een belofte heeft aangenomen, wetende dat die belofte hem werd gedaan teneinde hem te bewegen om, in strijd met zijn plicht te handelen, het ertoe te leiden, althans te bevorderen, dat Bredero Internationaal de verbouwing c.q. renovatie en/of de uitbreiding van aan het Aruba Palmbeach-hotel zou mogen uitvoeren.

Dat Berlinski (feit 2) in of omstreeks de maand mei vorig jaar tezamen en in vereniging met een ander, althans alleen, door de belofte dat en/of door het verschaffen van de inlichting dat het Aruba Palmbeach- hotel gekocht kon worden voor een bedrag van 5,2 of 4,2 miljoen US dollars, allthans enkele miljoenen dollars, waarvan een bedrag van 300.000 US dollars voor hem (Berlinski) bestemd was/zou zijn, een zekere R.C. Muzii en/of een zekere Th. Holstein, in de hoedanigheid van potentiële koper van het hotel, heeft trachten te bewegen hem (Berlinski), zijnde minister en ambtenaar, voren bedoelde, althans een gift of belofte te doen met het oogmerk om hem, Berlinski, te bewegen in zijn bediening, in strijd met zijn plicht, iets te doen of na te laten, te weten het ertoe te zorgen, althans te bevorderen, dat het Aruba Palmbeach-hotel verkocht zou worden aan degene(n) die aan hem, Berlinski, die gift of belofte zou(den) doen, terwijl dat misdrijf noch een strafbare poging daartoe is gevolgd.

En/of (feit 2 sub) dat hij, Berlinski, een zekere Loui Wan Cham telefonisch aan een zekere R.C. Muzii, kantoorhoudend te Coral Gables, Florida, die over potentiële kopers of een potentiële koper voor het Aruba Palmbeach-hotel beschikte, heeft laten meedelen dat het hotel te koop was voor 5,2 of 4,2 miljoen dollars, althans enkele miljoen dollars, met de mededeling dat van dat bedrag een bedrag groot 300.000 dollars voor hem, Berlinski, bestemd was/zou zijn, zijnde de verdere uitvoering van dat voornemen en dat misdrijf niet voltooit dat geen potentiële koper(s) van voornoemd hotel vorenbedoeld "aanbod" heeft/hebben aanvaard.

Ter terechtzitting verklaarde beklaagde Berlinski bij zijn verklaring van 27 juli vorig jaar te blijven, dat Loui Cham hem had geïntroduceerd aan dokter Th. Hollstein en dat Loui Cham „commissie voor ons voorgesteld heeft". Loui Cham verklaarde gisteren als getuige dat toen hij vorig jaar in zijn appartement in het Palm Beach-hotel, waar hij de general manager van was, een sandwich zat te eten, Berlinski bij zijn deur kwam kloppen. Dat Berlinski bij hem (Cham) er op aandrong om R.C. Muzii te bellen en te vertellen dat het hotel te koop was en dat er 300.000 dollar betaald moest worden voor "service rendered"

Getuige Cham ontkende dat het voorstel over 300.000 dollar van zijn persoon was, maar het voorstel van Berlinski was die als verkoopprijs van het hotel zes miljoen dollars opgaf. Voorts — aldus getuige Cham — verklaarde Berlinski: „Alsik 150.000 dollar van die 300.000 dollar voor mij kan krijgen, interesseer ik mij niet over de rest."

Bij het door de rechter voorlezen van afgelegde verklaringen, bleek dat in de verklaring van Douglas Jacob, van het Palmbeach-hotel en casino, dat deze aanwezig was bij een gesprek tussen Mickey McGuirre, eveneens van het casino, en Kees van Achtmaal, van Bredero, waarbij laatstgenoemde verklaarde dat Berlinski één miljoen Hollandse guldens (400.000 dollars) wilde hebben. In de verklaring van Mickey McGuire staat onder meer te lezen, dat Kees van Achtmaal hem een joint- venture aanbood voor aankoop van het Palmbeach-hotel, dat één miljoen voor Berlinski was en dat ieder (Van Achtmaal en McGuire 500.000 gulden moeten betalen.

In de verklaring van Van Achtmaal staat te lezen dat hij in Nederland een gesprek had met Berlinski, maar dat er niet gesproken werd over steekpenning. Pedro Thodé, die voor McGuire werkzaam was als registration manager, werd door de verdedigers van Berlinski als getuige opgeroepen. Deze getuige bracht naar voren dat McGuire hem vorig jaar verzocht om als getuige tegen Berlinski op te treden, omdat Berlinski McGuire in de weg stond en geld vroeg waardoor McGuire de aankoop van het hotel nog niet kon afronden. Getuige Thodé zei dat hij toen aan McGuire de vraag stelde of dat allemaal waar was, waarop McGuire verklaarde dat het niet waar was maar dat hij die verklaring zou gaan gebruiken om van Berlinski af te komen en dat hij (McGuire) veel mensen achter zich zou hebben. Het was om voornoemde handelwijze van McGuire dat Thodé — zo verklaarde hij gisteren — besloot Berlinski te benaderen en zich als getuige aanbood.

Officier van justitie mr H. Hoogland gaf in het kort de redenen waarom het zo lang duurde voordat de zaak-Berlinski afgerond en in het openbaar behandeld kon worden. Volgens de officier bieden noch feit 1 noch feit 2 voldoende ruimte om met bewijzen te komen en dat hij daarom voor feit 2 sub opteerde. De officier citeerde als bewijzen de voorgelezen verklaringen en de verklaringen van getuigen en van de beklaagde zelf. De officier zei te geloven dat wanneer iemand in de functie van minister veroordeeld wordt voor het feit van eigen verrijking, dit moet leiden tot onvoorwaardelijke detentie. Echter was er bij deze zaak al zoveel tijd verlopen, zodat hij besloot af te zien van verdere detentie dan de zestien dagen die de beklaagde al in detentie heeft gezeten. De officier kwam hierna met zijn eis voor een gecombineerde straf, waarbij de reeds gezeten dagen worden verrekend met de straf.

ORANJESTAD — Ex-minister dokter Leonard Berlinski, tegen wie de officier van Justitie vrijdag een gecombineerde straf eiste, na de zitting (ziefoto) samen met echtgenote en andere partijleden.

DE STICHTING Vakantiewerk Aruba (SKA) hield een geslaagde loterij waarvan de twee eerste prijzen beschikbaar werden gesteld door Consales. Bij de foto: de prijswinnaars met de heer Patrick Paris van Consales en bestuursleden van de SKA.

Vracht uit Miami blijkt niet compleet

ORANJESTAD — Een bewoonster van de Seroe Bentanaweg deed aangifte van diefstal van enige goederen. Ze was bij een vrachtbedrijf haar vracht uit Miami gaan halen toen bleek dat de doos 41 kilo woog in plaats van de 68 kilo, die in Miami werd gewogen. Verscheidene kledingstukken, schoenen en stukken speelgoed waren uit de doos verdwenen.

Herdenking Betico Croes op Vaderdag

SANTA CRUZ — Zondag — Vaderdag — is er om negen uur een misviering, gevolgd door een kranslegging op het graf van de overleden MEP- leider Betico Croes. Dit zal geschieden door zijn dochter Glendelyne, samen met de voorzitter van de MEP sectie Santa Cruz, Severiano Feliciano. Om kwart voor elf wordt ook een krans gelegd bij het bordje Plaza Betico Croes aan de Vondellaan. De voorzitter van de sectie Santa Cruz zal hierbij een korte toespraak houden.

Voor werknemers in toeristische sector

Op 8 juli Horeca-vistoernooi

ORANJESTAD — Op woensdag 8 juli wordt het eerste Horeca- vistoernooi gehouden, dat een jaarlijkse traditie moet worden.

Deelnemen kunnen alle personen werkzaam in het toerisme, zoals personeel van hotels, restaurants, casino's, nachtclubs, taxi's, het verhuren van auto's, luchtvaart- maatschappijen enz. Het wordt een toernooi van trolling met gebruik van rod en reel, of gewoon. Er zijn tien trofeeën beschikbaar voor de diverse onderdelen van dit vistoernooi. Er kan met iedere soort boot gevist worden, waarbij op de eerste plaats rekening met de veiligheid moet worden gehouden. Er kan tot 3 juli worden ingeschreven bij de organisatoren van het Concorde Casino of de contactpersonen op het werk, die ook inschrijf- formulieren hebben.

Om zeven uur in de morgen gaan de boten van start bij de Bucuti Jachtclub en zij worden 's middags voor vier uur terug verwacht. Voor het publiek zijn er verschillende stands waarbij restaurants van Aruba voor vis en ander voedsel zorgen, terwijl ook de muzikale omlijsting niet ontbreekt.

*****

BRUSSEL — De EG produceerde in 86 143,7 miljoen ton ruwe olie en is daarmee 4e op de wereld- ranglijst van olie- producenten. Bijna al die olie was Britse Noordzee- olie. De SU staat op de 1e plaats met 613 miljoen ton de VS zijn 2e met 280 miljoen ton en 3e is Saudi Arabie met 247,7 miljoen ton.

*****

Fietstocht op 5 juli

ORANJESTAD — Zondag 5 juli organiseert Malta Amstel Baseballclub in samenwerking met IDEFRE een grote fietstocht.

Het vertrek is om negen uur 's morgens bij de Essoclub te Seroe Colorado. Er kan bij IDEFRE worden ingeschreven. De volgende route wordt gereden: Essoclub, Juana Mortostraat, Nijhoffstraat, Weg Fonteyn, Weg Seroe Blanco, Mabon, Rooi Koochi, Seroe Alejandro, richting Isla di Oro, Mangel Halto (rust), Spaans Lagoenweg, langs Tele-Aruba en het WEB, richting Santa Cruz, Rooi Bosal, Franse Pas, Sabana Basora, Jaraweg, Seroe Alejandro, Rooi Koochi, Mabon en finale bij Buurtcentrum Brazil. Voor 25 juni kan ingeschreven worden bij IDEFRE of bij het Sportcentrum in San Nicolas.

Minister Croes wenst collega Woodley geluk

ORANJESTAD — De Arubaanse minister van Welzijnzorgs, mr. Mito Croes, heeft in een telegram aan de heer Ellis Woodley MA, de nieuwe Antilliaanse minister van Onderwijs, zijn gelukwensen aangeboden. Hij wenst de nieuwe bewindsman veel succes. Minister Croes geeft de verzekering van zijn kant van zijn medewerking om het onderwijs op de Antillen en Aruba te optimaliseren.

Bonbini-festival in teken van San Juan

ORANJESTAD — Het Bonbini Festival in Fort Zoutman staat aanstaande dinsdag in het teken van San Juan en het feest van «dera gay». Tipico Ola Tropical zorgt voor typische Arubaanse muziek, terwijl er twee dansgroepen zullen optreden: Teatro Danza Arubano en Flor di Anglo met typisch Arubaanse dansen. Natuurlijk is er ook de «dera gay»- dans.

Reunie bij tweede lustrum van Colegio San Nicolas

SAN NICOLAS — In het kader van de viering van het tweede lustrum van Colegio Arubano San Nicolas wordt vrijdag 3 juli een reünie gehouden, waarop alle oud- leerlingen worden verwacht. Ook de oud- leraren uit de periode van 1977 tot 1981/82 toen Colegio Arubano gevestigd was in het gebouw van de voormalige Don Boscoschool aan de Pastoor Hendrikstraat zijn welkom en de dit jaar geslaagde oud-Pariba leerlingen. Diegenen, die tot deze groep behoren en de reünie wensen bij te wonen, worden verzocht zich voor 27 juni op te geven bij het Colegio Arubano. Zij ontvangen dan een persoonlijke uitnodiging.

Voor tweede maal: Mexicaans festival in Brazil-centrum

BRAZIL — Grote belangstelling bestaat er voor het tweede Mexicaanse festival, dat op zaterdag 4 juli in het Buurtcentrum Brazil zal worden gehouden. Uit de inschrijvingen blijkt reeds dat het een grote krachtmeting zal worden. De verschillende districten van Aruba zijn allen goed vertegenwoordigd door zangers, die reeds een uitstekende naam op dit gebied hebben. Mariachi Orgullo zal de verschillende deelnemers begeleiden. Volgende week zal bij lot bepaald worden in welke volgorde de deelnemers zullen optreden.

Hoofdprijs voor Lotto groeit aan

SAN NICOLAS — Bij de trekking van de Arubaanse Sportlotto bleek dat geen der inzenders de vier cijfers — 10-20-25-29 — had goed geraden. De prijs van 13.3598,35 florin bleef dus in de pot waardoor de trekking van aanstaande vrijdag tussen de achttien en negentienduizend florin zal liggen. Voor de tweede prijs — drie nummers goed — waren er veertig goede inzenders, ieder 81,35 florin.

WAARSCHUWING
De commandant van de mariniers-kazerne Savaneta maakt bekend dat er op maandag 22 juni 1987 van 07.00 uur tot 13.30 uur een school-schietoefening gehouden zal worden op Anabui en dat op dinsdag 23 juni 1987 van 07.00 uur tot 15.00 uur een oefening handgranaatwerpen gehouden zal worden op Californië. Er zal met scherpe munitie geschoten worden en gebruik worden gemaakt van explosieven. Het onveilig gebied aan landzijde zal worden afgebakend met rode vlaggen en waarschuwingsborden.

Vaderdagviering in Savaneta, Brazil

SAVANETA — Ook het Buurtcentrum Savaneta zal morgen Vaderdag met de nodige activiteiten vieren. De viering begint 's middags om twee uur. De muzikale omlijsting van het geheel is in handen van een disco, kah'i orgel en enige folkloristische groepen. Om half vier volgt een dansshow van «Mini Review», gevolgd door de dansgroep Jasmin. Om zes uur krijgen de vaders de kans hun kunnen op de dansvloer te tonen tijdens een wals- wedstrijd waaraan alle aanwezige vaders deelnemen.

Ook het Buurtcentrum Brazil organiseert een Vaderdag- viering, welke om vijf uur begint en tot tien uur 's avonds voortduurt met een kah'i orgel, mariachi, dansgroepen en nog veel meer.

Tafeltennis-toernooi ter ere frère Tarcisius

SANTA CRUZ — Op zondag 5 juli organiseert de Estrella-club in zijn clubgebouw een tafeltennis- toernooi, dat opgedragen wordt aan frère Tarcisius, die reeds vele jaren zich op Aruba voor de opvoeding van de Arubaanse jeugd heeft ingezet.

Voornamelijk ook op sportgebied en leiding geven bij de sport. Tafeltennis is zijn favoriete sport, waaraan hij veel tijd besteedt, onder meer om de jeugd in deze de nodige training en leiding te geven. Nu frère Tarcisius op het punt staat om naar Nederland terug te keren wil Santa Cruz in het algemeen en Estrella in het bijzonder met dit toernooi de verdiensten van de scheidende frère huldigen. Er zal in alle klassen worden gespeeld. Het Estrella- bestuur vertrouwt, dat vele leden zullen deelnemen. Het is een open toernooi waaraan iedereen kan deelnemen.

Oranje begint toernooi om Champions Trophy met winst

Het Nederlandse heren hockeyteam in een matig duel met 1-0 langs de Spanjaarden

AMSTELVEEN — Hans Jorritsma hield na de moeizame winst van het Nederlands hockeyteam op Spanje (1-0) zijn handen in de zakken. Meejuichen met manager Nico Spits kon de Amsterdamse bondscoach niet opbrengen. Daarvoor was het spel van Oranje in het eerste duel van het toernooi om de Champions Trophy te matig geweest. "Nee, er werd niet echt goed gehockeyd", mompelde Jorritsma. "Ik had dat ook graag anders gezien. Maar voorlopig staat wel de winst, al is het dan met 1-0. De kop is er af. En de spelers weten nu tenminste, dat het toernooi begonnen is.

Volgens Jorritsma stonden zijn mannen, die uiteraard vol goede voornemens aan het toernooi begonnen, onder grote druk. "Op de achtergrond speelt steeds mee, dat we in verband met kwalificatie voor Seoel goed moeten presteren." In dat licht was de wedstrijd tegen de stugge Spanjaarden, die in verband met de Spelen van 1992 in Barcelona zich financieel veel kunnen veroorloven, dubbel belangrijk. Want het zou voor een plaats in het olympisch toernooi uiteindelijk best wel eens een keus tussen Spanje en Nederland kunnen worden. De Spanjaarden hebben het voordeel, dat zij vorig jaar oktober vijfde werden in de wereldtitelstrijd in Londen. Nederland, dat daar met 1-4 van Spanje verloor, bleef op de zevende plaats steken. Op de Europese titelstrijd van augustus in Moskou komt Oranje in dezelfde groep weer Spanje tegen.

Net als tijdens de eerder in de week gehouden oefenduels tegen De Batavieren en Kenia koos Jorritsma voor aanvoerder Tom van 't Hek als linksbuiten. Taco van der Honert maakte zijn debuut als centrumspits en Erik Parlevliet stond op de rechtervleugel. Op het middenveld werd Theodor Doyer in het centrum geposteerd met als hoofdtaak de uitschakeling van Minguel de Paz, met als met pinksteren tijdens de finale van het Europa-cuptoernooi tussen Bloemendaal en Terressa. De Paz was tot aanvoerder benoemd omdat Santiago Malgosa pas zaterdag in Nederland aankomt. Marc Delissen, normaal in het centrum van het middenveld, week uit naar rechts.

Het begin was veelbelovend. Al in de tiende minuut bracht Parlevliet alle handen van de 2.000 toeschouwers op elkaar door de bal na een machtige solo achter doelman Rovira te mikken (1-0). Zelfs de Spanjaarden klapten voor de zeer fraaie actie van de Tilburgse reus. Een minuut later werd een treffer uit een sluwe boogbal van Van 't Hek afgekeurd. "Waarom weet ik nu nog niet", zei Jorritsma. "Volgens mij was het een zuiver doelpunt."

De verfrissend ogende ouverture van Oranje kreeg geen vervolg. De geschrokken Spanjaarden vergrendelden de poort en pasten hun zone-verdediging zo secuur toe, dat de Nederlanders de bal vrijwel geen zinnige bestemming konden geven. Het ruimtegebrek leidde tot verstikking op het middenveld, er kwamen geen kansen meer, het publiek bleef muisstil en Van 't Hek moest steeds vaker zijn medespelers opjutten. Jorritsma: "De opbouw verliep veel te traag. Er werd eerst drie, vier keer over de breedte gepast voordat de bal op het middenveld terecht kwam." Het ging allemaal zo omslachtig, dat de spitsen vrijwel onbereikbaar waren en in niemandsland terecht kwamen.

Ook de tweede helft bleef het beeld hangen-en-wurgen gehandhaafd. "Toen gingen we meer met de hoge bal spelen om de zaak sneller te verplaatsen. Maar die Pakistaanse scheidsrechter zat ons dwars. Hij ging lukraak voor buitenspel fluiten. Dat was jammer, want ik had over het geheel genomen het gevoel, dat we toch een of twee doelpunten meer verdiend hadden. Nu beginnen we weer net als in Londen met een uitslag van 1-0 en blijven doelpunten achterwege. Ik hoop, dat de productiviteit nog zal verbeteren."

Jorritsma mocht zijn doelman Frank Leistra nog dankbaar zijn, dat hij twee keer zeer goed ogende kansen van de Spanjaarden Iglesias en Escude met uitstekende reacties onschadelijk maakte. Van strafcorners moest Nederland het niet hebben. De drie, die werden 'vediend', leverden - met de Bloemendalers Doyer, Kooyman en Bovenlander als aangever, stopper en schutter - niets op.

In de tweede helft ging er ook veel mis. Aan beide kanten trouwens. Ook nadat Jorritsma de onopvallende Van de Honert verving door Gert-Jan Schlatmann, bleef het spel te onsamenhangend om te kunnen boeien. Bij de weinige gevaarlijke acties van Spaanse kant toonden vooral Diepeveen, Ausputzer Klaassen en Bovenlander hun inzicht.

"Tegen Pakistan wordt het een heel andere wedstrijd", aldus Jorritsma, "de Spanjaarden gunnen je geen ruimte. Dan blijft het de hele wedstrijd zoeken. De eerste winst is binnen. En ondanks het tegenvallende spel blijft iedereen er van overtuigd, dat we een goed toernooi tegemoet gaan. Daar houden we het op."

De stand na de eerste dag:

1. Australië	1 2	(4-1)
2. West-Duitsland	1 2	(3-1)
3. Pakistan	1 2	(2-0)
4. Nederland	1 2	(1-0)
5. Spanje	1 0	(0-1)
6. Sovjet Unie	1 0	(0-2)
7. Groot-Brittannië	1 0	(1-3)
8. Argentinië	1 0	(1-4)

... BORIS BECKER: *de grote favoriet om voor de derde keer in Wimbledon de titel te behalen, . houdt hier zijn eerste Wimbledon-beker als zeventienjarige omhoog ...*

Jong Colombia weer aan de top van de ranglijst:

Undeba was niet bij machte om tot scoren te komen (0-3)

WILLEMSTAD — Undeba/NAC blijft teleurstellen. Voor ruim 700 toeschouwers ging het gisteravond glansloos onderuit tegen Jong Colombia Winkel & Zonen, dat zich met dit resultaat weer alleen aan de top van de eredivisie ranglijst heeft genesteld. Met het bijzonder pover resultaat van één overwinning, twee puntendelingen en vijf nederlagen bevindt de Bandabaose ploeg zich nog steeds na anderhalve ronde in een weinig benijdenswaardige positie.

Jong Colombia startte gisteravond niet even vlot als anders, maar eenmaal warm gedraaid werd Undeba behoorlijk onder druk gezet. Wilson de Jongh bracht dit overwicht reeds na 20 minuten tot uitdrukking in de score en op slag van rust verschalkte Erwin Emerenciana keeper Johnny Jamanika voor de tweede maal met een prachtig schot in de moeilijkste hoek.

De hoop die Undeba gekoesterd mocht hebben op een herstel in de tweede helft kreeg al na 2 minuten spelen een flinke knauw met het derde doelpunt van Jong Colombia. Wes Zimmerman profiteerde van het feit dat de Undeba-defensie bleef staan in afwachting van het fluitje voor buitenspel en rushte op het doel af: 3-0. Undeba is hierna toch niet bij de pakken gaan neerzitten maar heeft de nodige pogingen in het werk gesteld om tenminste nog de eer te redden. Maar men sprong zo slordig met de kansen om (Broertje Rosini faalde alleen voor de keeper) dat het gewenste resultaat achterwege bleef.

De overwinning is de zesde van het seizoen voor Jong Colombia dat met 12 punten uit acht wedstrijden weer bezit heeft genomen van de eerste plaats. Op de tweede plaats volgt het nog steeds ongeslagen Centro Dominguito met 10 punten uit 7 wedstrijden. De Boca-ploeg komt op de eerstvolgende wedstrijdavond (woensdag, morgen wordt niet gevoetbald in FFK-verband in verband met vaderdag) weer in actie. Haar tegenstander is ditmaal Victory Boys. In de eerste ronde verloor men Victory Boys met 1-0 dankzij een doelpunt in de 9e minuut van Wensley Martina.

In de eerste divisie-wedstrijd speelde Centro Barber zich gisteravond in een minuut (2-0) langs Indekor. Laatstgenoemde ploeg speelt woensdag weer en wel tegen Deportivo Sta. Rosa.

MALTA AMSTEL SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken in het Maduro Plaza.

BASEBALL
(AA-klasse)
20.00 uur Groot Kwartier Stars vs Royal Scorpions - Sentro Deportivo Korsou.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
ZEILEN
(WVS Jan Sofat en CSSA)
08.00 uur sunfish- wedstrijden - Spaanse Water.

SPORTDAG
(Radio Hoyer)
09.30 uur start snelwandel- wedstrijd (5km) te Kaya Santana Barber naar de finish bij de ingang van Plasa Ban Topa.
09.45 uur start hardloop- wedstrijd (5km) te Kaya Santana Barber naar de finish bij de ingang van Plasa Ban Topa;
10.20-10.35 uur voetbaltoernooi - Barberveld;
10.35-10.45 dominotoernooi - Hofi Popo Royer.
10.45-11.00 start autorally «Diskubri i konose Bandabou» - Skol Basiko San Juan.

Na achtste ronde Nederlands kampioenschap schaken:

Zowel Jan Timman als Genna Sosonko braken hun partijen na zes uur schaken af

HILVERSUM — Na zes uur spelen en twee tijdcontroles hebben Jan Timman en Genna Sosonko hun partijen in de achtste ronde van de nationale titelstrijd schaken afgebroken. Op beide borden resteerden donderdag in Hilversum bedrieglijke eindspelen. Sosonko heeft tegen de jonge Riemersma toren plus pion tegen toren. De meest waarschijnlijke uitkomst van het taaie gevecht is remise, maar Sosonko koos voor afbreken om thuis de boeken er eens op na te slaan. Timman veroverde met zwart tegen Ligterink in de opening een duurzaam voordeeltje, maar ging zo omslachtig te werk, dat het eindspel van dames en drie pionnen niet zonder slag of stoot gewonnen is. De 36-jarige Amsterdammer behield wel duidelijk de leiding in het toernooi.

Van de achtervolgers wist alleen Paul van der Sterren het volle punt te veroveren. Hij behaalde zijn derde achtereenvolgende overwinning door Paul Boersma te verslaan. Boersma behandelde met wit de Reti wel origineel, maar niet goed. Op de achtste zet offerde hij zijn dame voor toren en paard plus strategisch overwicht. Maar juist met dat laatste voordeel wist hij in het vervolg niet goed raad. Van der Sterren was even beduusd, maar zijn koelbloedigheid keerde snel terug. Met enkele rake zetten wees hij Boersma op zijn al te avonturlijke opzet. Na 33 zetten gaf wit op.

Sosonko testte in zijn duel met Riemersma, met als inzet de tweede plaats, zijn jonge opponent diens kennis van de Catalaan: de specialiteit van de ex-Rus. Het brutaaltje uit Blaricum krabde zich langdurig achter de oren, deed 90 minuten over zijn eerste dertien zetten, maar flanste in die tijd een verdediging in elkaar, die voor Sosonko onneembaar bleek. De Amsterdammer stond voortdurend een fractie beter, hield constant het initiatief, maar Riemersma worstelde zich met grote discipline door alle tijdnoodfases en wikkelde af naar het eindspel, dat volgens de theorieboeken in remise moet resulteren.

Timman kreeg met zwart in de moderne Pirc tegen Ligterink door de vroege opmars van d5 heel actief spel. Door een pionoffer vergrootte hij zijn aanvalskansen en even leek het er op of de Amsterdammer zijn vriend onder de voet zou lopen. De stelling bevatte echter gevaarlijke dreigingen voor zwart, waardoor Timman afgeremd werd. Hij wikkelde omslachtig af naar een eindspel, waarin hij zijn achterstand in materiaal nivelleerde. De winnende voortzetting zal hij voor zondag in zijn studeerkamer moeten vinden.

De duels Vanheste - Van der Wiel, Ree - Cardon, Pieterse - Kuijf werden alle remise.

De stand na acht ronden is:

1. Timman	6 en 1 afg.
2. Van der Wiel	5
Van der Sterren	5
4. Sosonko	4,5 en 1 afg.
5. Ree	4,5
6. Riemersma	4 en 1 afg.
7. Kuijf	4
8. Vanheste	3,5
9. Ligterink	3 en 1 afg.
10. Boersma	3
11. Cardon	2
12. Pieterse	1,5

Het duel tussen Boersma (wit) en Van der Sterren (zwart) had het volgende verloop:

1. Pg1-f3	d7-d5	
2. c2-c4	e7-e6	
3. g2-g3	d5xc4	
4. Dd1-a4 +	Pb8-d7	
5. Lf1-g2	a7-a6	
6. Pf3-e5	Ta8-b8	
7. Pe5xd7	b7-b5	
8. Pd7xb8	b5xa4	
9. Lg2-c6 +	Ke8-e7	
10. 0-0	f7-f6	
11. Lc6-g2	Ke7-f7	
12. Pb8-c6	Dd8-e8	
13. Pb1-a3	Lc8-d7	
14. Pc6-a5	Lf8xa3	
15. b2xa3	Ld7-b5	
16. Lc1-b2	Pg8-e7	
17. Ta1-c1	De8-d7	
18. Tf1-d1	Pe7-d5	
19. Pa5xc4	Lb5xc4	
20. Tc1xc4	Dd7-b5	
21. Lg2xd5	e6xd5	
22. Tc4xc7 +	Kf7-g6	
23. Lb2-c3	Db5xe2	
24. Td1-b1	h7-h5	
25. Tb1-b7	De2-e1 +	
26. Kg1-g2	De1-e4 +	
27. f2-f3	De4-e2 +	
28. Kg2-g1	De2-e1 +	
29. Kg1-g2	De1-e2 +	
30. Kg2-g1	Th8-g8	
31. f3-f4	d5-d4	
32. Lc3-b4	De2-e1 +	
33. Kg1-g2	De1-e2 +	
34. Kg2-h3	h5-h4	
Wit geeft op.		

Duel tussen Timman en Ree was interessant

Timman nog een half punt verwijderd van achtste titel

HILVERSUM — Ook gisteren, vrijdag, was Jan Timman onaantastbaar in de nationale titelstrijd schaken. De zevenvoudig kampioen behaalde vrijdag in Hilversum in de negende ronde zijn zesde overwinning. In solide stijl ontdeed hij zich met wit van Hans Ree. Door de winst, en de op handen zijnde overwinning in de hangpartij tegen Ligterink, is de 36-jarige Amsterdammer nog een half punt verwijderd van zijn achtste titel.

Door de zege van Paul van der Sterren op Vanheste, matnet in dame-eindspel, werd Timman vrijdag nog net geen officieus kampioen. De achterstand van Van der Sterren bedraagt evenveel punten als nog te spelen ronden: twee. Door zijn vierde opeenvolgende overwinning kwam Van der Sterren alleen op de tweede plaats. Bovendien behield hij uitzicht op het grootmeestersresultaat. Indien hij honderd procent in de slotronden scoort (Cardon en Kuijf) voldoet hij exact aan de norm: acht punten.

Ree bestreed Timman vrijdag in het grootmeesterlijk treffen met het Wolga-gambiet van de Ben-Oni, waarbij hij volgens de beste tradities een pion op de damevleugel offerde voor een vlotte stukken-ontwikkeling. Hij verwierf het initiatief en Timman moest secuur tegenspelen zonder echt in het voordeel te geraken. Pas door de verzwakkende zetten van zwart (h5, later gevolgd door g5) kreeg wit meer greep op het verloop. Toen Ree tussen de 35e en 40e zet door tijdgebrek enigszins ontspoorde, sloeg Timman zonder aarzelen toe.

Daarvoor hadden Van der Wiel en Sosonko in de andere grootmeesterlijke ontmoeting besloten tot remise. Sosonko verraste zijn opponent met de Schotse opening. Van der Wiel sloeg twee keer een remise-aanbod af, maar berustte na twintig zetten in het onvermijdelijke. Kuijf en Boersma brachten enige opwinding met hun keuze voor een stokoude variant van het Caro-Kann, maar voordat het echte gevecht begon, tekenden ze na 23 zetten de vrede.

Riemersma liet tegen Ligterink de volle winst glippen. De jonge avonturier heeft aan remises in de laatste ronden voldoende om te voldoen aan de meesternorm. Wellicht om die reden koos hij tegen Ligterink voor een behoedzame opbouw. In de Scheveninger-variant van het Siciliaans was hij de aanvallende speler, maar Ligterink hield zich door enkele onnauwkeurigheden van wit gemakkelijk staande. Cardon en Pieterse deelden ook het punt.

De stand na negen ronden:

1. Timman	7 en 1 afg.
2. Van der Sterren	6
3. Van der Wiel	5,5
4. Sosonko	5 en 1 afg.
5. Riemersma	4,5 en 1 afg.
6. Kuijf en Ree	4,5
8. Ligterink	3,5 en 1 afg.
9. Vanheste, Boersma	3,5
11. Cardon	2,5
12. Pieterse	2

Major League Baseball

NEW YORK — De uitslagen van de op vrijdag gespeelde baseball- wedstrijden in de Amerikaanse Leagues zijn:

American League
New York Yankees - Boston Red Sox 10-5; Seattle Mariners - Cleveland Indians 7-4; Toronto Blue Jays - Milwaukee Brewers 15-6; Detroit Tigers - Baltimore Orioles 5-3; Kansas City Royals - California Angels 2-0; Minnesota Twins - Chicago White Sox 7-6; Texas Rangers - Oakland Athletics 4-2.

National League
Pittsburgh Pirates - Chicago Cubs 4-0; New York Mets - Philadelphia Phillies 8-1; Atlanta Braves - Cincinnati Reds 16-5; Houston Astros - Los Angeles Dodgers 3-2; Montreal Expos - St Louis Cardinals 8-7; San Francisco Giants - Dan Diego Padres 7-6.

WIELRENNEN/ST. VINCENT — Francesco Moser ziet af van een start in de Ronde van Frankrijk. De 35-jarige werelduur-recordhouder kon door een trainingsongeluk niet aan de Ronde van Italië meedoen. Tijdens een test in de Ronde van de Midi-Pyreneeën achtte Moser zich niet fit genoeg voor de Tour. Zijn ploeg zal nu worden aangevoerd door de Italiaanse kampioen Claudio Corti. Mosers Italiaanse rivaal Giuseppe Saronni start wel in de Tour te Berlijn. Het wordt zijn debuut. Saronni, die het einde van de Giro niet haalde, wordt omringd door onder andere de Polen Piasecki en Lang en zijn landgenoot Baronchelli.

0-0-0-0-0

ATLETIEK/COLMAR — Bij de 518 km lange wandeling van Parijs naar Colmar, is de Nederlander Ady Leermakers als negende geëindigd. De winst was net als vorig jaar voor de Fransman Roger Quemener. Hij had voor de 518 km 64 uur en 59 minuten nodig. Dat betekende een gemiddelde snelheid van bijna 8 km/uur. Leermakers had zes uur en 49 minuten meer nodig.

Wint de Belgische voetbalbeker:

KV Mechelen bekroont toch nog een geweldig seizoen

BRUSSEL — KV Mechelen heft zondag de Belgische voetbalbeker gewonnen. In de finale in het Astridpark te Brussel werd Club Luik met 1-0 verslagen door een doelpunt in de 30e minuut van de Nederlander Piet den Boer. Er waren 30.000 toeschouwers die het door de Nederlander Aad de Mos getrainde Mechelen zagen winnen.

Voor KV Mechelen was de verovering van de Belgische beker het grootste succes uit het bestaan. Nederlanders waren voor een groot deel verantwoordelijk. Trainer Aad de Mos maakte de opstelling, Erwin Koeman was de uitblinker en Piet den Boer de schutter. Voor Mechelen was dit de bekroning van een sterk seizoen, dat met een domper dreigde te eindigen. Op de laatste dag van de competitie werd de landstitel verspeeld door een nederlaag bij Club Brugge.

De bekerfinale in het Astridpark tussen Mechelen en Club Luik was een teleurstelling voor de toeschouwers. Club Luik had alleen hardheid te bieden. Varga, Quain en Desart kregen geel. Het enige gevaar kwam van een vrije trap door Quarante, die gestopt werd door Preud'homme.

Mechelen kwam na een half uur voor. Den Boer bekroonde een een-twee met Koeman met een harde schuiver. De voorsprong werd, zoals zo dikwijls in de competitie, op gedegen wijze verdedigd. Zeer effectief, niet mooi.

"Ik ben heel blij", zei trainer De Mos. "Dit is toch een bekroning van een geweldig seizoen." Den Boer: "Voor het eerst in mijn leven heb ik een beslissend doelpunt gemaakt in een beslissende wedstrijd."

Door de overwinning van KV Mechelen werd Beveren zeker van deelneming aan het Uefa-toernooi naast Lokeren en Club Brugge.

VOETBAL/LONDEN — Howard Kendall van Everton is in Engeland uitgeroepen tot manager van het jaar. Het is de tweede keer in drie seizoenen dat Kendall die eer te beurt valt. Ondanks een groot aantal geblesseerde spelers leidde Kendall Everton naar de landstitel.

Fifa staat achter de bond:

Grote problemen in de Joegoslavische competitie

BELGRADO — De internationale voetbal federatie (Fifa) heeft de Joegoslavische bond gesteund in zijn bestraffing van tien verenigingen, die aan het eind van het seizoen '85/'86 gemanipuleerd hadden met wedstrijden. De Fifa stelt zich op het standpunt dat de stappen van de clubs, om via de burgerrechter hun zes strafpunten weer terug te krijgen, onrechtmatig zijn.

De tien clubs die aan het begin van dit seizoen met min zes punten begonnen, zijn: Partizan Belgrado, Rode Ster Belgrado, Dinamo Zagreb, Celik Zenika, Velez Mostar, Zelkeznicar Serajewo, Sutjeska Niksic, Buducnost Titograd, Rijeka en Serajewo.

Afgelopen week stelde de rechter de bond in het ongelijk, waardoor Partizan Belgrado en de andere negen clubs er weer zes punten bijkregen. Op de laatste wedstrijddag greep Partizan de titel. De bond ging tegen de beslissing van de rechter in beroep. Zou dat beroep toegewezen worden, dan komt het kampioenschap bij Vardar Skopje. Fifa-secretaris Josef Blatter heeft de Joegoslavische bond echter aangeraden zijn beroep in te trekken en de clubs te verplichten zich, op straffe van uitsluiting, neer te leggen bij de beslissing van de bond. De Fifa verwerpt principieel het inschakelen van de burgerrechter bij geschillen tussen clubs en bonden.

Basketball-uitslagen

ORANJESTAD — Op het RCA- terrein werden de wedstrijden voor Aruba Basketball Bond (ABB) voortgezet.

In de A-klasse dames behaalde NWIWA een 44-16 overwinning op Leonisa Sport na met de rust reeds een voorsprong te hebben genomen van 12-7. Lili Arends scoorde voor Leonisa tien punten en Brunnings voor NWIWA vijftien punten.

In de daarop volgende A-klasse wedstrijd voor heren won RCA met 65-59 van Gaby's Sport Rebels. Bij de rust stond RCA met één punt achter, namelijk 33-34. Jules Robinson scoorde 25 punten voor Gaby's Sport en Igmar Davelaar evenveel voor RCA.

Zondag 28 juni:

Catamaran-wedstrijden met monohull-race

WILLEMSTAD — Zondag 28 juni organiseert watersportvereniging Jan Sofat open Catamaran wedstrijden. Er zullen twee wedstrijden worden gevaren.

De eerste wedstrijd vangt om 11.00 uur aan. De tweede om 15.00 uur. Iets heel bijzonders zal de aparte monohull-wedstrijd worden. Het is hierbij de bedoeling om op het traject tussen tank 14 en de vlaggemast zo lang mogelijk op één hull te blijven varen. De cat die dit in tijd het langst volhoudt, wordt de winnaar. Deze 'wedstrijd' vangt om 13.30 uur aan. Dat dit een spectaculair gezicht zal zijn, behoeft geen betoog. Het risico dat de boot te hoog met de andere hull uit het water komt, en om kan slaan, evenmin.

De prijzen voor deze wedstrijden worden beschikbaar gesteld door Surprise en zijn beslist de moeite waard. De wedstrijdleiding is in handen van Allard Deelstra, terwijl de algehele coördinatie berust bij Hans van de Straaten. Men kan zich op de wedstrijddag tot 10.30 uur inschrijven te Jan Sofat. Per catamaran betaalt men dan fl. 5,-. Verder informatie is te verkrijgen via telefoon 671387.

Frank Stapleton (mach. United) tekent voor twee jaar bij Ajax

AMSTERDAM — Frank Stapleton (31) tekent dinsdag een tweejarig contract met Ajax. Volgens Arie van Eijden, directeur van de Amsterdamse club, zijn alle problemen in de transfer van de Ierse international van Manchester United naar Ajax uit de weg geruimd. Stapleton zal volgende week op zijn gemak een huis gaan uitzoeken in de omgeving van Amsterdam.

De Deen Søren Busk kan vrijwel zeker mee bij die huizenjacht. Maandag wordt volgens Van Eijden de laatste obstakels in diens transfer van Monaco naar Ajax geslecht. De 34-jarige Deen moet wegens de optie, die Monaco nog voor een jaar op zijn diensten heeft, geld opbrengen. Ajax wil meegaan in het afkopen van die optie. De in Spanje vakantie vierende Van Eijden is in overleg met voorzitter Harmsen die zaak maandag trachten af te sluiten.

De zaak van Frank Rijkaard, die bij zowel Ajax als PSV een overeenkomst ondertekende, is door Ajax deze week volledig in handen gegeven van juristen. De clubbesturen hebben onderling geen contact meer in deze affaire. Van der Eijden verwacht op korte termijn geen oplossing in het conflict.

Ajax houdt linkervleugelverdediger Peter Boeve (30) het liefst aan zijn, tot de zomer van 1988 doorlopende, contract. Boeve, die slechts aan het slot van het zware voetbalseizoen in de basis van Ajax verscheen, wil volgend seizoen niet meer de van reserve en is op zoek naar een nieuwe club. "Als Boeve met een kandidaat-werkgever komt, dan willen we praten. Maar het liefst houden we hem, omdat we een brede selectie nodig hebben voor een lang seizoen", stelde Van Eijden.

VOETBAL/DEN HAAG — FC Groningen heeft zich voor het komend seizoen versterkt met de 19-jarige vroegere Uefa-international Erik Manders. Bij Emmen tekende Gerrie Schaap, afkomstig van Telstar, een eenjarig contract. Edu Landlale verlaat Emmen, hij gaat terug naar Utrecht. Heerenveen kondigde Willem Brouwer aan dat hij kan vertrekken, Ype Anema liet de Friese club weten zelf weg te willen. Marten Dijk tekende daarentegen een verbintenis van een jaar bij Heerenveen.

Ingezonden

Ons protectie-drama

HET IS Piet Eddine, na veel schelden en geholpen door de tijdbom van Navarro, gelukt om de protectie- harnas van Marco te doorboren. Onze vriend Marco is al jaren bezig onze gemeenschap te kelderen met zijn protectie- fobia en het is toch heel komisch, dat eindelijk "kladblokjes" misschien verandering in het beleid zullen brengen.

Ik ben echter bang dat er, à la Curaçao, niet veel gaat veranderen. Don Martina heeft via de tv gemeld, dat de regering begin volgende maand lui uit alle groeperingen van onze gemeenschap samen zal doen komen om samen uit te kienen hoe het protectiebeleid gevoerd zal moeten worden. Dit klinkt mooi. Dit klinkt democratisch en efficiënt, maar wat houdt het in? Naar mijn mening het volgende:

- Piet Eddine wordt geholpen.
- De DP krijgt zijn eremedaille en een commissie van beroep zal waarschijnlijk worden benoemd.
- En de MAN-fractie in de regering wast, onder het toeziend oog van Marco, de handen in onschuld.

Het gebruikelijke heeft daarmee weer zijn verloop gehad en ons eiland gaat zich hierna misschien in een nog ergere dwangbuis steken dan die van Marco. Correct en degelijk zou in dit geval zijn geweest indien de regering haar zienswijze en plannen qua protectie nu al kenbaar maakt. En van de zijde van de andere groeperingen, die aan tafel zullen gaan met de regering moet hetzelfde gevraagd worden, zodat het volk van te voren zal weten wat voor stromingen er in de verschillende groeperingen zijn en welke richting men waarschijnlijk wil inslaan, om aan de bel te kunnen trekken voordat het te laat is.

Ik neem aan dat dit «wishful thinking» is en dat zoiets niet gaat gebeuren. Daarom wens ik weer eens gedachten omtrent protectie te uiten om hierdoor wat invloed uit te oefenen op de panel, die gevormd zal worden.

Ik vind dat wij in de handelswereld van ons eiland protectie ver op de achtergrond moeten drukken. Ik neem aan dat practisch iedereen op ons eiland, waar nodig, een lichte protectie accepteert, maar niet een éénmans fobia waarbij zware protectie wordt gegund, die soms zelfs overslaat tot alleenrecht.

Protectie is in feite voor rijke landen. Voor landen, die bedeeld zijn met materie uit eigen boezem (grondstoffen, landbouw etc.), die hen economische zelfstandigheid bezorgt en niet voor een klein eiland, dat zich moeilijk kan bedruipen. Zeker moeten wij eigen industrieën, tot welke hoogte dan ook, beschermen en bevorderen, maar dit moet voorzichtig gebeuren. Alleen recht is uit den boze en mag zich niet voordoen in onze handel en protectie zelf moet van die aard zijn, dat het concurrentie element te allen tijde blijft bestaan. Ook moeten wij voor ogen houden dat ongebreidelde protectie indruist tegen de bevordering van zowel toerisme als onze handel in het algemeen. Het leven op ons eiland wordt duurder, kwaliteits- artikelen worden moeilijk of niet verkrijgbaar, er ontspruiten monopolies, de concurrentie valt weg en een toestand van apathie treedt in en al deze factoren kunnen ons eiland slechts de put in helpen.

Ik vind, dat wil een eiland als ons Curaçao het socialisme schuwen en de "kapitalistische" koers waaraan wij gewend zijn en die het toerisme als noordpunt heeft, blijven aanhouden, dan doen wij onder deze omstandigheden het beste om zeker te stellen, dat ons protectie- beleid slechts een lichte inslag zal hebben op onze handel door het slechts in één alinea op te nemen in onze wetboeken. Deze alinea kan dan luiden:

"Handelsprotectie zal aan bedrijven werkzaam op Curaçao en/of nog op te richten op Curaçao, door middel van het heffen van opcenten op de invoer oftewel extra premie op de uitvoer, tot een percentage van niet hoger dan dertig procent, gegund worden wanneer de protectie- commissie, zoals omschreven in haar statuten zulks gemotiveerd bekrachtigt en de hoogte van het protectie percentage aangeeft.

Er moet natuurlijk een protectie- commissie benoemd worden en de richtlijnen voor deze commissie moeten heel zuiver vastgesteld worden.

Ik hoop dat bovenstaande mee zal werken tot een begripsvorming in deze materie en ik wens Theo Tijssen en allen, die hieraan zullen werken, sterkte toe.

ELIAS BARKMEYER

Volgens Casseres bij overhandiging verslag:

Symposium is een goed begin maar verdere stappen zijn even belangrijk

WILLEMSTAD — Bij de officiele overhandiging aan Ronald Casseres van het verslag van het symposium over de Verkeersveiligheid, dat vorige week in de aula van de UNA werd gehouden, benadrukte de gezaghebber dat het symposium de eerste stap was naar een veiligere verkeers- situatie, maar dat verdere stappen minstens even belangrijk zijn.

In zijn dankwoord aan de VVV als initiatiefnemer en aan de overige deelnemende instanties zei hij enigszins verrast te zijn dat hij het verslag zo snel na het symposium al in ontvangst mocht nemen. Dit was volgens hem een teken dat de organisatoren het niet bij een symposium zouden laten zitten. Hij verzekerde de voorzitter van de VVV, Candelaria, die het verslag aan hem overhandigde ervan dat het gedeelte aanbevelingen voor de overheid naar voren gebracht zullen worden in het Bestuurscollege om te bestuderen wat ermee gedaan kan worden.

Alle onderwerpen die op het symposium naar voren zijn gebracht zijn in het verslag opgenomen. "Wij willen hiermee laten zien dat het niet alleen bij een symposium zal blijven en dat wij niet op het oude spoor verder gaan", zo verzekerde de VVV-voorzitter. Candelaria haalde in het kort nog even de aanbevelingen aan die op het symposium zijn gedaan en die tevens in het verslag zijn opgenomen. Een van de belangrijkste vond hij de aanbeveling tot het vormen van een stuurgroep die verkeersveiligheid in alle opzichten na moet streven en er vooral voor moet zorgen dat er follow- up's komen zodat dit verslag niet in de vergetelheid raakt.

De vorming van deze stuurgroep is echter nog in een zeer pril stadium. "Wat wij willen is deze stuurgroep een status geven, bijvoorbeeld van verplicht adviesorgaan", aldus Candelaria, "de invloed die de stuurgroep dan uit kan oefenen is veel groter". Volgens Candelaria hebben al verschillende eilandsraadsleden interesse getoond voor het uitwerken van de punten die op het symposium naar voren zijn gebracht. "Wij willen echter niet dat de "verkeersveiligheid een politiek issue wordt omdat het een zaak is waar de gehele eilandsraad zich mee bezig moet houden en niet één partij".

Bij de officiele overhandiging waren alle sprekers van het symposium aanwezig. Verschillende onderwerpen, die ook tijdens het symposium aan de orde waren geweest, kwamen weer naar voren. Zo was de aanpassing van de verkeers- wetgeving een van de discussie- punten. In de aanbevelingen, gedaan tijdens het symposium, wordt gevraagd om het scheppen van de mogelijkheid om de "pakkans" van overtreders te vergroten door middel van electronische apparatuur. Bijvoorbeeld bij het rijden door een rood stoplicht, dat overigens bij een zeer groot gedeelte van de bevolking grote ergernis opwekt.

Infrarode camera's kunnen, wanneer een auto door een rood stoplicht rijdt, de auto en het nummerbord op de foto vastleggen. Op die manier kan de eigenaar van de auto achterhaald worden. Deze kan echter alleen gestraft worden wanneer hij zelf in de auto heeft gereden, dus wanneer hij volgens de huidige wet de dader is. Beweert hij echter dat niet hij het was die op het bewuste moment in de auto zat maar een willekeurig ander persoon dan kan hij niet bekeurd worden omdat hij dan geen dader meer is. Aanpassing van het begrip "daderschap" is in dit geval een oplossing, zo verklaarden Hoofdcommissaris van politie Fred Wiel en substituut- officier van Justitie Gorsira. De "dader" moet in dat geval volgens de wet de eigenaar van de auto worden en niet de chauffeur die op het bewuste moment de auto bestuurde. Ditzelfde geldt voor het uitschrijven van bonnen voor parkeer- overtredingen. Als de eigenaar van de auto zegt dat hij zijn auto daar niet geparkeerd heeft, dan kan er geen procesverbaal opgemaakt worden.

Volgens Fred Wiel moet bij de aanpassing van de wet overigens wel ingespeeld worden op de huidige verkeers- situatie. Volgens de huidige wet mag er bijvoorbeeld niet rechts ingehaald worden. Practisch niemand stoort zich er echter aan of hij nu links of rechts inhaalt. Bij een nieuwe wet zou ingevoerd moeten worden dat er zowel links als rechts ingehaald mag worden, zoals ook in het Amerikaanse systeem. Ten eerste is het goed voor de doorstroming van het verkeer en ten tweede is iedereen aan dit systeem gewend. Streng optreden tegen rechts- inhalers zou alleen maar verwarring veroorzaken.

De aanpassing van de verkeers- wetgeving is trouwens al eerder naar voren gebracht in de vorm van een nieuw wetsontwerp, zo verklaarde Gorsira vorige week tijdens het symposium. In eerste instantie duurde dit vrij lang omdat met het indienen van het wets- ontwerp gewacht werd totdat Aruba haar Status Aparte kreeg. Fred Wiel voegde daaraan toe dat acceptatie van het ontwerp toen is mislukt omdat Verkeer een eilandsaangelegenheid was geworden, terwijl het wets- ontwerp een landsverordening was. Sinds die afwijzing is de draad niet opnieuw opgepakt, aldus de hoofdcommissaris.

Het punt waar de meeste deelnemers van het symposium het over eens waren, en waar de aanbevelingen in het verslag ook op wijzen, is de verandering van de mentaliteit van de weggebruikers. Dit zou bewerkstelligd kunnen worden door een uitgebreider lesprogramma op de basis- school en extra cursussen voor volwassenen, bijvoorbeeld bij verlenging van het rijbewijs. Aan de andere kant moet er een zodanige verkeers- situatie geschapen worden dat verkeersdeelnemers niet meer zo snel geneigd zijn om een overtreding te begaan, zo kwam naar voren op het symposium. Deze taak ligt bij de instanties die invloed op het verkeer uitoefenen, zoals de Dienst Openbare Werken, de politie en de Dienst Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting. Concrete ideeen voor veranderingen moeten daarvoor nog komen.

WILLEMSTAD — De voorzitter van de Vereniging Veilig Verkeer (VVV) overhandigde donderdag het eerste exemplaar van het verslag van het symposium over veiligheid in het verkeer, dat vrijdag 12 juni op de UNA werd gehouden, aan gezaghebber Casseres. De gezaghebber zei verrast te zijn dat dit verslag zo snel na de afronding van het symposium al gereed was.

"Een teken dat de organisatoren het niet bij een symposium laten zitten", aldus Casseres, "maar dat zij verdere stappen zullen ondernemen om de veiligheid in het verkeer te verhogen".

Op de foto vlnr: Hoofdcommissaris Fred Wiel, voorzitter van de Nederlands Antilliaanse Vereniging voor automobiel Assuradeuren, F. Croes, voorzitter van de VVV, R. Candelaria, gezaghebber Ronald Casseres en coördinator van het symposium G. Da Costa Gomez.

Leven weer normaal in Panama-stad

PANAMASTAD — Het normale leven heeft in de Panamese hoofdstad weer zijn beloop hernomen na een week van geweld en onrust als gevolg waarvan de noodtoestand werd afgekondigd. Deze blijft voorlopig van kracht. De onrust begon toen de met pensioen gestuurde kolonel Roberto Diaz Herrera onthullingen ging doen over stembusfraude en dodelijke aanslagen op onder meer de toenmalige sterke man, generaal Omar Torrijos. Dagenlang lag het openbare leven nagenoeg stil in de hoofdstad omdat het bedrijfsleven meedeed aan een algemene protest- staking waarbij men het vertrek van de huidige regering eiste en van de sterke man generaal Manuel Antonio Noriega.

Diaz bij eerste steenlegging:

Met nieuwe hallen op voorhand beschikking over genoeg ruimte

WILLEMSTAD — Met de bouw van de twee nieuwe industrie- hallen in het Industrie- park Brievengat hoopt de opdrachtgever Curinde NV aan de bestaande vraag naar ruimte te kunnen voldoen alsmede op voorhand over ruimte te beschikken. Zo wordt de vestiging van nieuwe en de uitbreiding van bestaande industrieëen mogelijk gemaakt.

Dit verklaarde gedeputeerde Agustin Diaz gisteren bij de eerste steenlegging van de fabrieks- hallen B I en B II op het industrie terrein van Brievengat. Volgens Diaz is het zo dat over de gehele wereld investeerders niet geneigd zijn te investeren in fabrieks- gebouwen tenzij het bedrijf specifieke eisen aan het gebouw stelt. Daarom is het noodzakelijk dat dit soort, "voor verschillende doeleinden geschikte", gebouwen voorhanden zijn, aldus Diaz.

Op dit moment zijn er 19 industrieën in Brievengat gevestigd en dat aantal zal nog dit jaar oplopen tot 25, zo zei de gedeputeerde. Door de toename van het aantal vestigingen en door de uitbreidingen raakt het park volgebouwd en ontstaat de noodzaak om het park uit te bouwen, aldus Diaz. Volgens hem zijn de plannen voor uitbreiding van het terrein reeds goedgekeurd voor de financiering uit gelden van Nederlandse Ontwikkelings- hulp. Het Bestuurscollege geeft de volledige medewerking aan Curinde NV zodat het benodigde terrein beschikbaar komt zodat op korte termijn met de uitbreiding begonnen kan worden.

De nieuw te bouwen hallen waarvoor Diaz de eerste steen legde krijgen een gezamelijke oppervlakte van bijna 5400 vierkante meter. De totale kosten komen op ongeveer 2,8 miljoen en worden voor de helft gefinancierd uit ontwikkelingsfondsen, voor een kwart uit de lokale financiele sector en voor een kwart door Curinde zelf. Het ontwerp van de hallen is van de Dienst Openbare Werken, die tevens de directie voert en de uitvoering is toevertrouwd aan de NV Betonbouw.

WILLEMSTAD — Na twee jaar van moeizame onderhandelingen die regelmatig stagneerde, rechtszaken opleverden en een tweetal stakingen, kon gistermiddag dan toch een compromis-overeenkomst getekend worden tussen de vakbond CBV en het bestuur van de stichting Birgen di Rosario waaronder Huize Welgelegen valt, het Richardustehuis en het Open Bejaardenwerk. De cao die ondertekend werd is echter slechts tot 30 juni van kracht. Het was echter noodzakelijk om actie te ondernemen omdat de voormalige cao al vanaf 1982 verlopen is. Hetgeen gisteren ondertekend is vormt volgens voorzitter Daphne Kibbelaar van de CBV een goede basis voor verdere cao onderhandelingen die deze maand nog op gang worden gebracht. Tevens is deze overeenkomst volgens hem een waarborg dat de onderhandelingen nu beter zullen verlopen en het personeel heeft de zekerheid dat hun arbeidsvoorwaarden er niet verder op achteruit zullen gaan.

Op de foto: Daphne Kibbelaar met naast hem dokter Zwart, voorzitter van de Stichting Birgen di Rosario. Verder enige personeels- en bestuurs- leden van de vakbond op de foto.

Garage Cordia ontvangt bevestiging uit Japan

WILLEMSTAD — Garage Cordia heeft eind deze week nog de schriftelijke bevestiging gekregen uit Japan dat van de wagens die in het kader van een speciale service-campagne terug geroepen worden naar de fabriek, er geen enkele naar Curaçao is geëxporteerd.

De Amigoe berichtte eerder deze week al over de terugroepactie in verband met mogelijke problemen aan de electronische ontsteking van een viertal modellen Toyota.

Alhoewel het model Corolla wel op Curaçao verkocht wordt, had Garage Cordia geen bericht ontvangen uit Japan dat ook modellen die hier waren ingevoerd tot de groep behoorden waaronder mogelijk problemen zouden kunnen ontstaan. Naar Johnny Schnog in eerdere verklaringen al liet weten, gaat het waarschijnlijk om auto's met electronische ontsteking die helemaal niet op Curaçao worden ingeïmporteerd.

Toch werd door Garage Cordia om bevestiging gevraagd bij de de fabriek in Japan die direct een telex terug stuurde met de mededeling dat Garage Cordia inderdaad geen modellen heeft ontvangen die terug geroepen moeten worden, zo liet Johnny Schnog weten.

Vaderdag in Las Palmas

WILLEMSTAD — Er is volop gelegenheid om de vaders dit weekeinde te verwennen. Over het hele eiland worden activiteiten georganiseerd. Zo ook heeft het Las Palmas Hotel zondagmiddag vanaf 12 uur een speciaal feest- programma waar niet alleen de vaders welkom zijn, maar ook de rest van de familie. Vanaf 12 uur wordt een BBQ-buffet geserveerd. Daarnaast is er muziek zodat gedanst kan worden, terwijl ook het zwembad ter beschikking staat van eenieder die even wil afkoelen. Om 1 uur is een optreden van de Las Palmas Star Dancers gevolgd door een Tanga Modeshow om 2 uur. Terwijl voor het BBQ- buffet uiteraard een bedrag in rekening wordt gebracht, zijn de overige activiteiten gratis toegankelijk.

Ook vanavond is er een modeshow in het Las Palmas Hotel. Deze gratis show van G & F Collection die gehouden wordt in de Tennisgarden begint om 8 uur 's avonds. Direct na de show is er mogelijkheid tot het kopen van de kleding.

Newsweek: Rode Kruis embleem misbruikt door de contra's

GENEVE — Het Internationale Rode Kruis heeft indirect gereageerd op berichten als zouden de contra's misbruik maken van het erkende Rode Kruis- embleem bij hun acties op Nicaraguaans grondgebied.

Het Internationale comite van het Rode Kruis heeft namelijk in een verklaring er nogmaals op gewezen dat in de Conventie van Geneve precies is vastgelegd dat het Rode Kruis- embleem alleen mag worden gebruikt ter bescherming van zieken en gewonden en van hen die bij de verzorging van deze patienten betrokken zijn. Het gebruik van het embleem onder andere omstandigheden is niet alleen in strijd met deze conventie maar kan bovenal betekenen dat gewonden en zieken humanitaire hulp onthouden wordt, waarop zij eigenlijk recht hebben.

In een recente editie van het Amerikaanse weekblad Newsweek werd melding gemaakt van het feit dat de contra's op een helicopter het Rode Kruisteken hadden aangebracht waarmee militaire voorraden werden aangevoerd. Newsweek publiceerde daarvan ook een foto.

Londen mindert aantal troepen op Malvinas

LONDEN — Londen gaat in juli het aantal eenheden op de Malvinas- eilanden verminderen. Exacte cijfers wilde men niet geven.

Volgens de Britse pers zal een groep van zeshonderd militairen worden vervangen door tweehonderd manschappen. Van Labour- zijde is door George Foulkes gevraagd dat de reductie van het aantal militairen wordt gevolgd door onderhandelingen met Argentinie over de toekomst van deze eilanden. In 1982 werd er een oorlog uitgevochten tussen Argentinie en Engeland over de Malvinas- eilanden. Minister Dante Caputo van Buitenlandse zaken van Argentinie zei dezer dagen dat hij op een Britse reactie wacht op het Argentijnse aanbod om de discussie over de eilanden te heropenen.

Nieuw bestuur

Bijeenkomst APLA was succesvol

WILLEMSTAD — De jaarlijkse bijeenkomst van de Antillean Public Library Association (APLA) had ditmaal als thema "community information". Hiermee wordt die informatie bedoeld die nodig is voor het oplossen van problemen die mensen in het dagelijks leven tegen komen, zowel gericht op individuen als op groepen.

Op de bijeenkomst kwamen visies op dit onderwerp uit Nederland, Venezuela, de Verenigde Staten en Aruba naar voren. Uit Venezuela kwam Ana Delon, werkzaam bij een Openbare Bibliotheek aldaar. Zij is al enige tijd bezig met het onderzoeken van dit onderwerp en zij vertelde over haar ervaringen. De directeur van Curom Z-86, Orlando Cuales gaf zijn standpunt over een eventuele samenwerking tussen de media en de bibliotheek op het gebied van "community information". Workshops en evaluaties die hierna volgden werden verzorgd door Billy Hoogenbergen en Glenda Hansen van de sektie Vorm en Opleiding van het Eilandgebie Curaçao.

Tijdens de laatste algemene ledenvergadering van de APLA werd een nieuw bestuur voor deze vereniging gekozen. Ronald Colastica (Curaçao) is voorzitter geworden, Marvis Amerikaan (Curaçao), secretaris, Olivia Figaroa (Aruba), vice- voorzitter en Felicia Thomas (St Maarten), penningmeester. De nieuwe commissarissen zijn Marvis MacDonald (Curaçao), Alton Gordon (Curaçao), Dorothy Cicilia (Bonaire), Moveda Lesley (St. Eustatius) en Edwarda Richardson (Saba).

WILLEMSTAD — De Stichting Kadena herdacht in het Blindencentrum aan de Corrieweg haar eerste lustrum. De stichting, die zich tot doel stelt sociaal- educatieve en culturele projecten te sponsoren, telt momenteel ongeveer 200 leden, wier maandelijkse contributie Kadena in staat stelt op financieel gebied bij te dragen aan de sociaal- educatieve en culturele ontwikkelingen binnen de gemeenschap. Op de foto het bestuur van de jubilerende stichting onder voorzitterschap van Eus Anthony.

WASHINGTON — De kapitein van het VS- fregat Stark dat in mei in de Golf door Iraakse Exocet- raketten werd getroffen moet voor de krijgsraad komen, aldus schout bij nacht Sharp die de leiding had bij het onderzoek. Er kwamen 37 soldaten toen om het leven.

Vlak voor algemene vergadering van indianen

Honduras zet twee indiaanse leiders uit

TEGUCIGALPA — De Hondurese regering heeft twee leiders van het anti- Sandinistische indiaanse verzet het land uitgewezen. Zij wilden een vergadering bijwonen van verschillende Indiaanse verzetsgroepen welke in Honduras werd gehouden met als doel dit verzet tegen Managua te bundelen.

De Hondurese migratie- autoriteiten bevestigden dat men Roger Hermann en Adan Artola de deur had gewezen. Zij waren beiden in de hoofdstad woonachtig waar zij de leiding hadden over een propaganda- bureau. Beide mannen maakten regelma[...] reizen naar Nicaragua en n[...] de Verenigde Staten. Beide i[...] anen betwistten elkaar de [...] ding van wat genoemd wordt [...] eenheid van de volkeren v[...] Atlantische kust van Nica[...] gua" oftewel KISAN. Naar [...] hoogste post bij Kisan streeft [...] Fagot Muller die deze functie [...] heeft bekleed. Hermann en A[...] la werden door Honduras op[...] pakt en kort daarop op een co[...] merciele vlucht met beste[...] ming Miami gezet. Dit gebeu[...] omdat "zij de wetten en de go[...] gewoonten schonden, de open[...] re orde in gevaar brachten [...] omdat zij misbruik maakten [...] de nationale waardigheid". [...] dus ambtenaren van de Vre[...] delingen- politie die niet bij [...] me wilden worden genoemd.

Van zijn kant merkte de [...] rectreur van de Militaire v[...] lichtings- dienst, kolonel Ma[...] el Suarez Benavides, op dat [...] wel Hermann als Artola [...] vraagd was het land te verla[...] omdat zij openbare verklaring[...] hadden afgelegd over de bije[...] komst van de indiaanse leid[...] Deze bijeenkomst werd geh[...] den in Rus Rus. Zij stonden op [...] punt naar dit plaatsje af te rei[...] toen de politie hen oppakte. [...] Rus ligt driehonderd kilome[...] ten noordoosten van Tegucig[...] pa en minder dan twintig ki[...] meter van de grens met Ni[...] ragua.

Op deze bijeenkomst kwam [...] duizend indianen bijeen van [...] verschillende stammen en [...] vechtsgroepen. Een van de tak[...] van deze algemene vergader[...] was het kiezen van een nieuw [...] stuur en het uitstippelen van [...] nieuwe strategie tegen het [...] wind in Managua. Het was [...] zesde vergadering van deze so[...] op Hondurees grondgebied si[...] 1979. Fagot Muller die pres[...] was werd in september 1985 [...] uit Honduras gezet. De Hon[...] rese regering ondersteunde [...] organiseren van de indiaan[...] vergadering. De duizend ver[...] genwoordigers van de 256 Ni[...] raguaanse gemeenschappen a[...] de Atlantische kust vertege[...] woordigen zo'n tweehonderdd[...] zend indianen. Kisan bestaat [...] tweeduizend krijgers.

*****

YAMOUSSOUKRO — Na zijn [...] zoek aan Liberia heeft Israels p[...] mier Shamir de Arabische sta[...] verweten dat men Israels stre[...] dwarszit om de relaties met zwa[...] Afrikaanse staten te verbeter[...] Shamir bezoekt ook de Ivoorkust [...] eerder deed hij Togo aan, dat kort [...] leden de relaties met Israel h[...] stelde.

*****

Conclusie gezamenlijk rapport ICFTU en ILO

Beperking vakbondsrechten komt in veel landen voor

GENEVE — Niet alleen regeringen van socialistische staten beperken de vakbondsrechten van hun burgers, maar ook regeringen van landen met een lange democratische traditie, met name Nederland en Groot- Brittannie.

Dit is de conclusie van het rapport dat de internationale federatie van vakbonden ICFTU dinsdag in Geneve samen met de internationale organisatie van de arbeid ILO publiceerde. De ICFTU stelt sinds vier jaar jaarlijks een overzicht samen van schendingen van vakbondsrechten overal ter wereld.

Zuid- Afrika heeft volgens het ICFTU het hoogste aantal arrestaties van vakbonds- leden op zijn naam staan: ongeveer 3.400 van de in totaal 4.500 door de ICFTU gesignaleerde gevallen. De ICFTU telde meer dan 200 vermoorde vakbondsmensen, onder wie alleen al 190 in Brazilie in 1986 tijdens conflicten met landeigenaars die moordcommando's inzetten tegen leden van boerenbonden.

De ICFTU signaleerde dat de Sovjetunie verscheidene activisten heeft vrijgelaten van de onafhankelijke vakbond SMOT in ruil voor de belofte dat zij hun pogingen zouden opgeven om vrije vakbonden te vormen. Polen zou nog steeds 175 leden van het verboden vakverbond Solidariteit vasthouden. Ook de Tsjechoslowaakse regering wil niets weten van vrije vakbonden, wat volgens het ICFTU uit de onderdrukking van de jazz- sectie van de vakbonden van musici.

Turkije heeft tot nu toe slechts enkele kleine wijzigingen in zijn arbeids- wetgeving aangebracht, ondanks beloften dat wetten verregaand aangepast zouden worden aan het principe van de vrijheid van vereniging. De voortgaande schendingen van de mensenrechten blijkt volgens de ICFTU onder meer uit de gevangenis- straffen van vijf tot tien jaar die meer dan 260 leden van de linkse vakverbonds- federatie DISK hebben gekregen.

Nederland en Groot- Brittannie beperken de onderhandelings- vrijheid van vakbonden door invoering van loonstops. De ernstigste aantasting van de rechten van werknemers in een Westerse democratie wordt volgens de ICFTU gevormd door het verbod op vakbonds- lidmaatschap voor werknemers van een Brits spionage- centrum in Cheltenham.

Cào ontbonden verklaard, bedrijfsleiding naar huis gestuurd

President Balaguer grijpt in bij Dominicaanse energie-crisis

SANTO DOMINGO — President Joaquin Balaguer heeft ingegrepen in de energie- problematiek waarvoor de Dominicaanse Republiek zich geplaatst ziet. Dit ging gepaard met ontslagen op hoog niveau en met het ontbinden van de van kracht zijnde cao.

President Balaguer riep de noodtoestand uit voor het staatsbedrijf dat moet zorgen voor de electriciteits- voorziening. Tegelijkertijd ontsloeg hij onder meer de administrateur van dit overheids- bedrijf en diens waarnemer terwijl de vakbond welke het personeel bij dit bedrijf vertegenwoordigt te horen kreeg dat de cao niet meer van kracht is. De bijna blinde en bejaarde president maakte een en ander bekend in een "energieke toespraak" waarin hij het had over "de ernstige crisis" waarmee het bedrijf kampt. Meteen beval hij de strijdkrachten en het politie- apparaat "alle maatregelen te treffen welke nodig zijn om te kunnen garanderen dat de stroom- voorziening aan de bevolking ongehinderd doorgaat, juist ook omdat deze bevolking de laatste weken het meest getroffen werd door de energie- crisis". In de voorbije vier weken namelijk werd de Dominicaanse Republiek voortdurend geconfronteerd met langdurige stroom- onderbrekingen als gevolg van de problemen welke zich voordeden bij de fabrieken waar de stroom verwekt werd. Ook waren die problemen het gevolg van het ontbreken van brandstoffen.

Er is eerder al gesproken over het aankopen van electriciteit van Puerto Rico waartoe via de zeebodem een kabel gelegd zou moeten worden tussen Puerto Rico en het Dominicaanse vasteland. Tegen dit plan werden vele bezwaren gemaakt, ook door de vakbond bij het stroom- bedrijf. Ook van politieke zijde werden bezwaren aangevoerd. Het recente herhaaldelijk uitvallen van de stroom echter heeft onder meer bij het bedrijfsleven veel kritiek losgemaakt. Maar ook de gewone bevolking uitte zijn onvrede hierover. De populariteit van de regering van Balaguer daalde zienderogen, hetgeen uiteindelijk leidde tot het ingrijpen door de president.

Een der maatregelen is dat voorlopig vijf miljoen dollar wordt uitgetrokken voor betaling aan het buitenlandse mijnbedrijf Falconbridge voor het koppelen van zijn electriciteitsfabriek op het Dominicaanse stroomnet voor de levering van stroom. Ook gaf de president opdracht tot hervatting van de werkzaamheden voor de bouw van een waterkracht- project door de buitenlandse ondernemingen General Electric en Sate. Als gevolg van een polemiek tussen de regering van president Salvador Jorge Blanco en de bouwbedrijven werd dit project indertijd stopgezet.

De vakbond van het personeel in de stroom- voorziening reageerde erg gepikeerd op het onverbindend verklaren van de cao. De bond zei dat men zijn recht zal zoeken en dat men de regering zal houden aan de nakoming van de cao- voorwaarden. Men noemde het optreden van Balaguer "arbitrair". Deze vakbond wordt gezien als een der meest machtige organisaties van het land. De eerste stap welke men heeft genomen is het verzoek via zijn voorzitter Eleazar Batista Matos voor een gesprek met de president over de energiekwestie. Van het verloop van dit gesprek zal het afhangen of men tot andere maatregelen zal besluiten.

Breuk binnen PRD dreigt

Grootste Dominicaanse oppositie-partij volop in problemen

SANTO DOMINGO — De grootste oppositie- partij van de Dominicaanse Republiek, de Revolutionaire Dominicaanse partij (PRD), bevindt zich in een van zijn meest kritieke perioden als gevolg van interne ruzies en verdeeldheid, zo geven zijn leiders toe. De partij lijkt onderweg naar een breuk.

De voormalige burgemeester van Santo Domingo, Jose Francisco Pena Gomez, en de voormalige presidents- kandidaat, tevens voorzitter van het parlement, Jacobo Majluta, zijn in een bikkelharde polemiek met elkaar verwikkeld geraakt. Pena Gomez vergaderde dezer dagen met zo'n vijfduizend aanhangers en uitte bij die gelegenheid de beschuldiging aan het adres van Majluta dat deze probeert de partij te doen breken. Hij maakte van zijn voorrechten als PRD-voorzitter gebruik door aanhangers van Majluta in het bestuur aan de kant te schuiven. Pena Gomez mag hierbij rekenen op de aanhang van ex-president Salvador Jorge Blanco. Deze vormt de derde partij binnen de PRD.

Overigens heeft Majluta vastgesteld dat Pena Gomez aan het rebelleren is binen de partij door te proberen via decreten de partij te besturen. Onderlinge spanningen zijn niets onbekends in de partij. In 1973 namelijk leidden dergelijke spanningen rond ex-president Juan Bosch tot een breuk, die toen zijn Dominicaanse Vrijheidspartij oprichtte welke meer links georienteerd is.

Amerikaanse marine niet blij met Reagans plannen

Tanker-bescherming druist in tegen militaire realiteit

WASHINGTON — In militaire kringen, ook in Verenigde Staten, twijfelt men aan de mogelijkheid of de VS met het escorteren van bijvoorbeeld Kuweitse tankers inderdaad iets kan doen aan hun bescherming tegen aanvallen van de kant van Iran. Ook in regerings- kringen in Washington leeft deze twijfel.

"De defensie- systemen van oorlogsschepen zijn hoofdzakelijk bedoeld om raket- aanvallen af te slaan, die worden uitgevoerd op het eigen schip en niet op de vaartuigen, die zij escorteren", zegt de gepensioneerde admiraal Julian Lake, voormalig hoofd van het commando voor electronische oorlogvoering van de Amerikaanse marine. "In de Golf zullen we waarschijnlijk gedwongen zijn een vliegtuig neer te halen voor het een raket afvuurt op een koopvaardijschip, tenzij dat schip zelf over een eigen afweer beschikt". Het afschieten van metaaldeeltjes door een oorlogsschip is volgens Lake waarschijnlijk niet voldoende om een raket af te leiden, die op weg is naar een verderop gelegen civiel schip.

Ronald O'Rourke, een vooraanstaand marine- deskundige van de onderzoeksdienst van het Congres, zegt dat de "standard"-afweerraketten van Amerikaanse marineschepen er al een flinke dobber aan zullen hebben om een raket onschadelijk te maken die, vlak over het wateroppervlak scherend, op hen afkomt. Laat staan een in konvooi varend vrachtschip, aldus O'Rourke. Een gepensioneerde marine- officier, die anoniem wil blijven, verklaart dat het op zijn best onzeker is of een standard-raket in staat is om een relatief langzaam aanvalswapen als de Franse Exocet- raket neer te halen.

Volgens O'Rourke kampen vooral de kleinere Amerikaanse oorlogsschepen, zoals de torpedojagers en fregatten, die in de Golf zijn gestationeerd met grote problemen. Het fregat de Stark bleek niet in staat zich te beschermen tegen twee Exocet- raketten, die op 17 mei werden afgevuurd door een Iraaks gevechts- vliegtuig. Zevenendertig doden bedroeg de tol. Civiele deskundigen, zoals John Pike van het genootschap van Amerikaanse wetenschappers, meent dat het (on)vermogen van de USS Stark om zichzelf te beschermen en de mogelijkheden van marineschepen om koopvaardij- schepen van aanvallen te vrijwaren twee verschillende dingen zijn. De Stark gebruikte niet zeer snelle 20mm- repeteerkanonnen om de aansnellende projectielen op te blazen omdat, zoals de kapitein van het schip heeft gezegd, niemand zich tot op het laatste moment van een aanval bewust was. "Het Phalanx-repeteerkanon is op korte afstand zeer effectief. Maar je moet wel bedenken dat als je dicht op elkaar in konvooi vaart je wel een ander kunt raken of je eigen helikopters, als het kanon op de automatische bediening staat", aldus Pike.

Een functionaris van het Pentagon, die niet bij naam genoemd wil worden, erkent dat de SLQ-32- radar van de Stark en allerlei andere kleinere marineschepen alleen kan worden gebruikt om vijandelijke raketten waar te nemen en niet om ze te storen, zoals bij de radar- apparatuur van de kruisers uit de meer geavanceerde «Aegis»- klasse. De VS hebben geen Aegis- kruiser in de Golf geposteerd en volgens Pentagon- functionarissen is het ook onwaarschijnlijk dat zich een schip van dit type zal bevinden onder de drie extra schepen die binnenkort zullen worden toegevoegd aan de zeven, die reeds patrouilleren in de Golf.

"Men moet bedenken dat d[...] radar van een Exocet aan en u[...] knippert als het haar doel n[...] dert. Het is zeer, zeer moeili[...] voor een scheepsradar om d[...] lancering van een Exocet te re[...] gistreren en haar te volgen ten[...] de defensieve radar zeer nauw[...] keurig is afgesteld", zegt een ex[...] pert.

Beheersing van het luchtrui[...] is volgens vele deskundigen da[...] ook onontbeerlijk om effectie[...] bescherming te kunnen bied[...] aan het scheepvaart- verkeer [...] de Golf. Daartoe zouden ook gr[...] te tank- vliegtuigen moeten wor[...] den ingeschakeld om de Ame[...] kaanse gevechts- toestellen [...] kunnen laten opereren. Daa[...] voor zijn bases op land nodi[...] maar de Arabische bondgeno[...] van Washington staan niet [...] trappelen om die beschikbaar [...] stellen.

Naast de verschillende ex[...] perts met hun bedenkingen [...] overigens ook de Amerikaan[...] marine zelf praktische bezwa[...] hebben tegen een prominente [...] in de Golf. De wateren daar zi[...] te ondiep en het begeleiden v[...] schepen vereist te veel gem[...] noeuvreer, zo heet het.

Ingezonden

Gezaghebber

PABIEN AAN gezaghebber m[...] George Soliana van Bonaire, d[...] elf (politieke) benoeming[...] voorgedragen heeft ter vernie[...] ging aan de gouverneur.

Maar zo hoort 't ook. Het mo[...] maar eens afgelopen zijn met d[...] politieke spelletjes. Onze laat[...] wnd. gezaghebber van Aru[...] had aan de vooravond van de st[...] tus aparte geen pennen geno[...] om ze allemaal te ondertekenen.

MARINUS BRINKENBERG
(Aruba)

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek) maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur;
(**openingstijden** voor lezers) woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00 / 14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

KOKOLISHI (tel.: 8198): verzameling Bonaireaanse schelpen en koraal; open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00-12.30 uur - Kaya Nikiboko Zuid 3.

(20 juni)
BONAIRE JAYCEES: 20.00 uur lezing voor leerkrachten over drugsproblemen (spr. major E.A. Josepha, tevens video- presentatie) - Conference Room, Flamingo Beach Hotel.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Opvolger voor Playa-parochie nog niet bekend

Pastoor Boks naar Noord op Aruba

KRALENDIJK — Volgens een verklaring van de bisschop van Willemstad, mgr Wim Ellis, en de vicarius provinciaal van de Dominicanen, pater A. Frehe, is besloten om pater drs Antoon Boks met ingang van 17 augustus over te plaatsen naar de parochie Santa Ana te Noord op Aruba. Daarmee verliest Kralendijk na zeven jaar weer de pastoor van de grootste parochie. Over een opvolger van pastoor A.L. Boks is nog niets bekend.

Pater Boks werd benoemd tot pastoor van de parochie Kralendijk op 1 juli 1980. Op twee voorgaande pastoors na is pater Boks het langst op Bonaire gebleven; vóór hem waren dat pater Kranwinkel die van 1943 tot 1951 op Bonaire was en pater Smitz die pastoor was van 1897 tot 1908.

Wat nadere informatie leert dat pastoor Boks in zijn zevenjarige periode op Bonaire uiterst actief is geweest. Niet alleen in zijn werk, maar ook in de financiële zorg voor de kerk en tenslotte ook op het gebied van les geven en eigen studie. Pater Boks doopte in die tijd 367 kinderen, 456 kinderen deden hun eerste communie, terwijl er 401 personen werden gevormd. Tweeënzestig echtparen trouwden voor de kerk, terwijl er tenslotte in de parochie 174 mensen stierven.

Diverse malen vezorgde de pastoor zelf de voorbereiding van de ouders op het doopsel van hun kinderen als de pastorale medewerkers niet konden. Bovendien hielp hij Jacintha Wout met de voorbereiding op de eerste communie van kinderen die niet op de katholieke scholen stonden ingeschreven; ook bij het vormsel was hij betrokken, maar het huwelijk kwam helemaal voor zijn rekening. In al de tijd die pastoor Boks heeft doorgebracht op Bonaire, was hij ook rector van het St Franciscushospitaal en hield hij wekelijks een radiopraatje voor Voz di Bonaire.

In de laatste zeven jaar hebben de parochianen een aanzienlijke bijdrage geleverd voor het behoud van de kerk. Zowel van binnen als van buiten is de kerk geverfd, hetgeen een bedrag van f. 35.000— vorderde. Ook de banken werden opnieuw geverfd en gevernist (f. 4900,—) en de oostgevel van de pastorie vernieuwd ten bedrage van f. 3790,—. Zelfs nu nog, aldus pastoor Boks, is er voldoende geld in kas om nogmaals de kerk van binnen en buiten te verven. Nog nooit in de geschiedenis van de parochie is er zoveel geld in kas geweest. Zeven jaar geleden nog was het saldo negatief.

Pastoor Boks heeft in zijn periode op Bonaire verschillende cursussen gegeven. Behalve de godsdienstlessen aan de basisscholen en de SGB, gaf hij ook lessen in theologie en exegese aan de opleiding van pastorale medewerkers en filosofie aan de opleiding M.O. Pedagogiek en Theologie. Zelf behaalde hij op Bonaire een akte M.O. Pedagogiek. Pastoor Boks was voorts voorzitter van de Stichting Reclassering en Kinderbescherming en de Scholengemeenschap Bonaire.

Diep bedroefd maken wij het plotselinge overlijden bekend van mijn innig geliefde man, onze vader en grootvader, broer, oom en zwager

ALBERT FERDINAND LEONARD (LEO) BEERENSTEYN

beter bekend als "Beerie"
eerder weduwnaar van Marie H. Ong-Aban

Namens zijn vrouw	: **Mevr. de Wed. Georgine Beerensteyn-Zechiël en dochter Henna Zechiël**
Zijn kinderen	: **André Beerensteyn (Nederland)** **Annemiek en Raphael Sorton-Beerensteyn**
Zijn kleinkinderen	: **Vanessa en Kevin Sorton**
Zijn broer	: **Eugene Beerensteyn en fam. in Suriname**
Zijn schoonouders	: **Emile Zechiël en echtgenote**
Zijn zwagers	: **W.F. Zechiël-Sambo en fam.** **E.R. Zechiël-Rasmijn en fam.**
Zijn schoonzus	: **J.A. Frans-Zechiël en fam.**

De teraardebestelling zal plaatsvinden op maandag 22 juni om 16.00 uur vertrekkende vanuit El Tributo Otrabanda naar de Protestantse Begraafplaats aan de Roodeweg.
Condoleance-bezoek vanaf 14.00 uur te El Tributo Otrabanda.
Verzoeke na de begrafenis geen rouwbeklag aan huis.

Pa deskanso di alma di e difunta

Sra. EVELYN SMITS - PANDT

kende ta wòrdu derá na Hulanda djaluna 22 di yüni 11'or di mainta, lo tin un Santo Sakrifisio di Misa aki na Kòrsou

Djaluna 22 di yüni pa 7'or di anochi na misa di Janwé.

Direktiva di Union Patriotico Boneriano ta lamentá morto di

MILENA STATIA-REINA

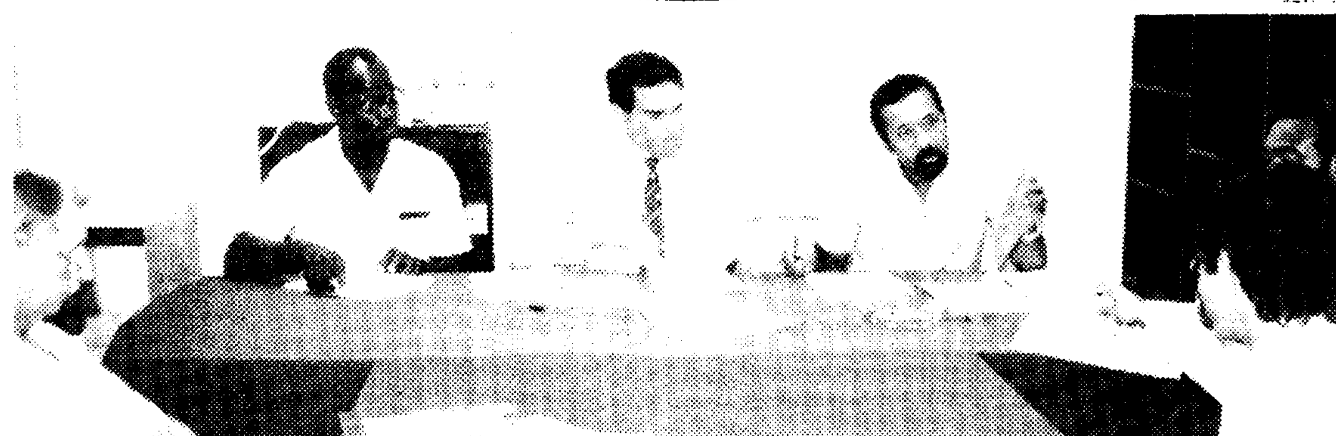
esposa di Papa Statia, ko-fundador di UPB.

Alabes ta invitá pa asistí na e akto di entiero ku lo tuma lugá djadumingu 21 di yüni 1987, saliendo for di Misa San Bernardo pa 4'or di atardi.

A FAYESE
Sra. Martha Anastacia Anthony-Ignias
na edat di 86 aña
mihó konosí komo „Seesji" viuda di deft. Shon Pe

Na nòmber di su yunan	: **Gilberto Anthony i famia** **Mirca Vriend** **Gloria V. Anthony i famia** **Lionel Anthony i famia**
Ñetunan	: **Eithel Vriend** **Edselyne Angela-Vriend i famia** **Dwight Koffy** **Talitha i Guillitta Anthony** **Shalimar Martina**
Rumannan	: **Adelfina Felipa i famia** **Benny Frans i famia**
Bejaardenzorg	: **"COCOLISHI"** **"PASADIA HABAAI"**
Demas famianan	: **na Kòrsou** **Frans, Felipa, Welvaart, Koeiman, Cicilia** **Richardson, Delfina, Martina**
Na Bonaire	: **Anthony, Janga i Molina**
Na Aruba	: **Pataca**

Akto di entiero lo tuma lugá djadumingu pa 4.30'or di atardi saliendo for di El Tributo (O.) pa Morada Santa na Bottelier. Promé ku entiero lo tin un Santo Sakrifisio di misa na El Tributo. Ta risibí bishita di kondolensia for di 11'or di mainta. Despues di entiero no ta risibí bishita di kondolensia na kas.

KRALENDIJK — Woensdag had de ondertekening plaats van het wegproject tussen Rincon en het nationale park Washington / Slagbaai. Dit gebeurde in de vergaderzaal van het Bestuurskantoor op het moment dat de heer Martis als projectleider en drs George Curiel als vertegenwoordiger van de Nationale Ordonnateur samen met gezaghebber mr George Soliana, in aanwezigheid van de minister van Ontwikkelingssamenwerking Franklin Crestian, het akkoord ondertekenden. Bij de foto: vlnr de heer Dubbeldom, projectleider Martis, gezaghebber mr George Soliana, drs George Curiel, minister Franklin Crestian en de eilandssecretaris mr Frits Goedgedrag.

Min. Crestian voldaan dat in 78 aangevangen project feit wordt

Weg-project Rincon naar Washington-park na enige vertraging ondertekend

KRALENDIJK — Met de officiële ondertekening van het project Wegenaanleg van Rincon naar het Washingtonpark is voorlopig een eind gekomen aan alle speculaties van de afgelopen twee jaar. Vooral de partijleider van de Partido Obrero Bonairiano (POB) Broertje Janga, plaatste aan aantal vragen bij de uitvoering van het project, dat onder de verantwoordelijkheid viel van de toenmalige gedeputeerde van DOW, ing. Franklin Crestian, de huidige minister van Ontwikkelingssamenwerking.

Nu eindelijk de ondertekening en dus het begin van het project een feit zijn geworden, verklaarde minister Franklin Crestian desgevraagd, dat hij uiterst tevreden was dat nu de ondertekening tussen de vertegenwoordigers van de Europese Gemeenschap (EG), de zogenaamde Nationale Ordonateur of het departement van Ontwikkelingssamenwerking enerzijds en de gezaghebber van Bonaire en de projectleider anderzijds een feit was geworden. Minister Crestian is zich wel bewust van het feit dat de uitvoering en ondertekening een aanzienlijke vertraging hebben opgelopen, maar daarvoor blijkt wel een aantal verklaringen voorhanden.

Het project zou gestart worden in februari van dit jaar, aldus minister Crestian, direct nadat de goedkeuring was verkregen. Men bleek echter van mening dat alvorens het project te starten, een betonexpert geraadpleegd zou moeten worden. Nadat dit geregeld was, zou het project inderdaad op 10 april begonnen kunnen worden. Weer echter kwam er een kink in de kabel, volgens minister Crestian, aangezien de projectleider die zijn financiën moest ontvangen, daarover in eerste instantie niet kon beschikken. Nadat besloten was een gepensioneerd deskundige van DOW uit Curaçao aan te trekken, kon men officieel beginnen en dat zal dan op 1 juli, dus over veertien dagen, het geval zijn.

Volgens minister Crestian heeft de voorzitter van de Stinapa onder wie het beheer van het Washingtonpark valt, een enorme bijdrage geleverd voor de realisatie van het project. Nu zullen gedurende het gehele jaar auto's door het nationale park kunnen rijden en dat was, zoals bekend, zeker in de regentijd niet het geval. Momenteel bezoeken rond vijf- tot zesduizend personen het park; in de eerste helft van het jaar en het afgelopen jaar was het bezoekersaantal zelfs meer dan dertienduizend, aldus de minister van Ontwikkelings- samenwerking Franklin Crestian.

Van deze bezoekers is het merendeel buitenlanders die dus entree betalen voor het park en dat levert toch weer een aantal deviezen op, aldus Crestian. Het is zelfs mogelijk dat het nationale park Slagbaai / Washington zelfbedruipend wordt, hetgeen een grote bijdrage kan leveren voor de economische ontwikkeling van het eiland. Minister Crestian herinnert eraan, dat afgelopen jaar samen met de toenmalige minister van Antilliaanse Zaken, minister Jan de Koning, een bezoek werd gebracht aan het park. Toen werden ook de vervallen huisjes nabij Slagbaai bezocht. Dat bezoek heeft de doorslag gegeven voor de beslissing of er geld beschikbaar gesteld zou worden voor de restauratie van de huisjes en de gebouwen bij Slagbaai, aldus minister Crestian. Tezelfdertijd wist Crestian ook te bereiken, dat de Nederlandse bewindsman zijn akkoord kon geven aan de aanleg van een pijpleiding van Rincon naar de ingang van het park. Een project dat in eigen beheer kan worden uitgevoerd door de Dienst Water Distributie (DWD), maar dan wel met Nederlandse financiering.

Dit project, aldus minister Franklin Crestian (PDB), is al gestart in 1978 (dus ruimschoots onder de bestuursverantwoordelijkheid van de UPB, die nu in feite het project zal gaan uitvoeren ook - red.), maar volgens minister Crestian is het toch de PDB geweest — voor wie op 2 juli voorlopig de laatste bel zal luiden — die het project heeft versneld en er zorg voor heeft gedragen, dat op 1 juli inderdaad met het project zal worden begonnen.

Burgemeester Van Thijn:

Amsterdam krijgt ANC-vestiging

AMSTERDAM — Amsterdam krijgt een officiele vertegenwoordiging van het in Zuid Afrika verboden African National Congress (ANC). Het gemeentebestuur heeft hiertoe besloten na jarenlang onderhandelen en gesprekken. Zo maakte burgemeester Van Thijn bekend bij de onthulling van een anti-apartheids- monument op het Krugerplein in Amsterdam. Hij zei dat Amsterdam met dit monument en de ANC- vestiging voort zal gaan met zijn anti apartheids- beleid, aldus Van Thijn.

Kwestie aan Buitenlandse zaken doorgegeven

KLM: onder Chileense dwang ballingen Chili meegenomen

AMSTELVEEN — De KLM zegt dat men onlangs van Chileense zijde gedwongen werd drie vrouwelijke pasagiers mee te nemen op de vlucht naar Montevideo nadat deze dames de toegang was geweigerd in hun vaderland Chili. De zaak is toen doorgegeven aan Buitenlandse zaken in Den Haag waarna aan de Nederlandse ambassade in Santiago opdracht werd gegeven een onderzoek in te stellen naar de toedracht van deze zaak. Aan de hand van de uitkomst daarvan zal bepaald worden welke stappen men eventueel onderneemt.

Naar aanleiding van de eis van een Latijnsamerikaanse mensenrechten- groep in Uruguay dat de KLM zou medelen dat men nimmer meer ballingen zal transporteren vanuit Chili nadat hen de toegang is geweigerd en dat in het andere geval een boycot zou worden uitgeroepen heeft de KLM- hoofd- directie zijn versie van het verhaal gegeven. Men liet weten dat men het gebeurde betreurt.

Het gaat hier om drie Chileense dames die dachten dat zij weer toegelaten zouden worden in Chili maar onderweg naar Chili kreeg de regering gedaan dat een voor de dames gunstig vonnis werd teruggedraaid. De dames kwamen toen niet verder dan het vliegveld. De heenreis naar Chili hadden zij met een Chileens vliegtuig gemaakt, de terugreis werd gemaakt met een KLM-toestel. Volgens deze dames en de mensenrechten- groep heeft de KLM zich hiermee schuldig gemaakt aan medewerking verlening aan de Chileense dictatuur.

De KLM zegt dat men in de bewuste nacht dat de Chileense politie verscheen met de opdracht de dames mee te nemen heeft geweigerd dit te doen, zich beroepend op de "ijzersterke regel", dat de maatschappij die niet- gewenste personen vervoert hen ook terug moet nemen naar de plaats van herkomst. Daarop werd botweg te verstaan gegeven dat de Chileense overheid tot het vervoer van de vrouwen opdracht gaf. De KLM spreekt in dit verband over een "onmogelijke dwang- positie". Mede als gevolg van tijdgebrek bleef er geen andere mogelijkheid over dan de opdracht uit te voeren. Volgens de KLM is het nog niet eerder voorgekomen dat een maatschappij in Chili gedwongen werd tot het vervoer van door dit land geweigerde personen.

Op de vraag wat men zal doen als dit nog een keur gebeurt antwoordde men dat "de benadering van het ministerie van Buitenlandse zaken in deze kwestie ertoe zal moeten leiden dat de luchtvaart- maatschappij niet meer in een dergelijke dwang-positie wordt gebracht".

Christendemocraten

Oppositie heeft moeilijk in Panamá

CARACAS — De Christendemocratische Internationale (CDI) heeft het optreden van de Panamese autoriteiten ten opzichte van partijen welke in de oppositie zijn aangeklaagd. Kritische partijen hebben het in Panama moeilijk. De verklaring ging uit van ex-president Luis Herrera Campins die als secretaris van de CDI ondertekende.

KRALENDIJK — Vrijdagmorgen werd door zes personen de eed afgelegd als buitengewoon agent van politie. De eed werd afgelegd in handen van gezaghebber mr George Soliana. Bij de foto: vlnr de heer Jan Wanga, brandweercommandant van de luchthaven die tot 2 juli ook belast is met de bewakingsdienst op de luchthaven, mej. Maira Molina, de heren Sidney Sint Jago, Erwin Janga, Maximi Chirino die de eed aflegden. Vervolgens mr George Soliana en naast hem Frensel Celestijn en Erwin Albertus, die op de luchthaven belast is met de dienst Luchtvaartcoordinatie. Geheel rechts de huidige gedeputeerde Avelino Chirino die met ingang van 2 juli benoemd is als hoofd van de Bewakingsdienst Bonaire.

China bezorgd over schulden-kwestie

SANTIAGO — De Chinese minister van Buitenlandse zaken Xueqian heeft tijdens zijn bezoek aan Chili zijn bezorgdheid geuit over de economische ontwikkeling en de problematiek van de buitenlandse schuld. De Chinese bewindsman zette zijn gedachten uiteen tijdens zijn bezoek aan het hoofdkwartier van de Economische commissie voor Latijns Amerika van de Verenigde Naties in de Chileense hoofdstad. China, zo verzekerde hij, staat achter een redelijke opstelling ten aanzien van de schulden- kwestie, zoals deze tot uitdrukking wordt gebracht door de landen van de Consensus van Cartagena, waarin de elf belangrijkste Latijnsamerikaanse schulden- landen regelmatig van gedachten wisselen over deze problematiek. Kernpunt van hun opvattingen is dat de schulden- kwestie een politiek probleem is dat als zodanig moet worden aangepakt.